

Godišnji izveštaj Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu

U skladu sa članom 71. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS", broj 129/2021) i članom 3. Pravilnika o izveštavanju javnih društava ("Službeni glasnik RS", broj 77/2022), **Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda, MB: 07023014 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2023. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2023. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz finansijske izveštaje)

2. REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA KOJI SU BILI PREDMET REVIZIJE (u celini)

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

(U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu i članom 37. Pravilnika o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d., Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu prikazuju se kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu).

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA* (Napomena)

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2023.
GODINU (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu,
Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu,
Napomene uz finansijske izveštaje)
-

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0001		-	-	
	B. STALNA IMOVINA (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		10,509,130	9,887,831	-
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008)	0003		14,148	12,940	-
010	1. Ulaganja u razvoj	0004		-	-	-
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005	22.	6,212	12,940	
013	3. Gudvil	0006		-	-	
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007	22.	7,936	-	
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008		-	-	
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		2,927,434	2,262,004	-
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010	23.	2,206,266	1,572,262	
023	2. Postrojenja i oprema	0011	23.	8,954	15,041	
024	3. Investicione nekretnine	0012	23.	667,183	629,670	
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013		-	-	
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014	23.	367	367	
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015	23.	44,664	44,664	
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016		-	-	
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017		-	-	
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		7,235,868	7,280,778	-
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019	24.	5,455,105	5,501,940	
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020	24.	13,550	13,550	
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021	24.	1,767,059	1,765,129	
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022		-	-	
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023		-	-	
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024		-	-	
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025		-	-	
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026		-	-	
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027	24.	154	159	
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028	25.	331,680	332,109	
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029		-	-	
	G. OBRTNA IMOVINA (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		5,201,567	4,893,733	-
Klasa 1, osim grupe računa 14	I. ZALIHE (0032+0033+0034+0035+0036)	0031		923	2,155	-
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032		-	-	
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033		-	-	
13	3. Roba	0034		-	-	
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035	26.	923	1,873	
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036	26.	-	282	
14	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037		-	-	-
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039+0040+0041+0042+0043)	0038		1,209,207	1,063,466	-
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039	27.	8,474	5,093	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040		-	-	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	0041	27.	1,200,733	1,058,373	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u inostranstvu	0042		-	-	
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043		-	-	

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
1	2	3	4	31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044		212,184	296,174	-
21, 22 osim 223 i 224, i 27	1. Ostala potraživanja	0045	28.1.	212,157	296,152	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046		-	-	
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047	28.	27	22	
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048		1,197,584	1,112,312	-
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049	29.	979,138	349,321	
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	0050	29.	168,593	76,346	
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051	29.	26	636,815	
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052		-	-	
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053		-	-	
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054		-	-	
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055	29.	49,827	49,827	
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056	29.		3	
24	VI. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	0057	30.	2,475,550	2,412,371	
28 (deo), osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	31.	106,119	7,255	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0029+0030)	0059		15,710,697	14,781,564	-
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0060	42.	9,908,620	8,544,766	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) ≥ 0	0401		11,966,304	11,123,080	-
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	32.	5,574,959	5,574,959	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403		-	-	
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404	32.	1,462,976	1,462,976	
32	IV. REZERVE	0405	32.	80,000	80,000	
330 i potražni saldo računa 331,332,333,334 ,335,336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406	32.	1,629,064	1,031,367	
dugovni saldo računa 331,332,333,334 ,335,336 i 337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0407	32.	1,481	527	
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+0410)	0408		3,220,786	2,974,305	-
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409	32.6.	2,974,305	1,972,739	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410	32.6.	246,481	1,001,566	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411				
35	IX. GUBITAK (0413+0414)	0412		-	-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0413				
351	2. Gubitak tekuće godine	0414				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416+0420+0428)	0415		3,333,708	3,342,170	-
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417+0418+0419)	0416		4,888	5,587	-
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417	33.	4,888	5,587	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418			-	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419			-	
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420		3,304,599	3,312,331	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423		-	-	
414 i 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424		-	-	
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425		-	-	
413	6. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	0426	34.	3,300,000	3,300,000	
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427	34.	4,599	12,331	
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0428	35.	24,221	24,252	
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	41.	231,291	205,719	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430		-	-	
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		179,394	110,595	-
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
1	2	3	4	5	6	7
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433		1	946	-
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434		-	-	
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435		-	-	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436	36.	-	845	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437	36.	1	101	
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438		-	-	
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439		-	-	
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440		-	-	
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	37.	11,672	16,080	
43 osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442		12,130	6,810	-
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443	38.	719	2	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444		-	-	
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445	38.	5,934	962	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446	38.	377	397	
439 (deo)	5. Obaveze po menicima	0447		-	-	
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448	38.	5,100	5,449	
44, 45, 46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450+0451+0452)	0449		147,573	73,997	-
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	39.1.	141,869	66,115	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451	39.2.	1,280	2,854	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	39.	4,424	5,028	
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453		-	-	
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	40.	8,018	12,762	
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415+0429+0430+0431-0059) ≥ 0 = (0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411) ≥ 0	0455		-	-	-
	E. UKUPNA PASIVA (0401+0415+0429+0430+0431-0455)	0456		15,710,697	14,781,564	-
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	42.	9,908,620	8,544,766	-

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				01.01.- 31.12.2023.	01.01.- 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		325,536	323,024
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004)	1002		-	6,805
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003	9.1.	-	6,805
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004		-	-
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006+1007)	1005		242,500	275,102
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006	9.2.	242,500	275,102
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007		-	-
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008		-	-
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009		-	-
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010		-	-
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	9.3.	45,522	30,282
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012	9.4.	37,514	10,835
	B. POSLOVNI RASHODI (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		383,984	348,006
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014	10.	-	6,112
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	11.	38,595	32,280
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017+1018+1019)	1016		237,020	196,206
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017	12.	165,163	133,162
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018	12.	25,222	20,706
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019	12.	46,635	42,338
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	13.	26,417	25,428
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021		-	-
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	14.	36,478	34,698
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	15.	-	2,863
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	16.	45,474	50,419
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1013) ≥ 0	1025		-	-
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013-1001) ≥ 0	1026		58,448	24,982
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028+1029+1030+1031)	1027		652,014	1,323,132
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028	17.1.	479,571	1,314,865
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029	17.1.	171,526	3,000
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030	17.1.	898	5,212
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031	17.1.	19	55
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033+1034+1035+1036)	1032		376,822	173,131
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033	17.2.	88,741	8,571
562	II. RASHODI KAMATA	1034	17.2.	278,618	163,435
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035	17.2.	9,463	1,125
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036		-	-
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027-1032) ≥ 0	1037		275,192	1,150,001
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1027) ≥ 0	1038		-	-
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039	18.1.	107,393	6,668
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040	18.2.	71,916	138,378
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	18.3.	35,008	69,936
57	K. OSTALI RASHODI	1042	18.4.	960	40,280
	L. UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041)	1043		1,119,951	1,722,760
	L.J. UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042)	1044		833,682	699,795
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043-1044) ≥ 0	1045		286,269	1,022,965
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044-1043) ≥ 0	1046		-	-

U hiljadama dinara					
Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				01.01.- 31.12.2023.	01.01.- 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047		-	
59-69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048	20.	1,406	850
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045-1046+1047-1048) ≥ 0	1049		284,863	1,022,115
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046-1045+1048-1047) ≥ 0	1050		-	-
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	20.	4,424	5,028
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052	20.	33,958	15,521
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053		-	-
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054		-	-
	T. NETO DOBITAK (1049-1050-1051-1052+1053-1054) ≥ 0	1055		246,481	1,001,566
	U. NETO GUBITAK (1050-1049+1051+1052-1053+1054) ≥ 0	1056		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057		-	-
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058		-	-
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059		-	-
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060		-	-
	V. ZARADA PO AKCIJI			-	-
	1. Osnovna zarada po akciji	1061		-	-
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062		-	-

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			01.01. - 31.12.2023.	01.01. - 31.12.2022.
1	2	3	4	5
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1055)	2001	246,481	1,001,566
	II. NETO GUBITAK (AOP 1056)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima			
330	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	597,697	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		
331	2. Aktuarski dobiti ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
	a) dobiti	2005		
	b) gubici	2006	886	
333	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
	a) dobiti	2007		
	b) gubici	2008		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima			
332	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
	a) dobiti	2009		
	b) gubici	2010		
334	2. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
	a) dobiti	2011		
	b) gubici	2012		
335	3. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
	a) dobiti	2013		
	b) gubici	2014		
336	4. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
	a) dobiti	2015		
	b) gubici	2016		
337	5. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat			
	a) dobiti	2017		30,669
	b) gubici	2018	68	
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	596,743	30,669
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021		
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022		
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021+2022) ≥ 0	2023	596,743	30,669
	VI. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021-2022) ≥ 0	2024		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2023-2024) ≥ 0	2025	843,224	1,032,235
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2024-2023) ≥ 0	2026		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2028+2029) = AOP 2025 ≥ 0 ili AOP 2026 > 0	2027		
	1. Pripisan matičnom pravnom licu	2028		
	2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2029		

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

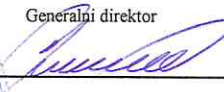
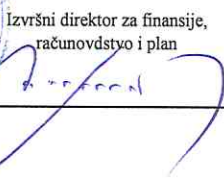
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		01.01. - 31.12.2023.	01.01. - 31.12.2022.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	422,176	341,886
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	241,910	192,724
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	1,137	
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004		
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	179,129	149,162
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	760,307	643,251
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	137,244	163,054
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	51,878	35,153
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	234,820	212,073
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	206,654	172,649
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011		
6. Porez na dobitak	3012	5,280	
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	54,742	59,010
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	69,689	1,312
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3015	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3016	338,131	301,365
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	662,932	3,058,620
1. Prodaja akcija i udela	3018	80,124	14,325
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	420	300
3. Ostali finansijski plasmani	3020	118,456	1,886,818
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	156,037	81,943
5. Primljene dividende	3022	307,895	1,075,234
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3023	108,490	278,372
1. Kupovina akcija i udela	3024	15,691	2,104
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	9,007	2,759
3. Ostali finansijski plasmani	3026	83,792	273,509
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3027	554,442	2,780,248
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3028	-	-
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029	-	-
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034		
6. Ostale dugoročne obaveze	3035		
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	144,213	352,859
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041		352,752
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042		
6. Ostale obaveze	3043	144,131	
7. Finansijski lizing	3044		
8. Isplaćene dividende	3045	82	107
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3046	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3047	144,213	352,859
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001+3017+3029)	3048	1,085,108	3,400,506
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006+3023+3037)	3049	1,013,010	1,274,482
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048-3049) ≥ 0	3050	72,098	2,126,024
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049-3048) ≥ 0	3051	-	-
Z. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	2,412,371	282,516
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053		3,831
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	8,919	
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	2,475,550	2,412,371

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv: ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.

Sedište Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07023014

Šif. Delatnosti: 6420

PIB: 100001513

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2023.

u hiljadama dinara

Pozicija	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (m 309)	AOP	Upisani a neuplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premijsa i rezerve (m 306 i grupa 32)	AOP	Rev. rez. i ner. dob. i gub. (grupa 33)	AOP	Neraspoređen i dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7+ 8+9) ≥ 0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol. 2+3+4+5+6+7+ 8+9) < 0
1			2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	Stanje na dan 01.01.2022. godine	4001	5,574,959	4010		4019		4028	1,542,976	4037	1,000,171	4046	1,972,739	4055		4064		4073	10,090,845	4082	0
2.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022. godine (r.br.1+2)	4003	5,574,959	4012	0	4021	0	4030	1,542,976	4039	1,000,171	4048	1,972,739	4057	0	4066	0	4075	10,090,845	4084	0
4.	Neto promene u 2022. godini	4004		4013		4022		4031		4040	30,669	4049	1,001,566	4058		4067		4076		4085	
5.	Stanje na dan 31.12.2022. godine (r.br. 3+4)	4005	5,574,959	4014	0	4023	0	4032	1,542,976	4041	1,030,840	4050	2,974,305	4059	0	4068	0	4077	11,123,080	4086	0
6.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023. godine (r.br. 5+6)	4007	5,574,959	4016	0	4025	0	4034	1,542,976	4043	1,030,840	4052	2,974,305	4061	0	4070	0	4079	11,123,080	4088	0
8.	Neto promene u 2023. godini	4008		4017		4026		4035		4044	596,743	4053	246,481	4062		4071		4080		4089	
9.	Stanje na dan 31.12.2023. godine (r.br. 7+8)	4009	5,574,959	4018	0	4027	0	4036	1,542,976	4045	1,627,583	4054	3,220,786	4063	0	4072	0	4081	11,966,304	4090	0

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2023. GODINU**

S A D R Ź A J

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA	7
3.	VLASNIČKA STRUKTURA	7
4.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1.	Procenjivanje	12
7.2.	Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta	13
7.3.	Prihodi	14
7.4.	Rashodi	18
7.5.	Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	19
7.6.	Porez na dobitak	19
7.7.	Nematerijalna imovina	21
7.8.	Nekretnine, postrojenja i oprema	22
7.9.	Lizing	23
7.10.	Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	24
7.11.	Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	25
7.12.	Investicione nekretnine	26
7.13.	Zalihe	27
7.14.	Stalna imovina koja se drži za prodaju	28
7.15.	Fer vrednost	29
7.16.	Finansijski instrumenti	31
7.17.	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	38
7.18.	Naknade zaposlenima	39
7.19.	Informacije o segmentima poslovanja	40
8.	FINANSIJSKI RIZICI	40
8.1.	Kreditni rizik	41
8.2.	Tržišni rizik	42
8.3.	Rizik likvidnosti	47
8.4.	Upravljanje rizikom kapitala	48
9.	POSLOVNI PRIHODI	50
9.1.	Prihodi od prodaje robe	50
9.2.	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	50
9.3.	Ostali poslovni prihodi	51
9.4.	Prihodi od uskladjivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	51
10.	NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	51
11.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	52
12.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	52
13.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	52

14.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	53
15.	TROŠKOVI REZERVISANJA	53
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI.....	53
17.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	54
17.1.	Finansijski prihodi	54
17.2.	Finansijski rashodi	55
18.	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI	55
18.1.	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	55
18.2.	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	56
18.3.	Ostali prihodi	56
18.4.	Ostali rashodi	57
19.	POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	57
20.	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)	58
21.	ZARADA/(GUBITAK) PO AKCIJI.....	59
22.	NEMATERIJALNA IMOVINA.....	60
23.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	61
24.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	63
24.1.	Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	64
24.2.	Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	66
24.3.	Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	66
24.4.	Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja.....	67
25.	DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	67
26.	ZALIHE	68
27.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	68
28.	OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	69
28.1.	Ostala potraživanja	69
28.1.1	Potraživanja iz specifičnih poslova	70
28.1.2	Druge potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	70
28.1.3	Porez na dodatu vrednost	71
28.2.	Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	71
29.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI.....	72
29.1.	Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica.....	72
29.2.	Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica	73
29.3.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	74
29.4.	Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	74

30.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	75
31.	KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
32.	KAPITAL.....	76
32.1.	Osnovni kapital	77
32.2.	Emisiona premija	78
32.3.	Rezerve	78
32.4.	Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	78
32.5.	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata	79
32.6.	Neraspoređeni dobitak	79
33.	DUGOROČNA REZERVISANJA.....	79
34.	DUGOROČNE OBAVEZE	81
35.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)	82
36.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	82
37.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	82
38.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	83
39.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	83
39.1.	Ostale kratkoročne obaveze	83
39.2.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	84
40.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	84
41.	ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE.....	85
42.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	86
43.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	86
44.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	87
45.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	88
46.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	91
47.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	92

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo čija je pretežna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo se uskladilo sa važećim Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – dr. zakon i 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine. Navedene odluke, i s tim u vezi promena podataka koji se upisuju u registar, uredno su registrovani.

Društvo je odlukama Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine, 17.06.2014. i 23.07.2020. godine izmenilo Statut, što je registrovano u registru Agencije za privredne registre.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 – holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.
- Energoprojekt Izgradnja d.o.o.

U 2023. godini Društvo je formiralo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine (Napomena 24.1).

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,

- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.
- Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%) (Napomena 24.1).

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2023. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100,00
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 95 (31.12.2022. godine: 76).

Od 19. decembra 2022. godine akcije Društva su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

Finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva za period od 01.01. do 31.12.2023. godine** koji su utvrđeni od strane Nadzornog odbora Društva dana 28.03.2024. godine, na 16. sednici Nadzornog odbora Društva i isti su predmet revizije od strane eksternog revizora.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne informacije čine finansijski izveštaji Društva za 2022. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora, a koji su reklasifikovani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020) i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Rukovodstvo Društva procenjuje da Društvo nastavlja da posluje na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni finansijski izveštaji Društva za 2023. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u izveštajnom periodu 2023. godine sačinjavala su sledeća lica:

- Dobroslav Bojović - Generalni direktor,
- Ljiljana Vučićević - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Momčilo Jevtić - Izvršni direktor za pravne poslove,
- Ilijana Stamenković - Izvršni direktor za operativne poslove.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Društva na dan 31.12.2023. godine prikazano je u okviru Napomene 34.1.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019, 153/2020 i 138/2022),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019 i 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014, 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu u Društvu, koji je donet 30.11.2020. godine od strane Izvršnog odbora Društva, Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu u Društvu, koji je donet 29.11.2021. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o računovodstvenim

politikama u Društvu, koji je donet 23.12.2020. godine od strane Nadzornog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 73/2019 i 44/2021- dr. zakon) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI S1 „Opšti zahtevi za obelodanjivanje finansijskih informacija vezanih za održivost“ - datum primene 1. januar 2024. godine
- MSFI S2 „Obelodanjivanja vezana za klimatske promene“ - datum primene 1. januar 2024. godine
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugotrajne obaveze sa ugovorima“ - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Klasifikacija obaveza kao dugoročnih i kratkoročnih“ - datum primene 1. januar 2024. godine,

- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugoročne obaveze sa kovenantama” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” - „Aranžmani za finansiranje dobavljača” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva” - „Nedostatak zamenljivost” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“- „Obaveza zakupa u prodaji i povratni zakup” - datum primene 1. januar 2024. godine

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su

prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Potencijalne (ne)materijalne greške tekućeg perioda, otkrivene u tom periodu, se ispravljaju pre nego što finansijski izveštaji budu odobreni za objavljivanje.

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Kada je na početku tekućeg perioda neizvodljivo utvrditi kumulativni efekat neke greške na sve prethodne periode, Društvo preračunava uporedne informacije kako bi se greška ispravila unapred od najranijeg datuma za koji je to izvodljivo.

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno

evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Društvo je u sastavljanju finansijskih izveštaja primenilo iste računovodstvene politike koje su primenjene u sastavljanju finansijskih izveštaja prethodne godine.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvenim politikama u Društvu. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.**

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precejnena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, dok se u slučaju drugačije ugovorene valutne klauzule, prevođenje potraživanja (obaveza) vrši po kursu preciziranom u ugovoru (prodajni kurs određene poslovne banke i dr.).

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	117,1737	117,3224
1 USD	105,8671	110,1515
1 GBP	135,0550	132,7026

Nemonetarne stavke su one kod kojih ne postoji pravo na primanje, ili obaveza za davanje, novca, kao što su unapred plaćeni iznosi za dobra i usluge (*avansi*), gudvil, nematerijalna ulaganja, zalihe, nekretnine, postrojenja i oprema i dr. Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nemonetarne stavke koje se odmeravaju po fer vrednosti u stranoj valuti se kursiraju po deviznom kursu važećem na dan kada je fer vrednost utvrđena.

Kada se dobitak ili gubitak po osnovu nemonetarne stavke priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu (u okviru kapitala), bilo koji deo tog dobitka ili gubitka koji se odnosi na kursnu razliku se takođe priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu.

Finansijska pozicija i rezultat svih društava čija je funkcionalna valuta različita od prezentacione valute matičnog društva se preračunavaju na sledeći način:

- sredstva i obaveze (pozicije bilansa stanja) se preračunavaju u dinarsku protivvrednost po srednjem zvaničnom kursu NBS na dan izveštavanja; i
- prihodi i rashodi (pozicije bilansa uspeha) se preračunavaju u dinare po prosečnom kursu NBS tokom godine, odnosno u periodu od dana sticanja do dana izveštavanja ukoliko je inostrano poslovanje stečeno od strane Društva tokom godine.

Kursne razlike nastale prilikom preračuna finansijskih izveštaja zavisnih društva priznaju se kao posebna komponenta kapitala koja se odnosi na to inostrano poslovanje.

7.3. Prihodi

Prihodi su povećanja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku priliva ili povećanja imovine ili smanjenja obaveza, koja imaju za rezultat porast kapitala koji ne predstavlja porast po osnovu doprinosa vlasnika kapitala.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od efekata valutne klauzule, prihode od kamata i prihode od učešća u dobiti i ostale finansijske prihode.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti imovine, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, dobici od prodaje osnovnog stada, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrednosti sredstava i dr.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobici prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjivanja za odgovarajuće rashode.

Najznačajniji deo prihoda proizilazi iz ugovora sa kupcima.

Osnovno načelo standarda koji se bavi ovim poslovnim aspektom (MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima) je priznavanje prihoda zbog prenosa dobara (robe, proizvoda) i usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu koju Društvo (prodavac) očekuje da ima pravo u zamenu za ta dobra i usluge.

Načelni princip knjigovodstvenog evidentiranja je pojedinačno posmatranje svakog zasebnog ugovora. Osim načelnog principa, moguće je i:

- sužavanje fokusa - jedan obračun za više ugovora; i
- proširenje fokusa - više obračuna za jedan ugovor.

Različitost je osnov za tretman zasebnih obaveza izvršenja.

Da bi se određeni ugovor smatrao ugovorom sa kupcem neophodna je ispunjenost sledećih pet uslova:

- strane u ugovoru su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugom obavezujućom praksom) i obavezale se da ispune svoje obaveze (ugovor prouzrokuje ostvariva – izvršna prava i obaveze),,
- Društvo može identifikovati pravo svake strane u kontekstu dobra ili usluge koje se prenose,
- Društvo može identifikovati uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose,
- sadržina ugovora je komercijalna i
- Društvo će verovatno („verovatnije nego da neće“) naplatiti naknadu na koju će imati pravo za isporučena dobra ili uslugu.

Kada nisu ispunjeni gore navedeni uslovi, a Društvo primi naknadu (na primer, avans), naknada se priznaje kao prihod samo ako je ispunjen jedan od sledeća dva uslova:

- Društvo nema preostalih obaveza u pogledu prenosa dobara ili usluga kupcu i cela, ili suštinski cela, naknada obećana od strane kupca je primljena od strane Društva i nepovratna je; ili
- ugovor je raskinut, a naknada koja je primljena od kupca je nepovratna

u suprotnom, Društvo primljenu naknadu (avans) evidentira kao obavezu.

U kontekstu **troškova ugovora**, razlikuju se:

- Troškovi sticanja (zaključivanja) ugovora i
- Troškovi izvršenja ugovora.

Troškove sticanja ugovora sa kupcem treba priznati kao imovinu ako Društvo očekuje da će kroz ugovor povratiti te troškove. To su takozvani inkrementalni troškovi sticanja ugovora, koji ne bi nastali da ugovor nije potpisan (na primer, posrednička provizija). Kao praktično rešenje, Društvo može ove troškove priznati kao rashod u periodu kada nastanu, ako je amortizacija imovine koju bi Društvo priznalo kraća od godinu dana.

Za razliku od navedenih, troškove sticanja ugovora koji bi nastali nezavisno od toga da li je potpisan ugovor, treba priznati kao rashod u momentu kada oni nastanu.

Troškovi izvršenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Osnovni princip za primenu MSFI 15 može se podeliti u 5 koraka odlučivanja (detaljnije kako je precizirano MSFI 15):

- A) Utvrditi ugovorne obaveze sa kupcima
- B) Utvrditi zasebne obaveze isporuke u ugovoru (ugovorima),
- C) Utvrditi cenu transakcije,
- D) Rasodeliti cenu transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru i
- E) Priznati prihod kada se ispuni ugovorna obaveza.

A) Utvrđivanje ukupnih ugovornih obaveza

Prvi korak je utvrđivanje šta se sve smatra ugovornom obavezom Društva prema kupcu (i obratno).

Ugovorna obaveza ne uključuje (pripremne) aktivnosti (administrativne i sl.), koje Društvo mora da preduzme za izvršenje ugovora, te ne predstavljaju obavezu izvršenja.

Prilikom utvrđivanja obaveza treba uzeti u obzir, kako eksplicitne obaveze (sadržane u ugovoru), tako i implicitne obaveze (obaveze koje proizilaze iz poslovne prakse).

B) Utvrđivanje zasebnih ugovornih obaveza

U drugom koraku, neophodno je utvrditi sve zasebne (različite, distinktivne) obaveze izvršenja, a što je uslovljeno fokusom posmatranja.

Ako nisu ispunjeni uslovi da se ugovor smatra hibridnim na način da sadrži različite obaveze izvršenja (može se ostvariti parcijalna korist od pojedine robe/usluge i obećanje o isporuci te robe/usluge Društvo može posmatrati nezavisno od drugih obećanja), svu robu/usluge u ugovoru treba obračunati kao jednu obavezu izvršenja.

C) Utvrđivanje cene transakcije

Pri utvrđivanju cene transakcije (koje se raspodeljuje na obaveze izvršenja), trebaju se uzeti u obzir ugovoreni uslovi, ali i uobičajena poslovna praksa. Cena, koja može biti u fiksnom i/ili promenljivom iznosu, odražava iznos naknade na koji Društvo očekuje da će ostvariti pravo u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Cena se evidentira bez priliva prikupljenih za račun trećih strana (na primer, bez PDV).

Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metoda očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponeneti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

D) Raspodela cene transakcije

Prilikom raspodele cene transakcije, cilj je da Društvo cenu transakcije raspodeli na svaku obavezu izvršenja u iznosu koji Društvo očekuje da će imati pravo u zamenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca. Razumljivo, u slučaju jedne obaveze izvršenja, nema raspodele cene transakcije.

Raspodela cena transakcije se vrši na osnovu samostalnih prodajnih cena. To je cena po kojoj bi Društvo odvojeno (zasebno) prodalo kupcu ugovoreno dobro ili uslugu. Pri određivanju ove vrednosti, ako nije direktno uočljiva, treba uzeti u obzir sve relevantne informacije (tržišni faktori, faktori specifični za Društvo i za konkretnog kupca i dr.).

Kada samostalna prodajna cena nije uočljiva, kao praktičnu mogućnost za procenu samostalnih prodajnih cena, moguće su sledeće metode procene samostalnih prodajnih cena:

- Korigovana tržišna procena - proceniti cenu koju bi kupac platio za određenu robu i uslugu shodno tržišnim uslovima (analiza konkurentskih cena i dr.);
- Očekivani troškovi uvećani za profitnu marginu - uvećanje troškova za adekvatnu maržu za konkretna dobra ili uslugu; i
- Rezidualni pristup - ukupna cena umanjena za samostalne prodajne cene ostalih dobara ili usluga.

E) Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja. Ta obaveza je izvršena **kada (ili u meri kojoj) kupac stekne kontrolu nad imovinom**. Kontrola nad imovinom se odnosi na sposobnost usmeravanja njene upotrebe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od te imovine. Dodatno, kontrola uključuje sposobnost sprečavanja da drugi upravljaju korišćenjem imovine i da ostvaruju koristi od iste. Koristi od imovine su novčani tokovi (uvećanje priliva ili smanjenje odliva) koji se mogu ostvariti korišćenjem imovine za proizvodnju dobara ili pružanje usluga, za uvećanje vrednosti druge imovine, za izmirenje obaveza ili smanjenje troškova; prodajom ili razmenom imovine, davanjem u zalog itd.

Obaveza izvršenja se može ispuniti:

- tokom vremena ili
- u jednom momentu.

Obaveza izvršenja tokom vremena podrazumeva da:

- kupac istovremeno prima i upotrebljava koristi koje proizilaze iz izvršenja Društva, dok Društvo obavlja izvršenje (na primer, usluge čišćenja),

- izvršenje subjekta stvara ili poboljšava imovinu (na primer, radovi u toku) koju kupac kontroliše tokom stvaranja ili poboljšanja imovine, ili
- izvršenje Društva ne proizvodi imovinu koja za Društvo ima alternativnu namenu (preusmeravanjem imovine za drugu namenu) i Društvo ima ostvarivo pravo na isplatu do određenog datuma.

Za priznavanje prihoda tokom vremena mogu se koristiti:

- a) Izlazne metode (shodno vrednosti koju dobra ili usluge prenesene do određenog datuma imaju za kupca; na primer, broj proizvedenih ili isporučenih jedinica u odnosu na ukupno ugovoreni iznos jedinica; kao praktično sredstvo, ako Društvo ima pravo na naknadu u iznosu koji je srazmeran vrednosti koju za kupca imaju dobra ili usluge koje su završene ili isporučene do tada, prihod može da se prizna u iznosu koji Društvo ima pravo da fakturiše; i
- b) Ulazne metode (prihod se priznaje na osnovu inputa koje Društvo ulaže radi ispunjenja ugovorne obaveze).

Ako se obaveza izvršenja ne ispunjava tokom vremena, tada Društvo tu obavezu ispunjava u tačno određenom momentu, pri čemu se prihod priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Kod prve primene MSFI 15 - Prihod od ugovora sa kupcima, Društvo koristi modifikovanu retrospektivnu primenu.

Na dan bilansa Društvo nema efekte koji proizilaze iz zahteva MSFI 15.

7.4. Rashodi

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda, ispoljeno u obliku odliva ili smanjenja imovine ili nastanka obaveza, koja imaju za rezultat smanjenje kapitala koji ne predstavlja smanjenje po osnovu raspodele vlasnicima kapitala.

Definicija rashoda obuhvata:

- rashode koji nastaju u toku redovnog poslovanja entiteta i
- gubitke

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji

mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda** iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

Troškovi pozajmljivanja koji se kapitalizuju su oni troškovi pozajmljivanja koji bi bili izbegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje.

U obimu u kome su novčana sredstva pozajmljena isključivo radi sticanja sredstva koje se kvalifikuje, iznos troškova koji se mogu kapitalizovati po osnovu tog sredstva se određuje kao razlika između stvarnih troškova predmetnog pozajmljivanja, umanjeni za svaki prihod po osnovu privremenog investiranja od tog pozajmljivanja.

Društvo treba da započne kapitalizaciju troškova pozajmljivanja na datum početka kapitalizacije, što je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od navedenih uslova:

- napravi izdatke za sredstvo,
- napravi troškove pozajmljivanja i
- preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremiло za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da prestane sa kapitalizacijom troškova pozajmljivanja kada su u suštini završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstva koja se kvalifikuju pripremila za planiranu upotrebu ili prodaju.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez koji se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći:

- poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava;
- sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja koja se priznaju u momentu iskorišćenja (na primer pojedina rezervisanja po MRS 19;
- sa poreskog aspekta nije priznato obezvređenje imovine, koje se priznaje pri otuđenju imovine (roba, materijal, investiciona nekretnina i sl.);
- sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi kada su plaćeni i dr.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih** gubitaka se utvrđuje primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos poreskog gubitka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** priznaju se u visini neiskorišćenog poreskog kredita, bez primene propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na taj iznos.

Društvo priznaje odložena poreska sredstva, po svim navedenim osnovama (odbitne privremene razlike, neiskorišćeni poreski gubici i neiskorišćeni poreski kredit), samo kada je verovatno, i u meri u kojoj se

očekuje, da će u budućem periodu biti raspoloživih oporezivih dobitaka za koje će se ova sredstva moći iskoristiti.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima, za efekte prve primene MSFI 9 i dr.).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporezive privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati oporezive iznose prilikom određivanja oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda, kada se knjigovodstvena vrednost datog sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određen rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je nemonetarno sredstvo bez fizičke suštine, koje se može identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patent, ulaganja u razvoj i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa

povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo, što je karakteristično za situaciju kada Društvo kontroliše imovinu i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno odmeravanje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako i samo ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: fakturnu cenu, uključujući uvozne takse i druge dažbine koje se ne mogu refundirati, a umanjenu za dobijene popuste i rabate; sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati, na način na koji to očekuje menadžment; i inicijalnu procenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kojem je sredstvo locirano.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti i zemljište ispod objekta,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po modelu revalorizacije, što podrazumeva vrednovanje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja fer vrednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Naknadno odmerenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

Od sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu primenjivaće se MSFI 16 – Lizing, uz primenu retrospektivnog modela uz kumulativni efekat.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija je uslovljena: korisnim vekom trajanja, metodom amortizacije, amortizacionim iznosom i amortizacionim periodom.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje. Koristan vek trajanja sredstava proverava se na kraju svake finansijske godine.

Iznos koji se amortizuje je revalorizovana vrednost za objekte, odnosno nabavna vrednost (za ostale grupe u okviru pozicija Nekretnine, postrojenja i oprema i Nematerijalna imovina) ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost (u finansijskim izveštajima Društva), umanjen za rezidualnu vrednost koja se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane

raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje, na način kako je to rukovodstvo predvidelo.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, odnosno, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat ili deo objekta ili oboje) koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, ili nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno odmerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno odmerenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se priznaje u bilansu uspeha za period u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju (prodaja ili zaključenje finansijskog lizinga) ili ukoliko je prestala da se koristi (kada se rashoduje), a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano, dok se celokupan iznos revalorizacionih rezervi koje su sastavni deo kapitala koje se odnose na otuđenu ili rashodovanu investicionu nekretninu, prenosi direktno na neraspoređenu dobit tekuće godine

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti (odnosno neto prodajne vrednosti/cene),

s tim što se zalihe materijala i robe odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci zaliha. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**, obračunate na nivou svakog pojedinačnog magacina.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi i troškovi pozajmljivanja.

Pod određenim uslovima, preciziranim MRS 23, i troškovi pozajmljivanja se mogu uključiti u nabavnu vrednost (cenu koštanja) zaliha.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja (vrednost u koju nije uključen porez) umanjena za procenjene troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna imovina koja se drži za prodaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem.

Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Da bi prodaja bila vrlo verovatna odgovarajući nivo uprave mora da se posveti planu za prodaju te imovine (ili grupe za otuđenje), da postoji aktivni program za pronalaženje kupca, kao i da je izvršenje tog plana već počelo (na primer, oglašena javna prodaja, započeti pregovori ili pripreme za pregovore sa potencijalnim kupcima i sl.). Pored navedenog, na verovatnoću prodaje implicira i postojanje tržišta za to sredstvo, da je ponuđena cena razumno utvrđena, tako da omogućava realnost očekivanja da će se prodaja izvršiti u roku od godinu dana od datuma priznavanja.

Produžetak perioda potrebnog za okončanje prodaje ne sprečava da se imovina (ili grupa za otuđenje) klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju, ako je odlaganje posledica događaja ili okolnosti koje su van kontrole Društva i ako postoji dovoljno dokaza da je Društvo i dalje posvećeno planu da proda imovinu (ili grupu za otuđenje).

Društvo odmerava stalnu imovinu (ili grupu za otuđenje), klasifikovanu kao stalnu imovinu koja se drži za prodaju po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva ili grupe za otuđenje, osim troškova finansiranja i poreza na dobitak, pri čemu se odmeravaju prema sadašnjoj vrednosti, a ne prema

visini koja se očekuje u momentu prodaje.

Društvo ne amortizuje stalnu imovinu dok je ona klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju (ili dok je deo grupe za otuđenje koja je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju).

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

Evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MSFI 5 vrši se po neto principu, odnosno razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti iskazuje se kao dobitak ili gubitak po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, dok se evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MRS 2 vrši po bruto principu.

Imovina koja prestane da bude klasifikovana kao ona koja se drži za prodaju (ili prestane da bude uključena u grupu koja se drži za prodaju), vrednuje se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti pre nego što je klasifikovano kao ono koje se drži za prodaju (prilagođeno za amortizaciju i obezvređenje koje bi bili priznati da sredstvo nikada nije klasifikovano za prodaju) i
- njegove nadoknadive vrednosti na datum odluke da se stalno sredstvo ne proda.

7.15. Fer vrednost

Fer vrednost shodno MSFI 13 – Odmeravanje fer vrednosti je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja; uz pretpostavku da učesnici deluju u svom najboljem ekonomskom interesu.

Fer vrednost je na tržištu zasnovano odmeravanje, a ne odmeravanje zasnovano na specifičnom društvu.

Odmeravanje fer vrednosti vrši se za konkretnu imovinu ili obavezu, uzimajući u obzir karakteristike imovine ili obaveze koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir prilikom određivanja cene. To su, na primer, sledeće karakteristike:

- stanje i lokacije imovine i
- ograničenja, ako postoje, za prodaju i korišćenje imovine.

Odmeravanje fer vrednosti se radi pod pretpostavkom da se transakcija prodaje imovine ili prenosa obaveze odvija ili:

- na primarnom tržištu za imovinu ili obavezu ili
- u odsustvu primarnog tržišta, na najpovoljnijem tržištu za imovinu ili obavezu.

Ako postoji primarno tržište, fer vrednost će predstavljati cenu na tom tržištu (bilo da je cena direktno uočljiva ili procenjena korišćenjem druge tehnike procene), čak i ako je cena na drugom tržištu potencijalno povoljnija na datum odmeravanja.

U osnovi, sve tehnike procene fer vrednosti mogu se podeliti u tri grupe:

- tržišni pristup - korišćenjem cena i drugih relevantnih informacija generisane u transakcijama sa identičnom ili uporedivom imovinom ili obavezama;

- troškovni pristup (trošak zamene) - cena koji bi bila naplaćena za imovinu se zasniva na trošku tržišnog učesnika (kupca) za sticanje ili izgradnju zamenske imovine uporedive koristi, korigovana za zastarelost; i
- prihodni pristup - fer vrednost, kao ekvivalent sadašnje vrednosti budućih neto novčanih tokova koji se očekuju od korišćenja imovine, odražava sadašnja očekivanja tržišta o tim budućim iznosima.

Prilikom procene fer vrednosti koriste se tehnike procene koje su odgovarajuće za date okolnosti i za koji su dostupni podaci dovoljni za odmeravanje fer vrednosti, pri čemu se maksimalno koriste relevantni uočljivi inputi, a što je moguće manje se koriste neuočljivi inputi.

Input, koji može biti uočljiv ili neuočljiv, je pretpostavka koje tržišni učesnici koriste u određivanju cene imovine ili obaveze, uključujući i pretpostavke o riziku, kao što su rizik svojstven datoj tehnici procene koja se koristi u odmeravanju fer vrednosti (kao što je model utvrđivanja cene); i rizik svojstven inputima za tehniku procene.

Hijerarhija fer vrednosti se klasifikuje u tri nivoa, shodno inputima za tehniku procene, koji se koristi pri određivanju fer vrednosti. U predmetnom kontekstu:

- najveći prioritet se daje fer vrednosti koja je određena na bazi inputa nivoa 1,
- srednji prioritet fer vrednostima određenim na bazi inputa nivoa 2, a
- najmanji prioritet fer vrednostima koji su određeni na bazi inputa nivoa 3.

Inputi nivoa 1 su kotiranje cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu i obaveze kojima Društvo ima pristup na datum odmeravanja, pri čemu se naglasak stavlja na određivanje oba sledeća elementa:

- primarno tržište za imovinu ili obavezu ili, u odsustvu primarnog tržišta, najpovoljnije tržište za imovinu ili obavezu; i
- da li Društvo može da realizuje transakciju vezanu za imovinu ili obavezu po ceni na tržištu na datum odmeravanja.

Inputi nivoa 2 su kotirane cene za sličnu imovinu ili obaveze na aktivnom tržištu, kotirane cene za identičnu ili sličnu imovinu ili obaveze na tržištima koja nisu aktivna i sl. U zavisnosti od karakteristika (stanje i lokacija imovine, obim i nivo aktivnosti na tržištima gde su inputi uočeni i sl.) imovine i „reperne“ imovine, vrši se korekcija inputa prilikom odmeravanja fer vrednosti.

Inputi nivoa 3 su neuočljivi inputi (na primer, projektovani bilans uspeha ili tok gotovine određene jedinice koja generiše gotovinu) za imovinu i obaveze koji se koriste pri proceni fer vrednosti kada postoji mala ili nepostojeća tržišna aktivnost vezana za imovinu i obaveze u momentu odmeravanja.

U nedostatku iole pouzdanih inputa, pri aproksimaciji fer vrednosti (kod procene fer vrednosti nelikvidnih hartija od vrednosti i sl.), može se uzeti i nabavna vrednost.

7.16. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanjenje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili preneti drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva preneti negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se prizna u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloge, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja

finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 40%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji će biti primenjeni u Sistemu Energoprojekt izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društava koja posluju u okviru Energoprojekta, Energoprojekt Visokogradnje a.d., Energoprojekt Niskogradnje a.d., Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Oprema a.d.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje... „13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

Stopa gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, LGD, obračunata je posmatranjem naplate potraživanja u „najlošijem“ posmatranom intervalu tokom perioda 2017-2019. odnosno, 2017-2020, na način da je stavljen u odnos iznos potraživanja na dan 31.12.2019. godine u najlošijem starosnom intervalu uvećan za otpise u toku posmatranog perioda i ukupan iznos registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda. U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo

može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovorenih sredstava koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Na osnovu svega navedenog, Društvo je na bazi usvojene Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 obračunalo efekte primene MSFI 9 na dan 01.01.2020. u iznosu od 145.136 hiljada RSD (priznato u okviru kapitala), na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 10.339 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 51.086 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 131.544 hiljada RSD (rashod) i na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 35.749 hiljada RSD (prihod) što je rezultiralo ispravkom vrednosti finansijskih instrumenata u iznosu od 179.506 hiljada RSD na dan 31.12.2023. godine.

U narednoj tabeli prikazani su efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2023. godine, koji su evidentirani preko rezultata tekuće godine (povećanje bruto rezultata u iznosu od 35.749 hiljada RSD).

Iznos u 000 RSD										
Finansijski instrument	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Bruto	Konto isprav. vred.	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2023	Prenos (na konto 2309)/sa kta 2349	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2023.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2023.	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Neto
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6+7+8	10=4+5+9	11=2+10
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 2000 i kto 2001) - EP Visokogradnja i EP Niskogradnja (Napomena 27)	1,236,415	kto 2009	(154,929)		(24,971)	102,513	204	77,746	(77,183)	1,159,232
Kratkoročni kred.i plasmani - mat. i zavisna prav.lica (kto 2300) (Napomena 29.1)	980,982	kto 23090	(1,041)	(1,846)	(62)	1,101	4	1,043	(1,844)	979,138
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102) (Napomena 25)	371,704	kto 28182	(50,125)				64	64	(50,061)	321,643
Dugoročni plasmani mat. i zavisnim prav.licima u zemlji (kto 04300) (Napomena 24.3)	1,770,387	kto 04390	(5,258)			1,930		1,930	(3,328)	1,767,059
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca mat.i zavisna pravna lica (kto 2200) - EP Niskogradnja (Napomena 28.1.2)	137,708	kto 2209	(2,056)		(46,883)	1,849		(45,034)	(47,090)	90,618
UKUPNO	4,497,196		(213,409)	(1,846)	(71,916)	107,393	272	35,749	(179,506)	4,317,690

U skladu sa primenjenom Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrđeno je da su kratkoročni finansijski plasmani dati Enjub d.o.o. u celosti pokriveni zalogom nad nekretninama predmetnog društva, tako da ne postoji iznos koji bi trebao obezvređiti u skladu sa MSFI 9 (Napomena 43).

Takođe, efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2023. godine, usled materijalne beznačajnosti, nisu evidentirani kod sledeće finansijske imovine: Potraživanja po osnovu prodaje (izuzev potraživanja od

Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje), Potraživanja iz specifičnih poslova, Druga potraživanja i Gotovinski ekvivalenti i gotovina, potraživanja po osnovu kamata date zajmove zavisnim društvima (osim od Energoprojekt Niskogradnje), potraživanja za dividende od Energoprojekt Hidroinženjering a.d. i potraživanja za nefakturisani prihod.

Društvo je u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrdilo postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod sledećih finansijskih instrumenata:

- potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Niskogradnji i
- potraživanja za kamatu od Energoprojekt Niskogradnje.

Prilikom projekcije neto novčanih tokova, pošlo se od pretpostavke o naplatiti potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Visokogradnji u celosti u roku od godinu dana.

Prilikom diskontovanja vrednosti neto novčanog toka, u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, korišćena je kamatna stopa objavljena na sajtu NBS na kredite odobrene nefinansijskom sektoru u iznosu od 6,66% za potraživanja u EUR i 8,73% za potraživanja u RSD.

U nastavku je prikazan pregled finansijske imovine kod koje je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja sa podacima o knjigovostvenoj vrednosti potraživanja i diskontovanoj vrednosti neto novčanog toka na dan 31.12.2023. godine.

Finansijski instrument kod koga je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja	Stanje finansijskog instrumenta 31.12.2023.	Diskontovana vrednost neto novčanog toka 31.12.2023.	Ispravka vrednosti 31.12.2023.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Visokogradnja	972,709	911,972	(60,737)
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Niskogradnja	263,706	247,260	(16,446)
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca - matična i zavisna pravna lica (kto 2200) - EP Niskogradnja	137,708	90,618	(47,090)
UKUPNO	1,374,123	1,249,850	(124,273)

Kod ostale finansijske imovine kod koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja.

Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica i Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u zemlji), u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, kao verovatnoća neizmirenja obaveza (PD) kod potraživanja kod kojih je druga ugovorena strana pravno lice, korišćena je stopa od 0,47% za kreditni rejting BB+ koja je objavljena od strane renomirne agencije Standard&Poors, dok se kao drugi parametar u kalkulaciji LGD (loss given default) koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, korišćen Bazelski LGD u iznosu od 40%.

7.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa koja postoji na dan bilansa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka Društva za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.18. Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.19. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva.

Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju,
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura potraživanja od prodaje.

Starosna struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Kupci u zemlji:</i>		
a) Tekuća	2,050	1,926
b) Do 30 dana	2,690	1,083
c) 30 - 60 dana	1,156	1,115
d) 60 - 90 dana	14	634
e) 90 - 365 dana	2,449	
f) Preko 365 dana	115	335
Svega - kupci u zemlji	8,474	5,093
<i>Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:</i>		
a) Tekuća	11,084	10,652
b) Do 30 dana	1,880	3,665
c) 30 - 60 dana	10,379	22,544
d) 60 - 90 dana	20,915	22,544
e) 90 - 365 dana	159,166	191,084
f) Preko 365 dana	1,074,493	962,814
Svega - potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	1,277,917	1,213,303
UKUPNO - BRUTO	1,286,391	1,218,396
<i>Isppravka vrednosti potraživanja od prodaje</i>	<i>(77,184)</i>	<i>(154,930)</i>
UKUPNO POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE - NETO	1,209,207	1,063,466

Potraživanja od kupaca u zemlji - zavisna pravna lica odnose se, na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim društvima. Po ugovorima o pružanju usluga, Društvo, osim od Energoprojekt Entela, poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate).

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica (Enjub d.o.o.) društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno), Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od sledećih društava: Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), SAGA d.o.o. (1 blanko solo potpisanu menicu sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), 5. Evropske univerzitetske igre Beograd (1 blanko solo potpisanu menicu sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), Forma Ideale d.o.o. Kragujevac (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa.

Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno Evrom.

U sledećoj tabeli data je struktura sredstava i obaveza u stranim valutama, iskazano u EUR.

Struktura sredstava i obaveza u stranim valutama	Iznos valute EUR iskazano u EUR	Iznos valute USD iskazano u EUR
Sredstva		
Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	377,000	
Plaćeni avansi za zalihe i usluge	4,104	
Potraživanja po osnovu prodaje	10,233,112	
Potraživanja iz specifičnih poslova	6,189	18,554
Potraživanja za kamatu i dividende	29,697	
Ostala kratkoročna potraživanja	997	
Kratkoročni finansijski plasmani	9,515,812	
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	147,908	410,612
Potraživanja za nefakturisani prihod	2,749,011	
UKUPNO - SREDSTVA	23,063,830	429,166
Obaveze		
Ostale dugoročne obaveze (obaveze za dugoročne primljene avanse)	38,920	
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	98,923	
Dobavljači u inostranstvu	3,222	
Ostale obaveze iz poslovanja	43,528	
Pasivna vremenska razgraničenja	206,712	
UKUPNO - OBAVEZE	391,305	-

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kursa značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana neto knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Valutna Sredstva iskazana u EUR		Valutne Obaveze iskazane u EUR	
31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
23.495.096	23.069.144	385.980	497.171

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute.

Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu maksimalno razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu Evra. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2023.	2022.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	270.778	264.820

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

U sledećoj tabeli je prikazana kamatonosna struktura **finansijskih sredstava** (u neto iznosu) i **finansijskih obaveza** Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava (u neto iznosu) i finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom:		
Dugoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima (neto)	1,767,059	1,765,128
UKUPNO	1,767,059	1,765,128
Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom:		
Korporativne obveznice	3,300,000	3,300,000
UKUPNO	3,300,000	3,300,000
RAZLIKA	(1,532,941)	(1,534,872)

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%.

Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	u 000 dinara	
	2023.	2022.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	15.329	15.350

Analiza osetljivosti pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima uticaj na promenu rezultata, obzirom da su kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom znatno veće od kamatonosnih finansijskih sredstava sa promenljivom kamatnom stopom, pa se može zaključiti da je **Društvo izloženo kamatnom riziku**.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu.

Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura obaveza prema dobavljačima.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	578	2
b) Do 30 dana	141	
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	719	2
<i>Dobavljači u zemlji:</i>		
a) Tekuća	4,496	520
b) Do 30 dana	957	86
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana	167	
f) Preko 365 dana	314	356
Svega	5,934	962
<i>Dobavljači u inostranstvu:</i>		
a) Tekuća	227	237
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	150	160
Svega	377	397
UKUPNO	7,030	1,361

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je dobavljaču JP Elektroprivreda Srbije dalo 8 (osam) solo blanko menice sa klauzulom "bez protesta" (za period 2021. - 2023.). Društvo je od dobavljača Pan Computers d.o.o. dobilo 3 solo blanko menice na ime garancije za izvršenje

obaveze u garantnom roku. Društvo je od dobavljača Privredni Savetnik dobilo 1 solo blanko menicu na ime obezbeđenja izvršenja obaveza.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2023	2022
Opšti ratio likvidnosti	2:1	29,00:1	44,25:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	28,99:1	44,23:1
Gotovinski ratio likvidnosti		13,80:1	21,81:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	5,022,173	4,783,138

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2023. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih i

- rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2023	2022
Neto dobitak/(gubitak)	246,481	1,001,566
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	11,123,080	10,090,845
b) Kapital na kraju godine	11,966,304	11,123,080
Svega	11,544,692	10,606,963
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	2.14%	9.44%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze	3,744,393	3,658,484
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.24 : 1	0.25 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	11,966,304	11,123,080
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze (uključujući i odložene poreske obaveze)	3,564,999	3,547,889
Svega	15,531,303	14,670,969
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.99 : 1	0.99 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3,744,393	3,658,484
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,475,550	2,412,371
Svega	1,268,843	1,246,113
Kapital	11,966,304	11,123,080
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 9.43	1 : 8.93

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9.1. Prihodi od prodaje robe**

Struktura prihoda od prodaje robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu		6,805
UKUPNO	0	6,805

9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	242,474	275,087
b) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	26	15
UKUPNO	242,500	275,102

Struktura prihoda od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2023.	01.01.- 31.12. 2022.
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	70,891	85,065
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	74,092	82,737
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	21,875	16,400
Energoprojekt Entel a.d.	47,369	53,760
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	469	-
Energoprojekt Industrija a.d.	17,307	8,585
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	7,450	5,113
Energoprojekt Oprema a.d.	1,021	16,940
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	620	1,429
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	1,380	5,058
UKUPNO	242,474	275,087

9.3. Ostali poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija		24
Drugi poslovni prihodi:		
Prihodi od zakupa:		
a) Prihodi od zakupa od matičnog, zavisnih i ostali povezanih pravnih lica	12,983	13,008
b) Prihodi od zakupa u zemlji	27,204	17,223
Svega - prihodi od zakupa	40,187	30,231
Ostali poslovni prihodi	5,335	27
Svega - Drugi poslovni prihodi	45,522	30,258
UKUPNO	45,522	30,282

Prihodi od zakupa u iznosu 40.187 hiljada RSD, pre svega, odnose se na prihode po osnovu izdavanja u zakup kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24 u ukupnom iznosu od 20.714 hiljada RSD.

9.4. Prihodi od uskladjivanja vrednosti imovine (osim finansijske)

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	37,514	10,835
UKUPNO	37,514	10,835

Prihodi od uskladjivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 37.514 hiljada RSD odnose se na uskladjivanje fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ na dan 31.12.2023. godine.

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodate robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Nabavna vrednost nekretnina pribavljenih radi prodaje		6,112
UKUPNO	0	6,112

11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	3,763	3,699
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	664	676
b) Troškovi električne i toplotne energije	34,168	27,905
<i>Svega - troškovi goriva i energije</i>	<i>34,832</i>	<i>28,581</i>
UKUPNO	38,595	32,280

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	165,163	133,162
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	25,222	20,706
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po ugovoru o delu	10,019	3,653
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		-
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		1,085
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora		1,561
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	31,160	31,679
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	67	60
Ostali lični rashodi i naknade	5,389	4,300
<i>Svega - Ostali lični rashodi i naknade</i>	<i>46,635</i>	<i>42,338</i>
UKUPNO	237,020	196,206

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	6,728	7,341
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	19,689	18,087
UKUPNO	26,417	25,428

14. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi transportnih usluga	2,362	2,031
Troškovi usluga održavanja	20,853	19,927
Troškovi zakupnina	87	
Troškovi reklame i propagande		174
Troškovi ostalih proizvodnih usluga	13,176	12,566
UKUPNO	36,478	34,698

Troškovi usluga održavanja u iznosu od 20.853 hiljada RSD, prvenstveno se odnose na tekuće održavanje poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 19.666 hiljada RSD.

15. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		2,863
UKUPNO		2,863

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi neproizvodnih usluga	25,846	20,702
Troškovi reprezentacije	3,316	3,877
Troškovi premija osiguranja	969	1,348
Troškovi platnog prometa	669	590
Troškovi članarina	542	377
Troškovi poreza i naknada	10,346	9,243
Ostali nematerijalni troškovi	3,786	14,282
UKUPNO	45,474	50,419

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 25.846 hiljada RSD odnose se na troškove advokatskih, konsalting i intelektualnih usluga, troškove revizije finansijskih izveštaja, troškove stručnog usavršavanja i obrazovanja zaposlenih, troškove usluga brokera i beogradske berze, usluga čišćenja i druge.

Troškovi poreza u iznosu od 10.346 hiljada RSD dominantno se odnose na troškove poreza na imovinu u iznosu od 9.637 hiljada RSD.

17. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI**17.1. Finansijski prihodi**

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
Prihodi od kamata od matičnog i zavisnih pravnih lica	180,391	169,579
Efekti valutne klauzule i kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	641	263
Dividende i ostali finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica	294,563	1,143,303
Svega - finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	475,595	1,313,145
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	3,976	1,720
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	479,571	1,314,865
Prihodi od kamata (od trećih lica)	171,526	3,000
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	898	5,212
Ostali finansijski prihodi:		
a) Prihodi od dividendi	19	55
Svega - ostali finansijski prihodi	19	55
UKUPNO	652,014	1,323,132

Prihodi od kamata od matičnog i zavisnih pravnih lica u iznosu od 180.391 hiljada RSD odnose se na kamate na date zajmove Energoprojekt Visokogradnji, Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Sunnyvillu, Energoprojekt Hidroinženjeringu i Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi.

Dividende i ostali finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica u iznosu od 294.563 hiljada RSD odnose se na prihode od dividendi od: Energoprojekt Entel: 236.597 hiljada RSD, Energoprojekt Hidroinženjering: 47.686 hiljada dinara i Energoprojekt Industrija: 10.280 hiljada RSD.

17.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski rashodi od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
a) Kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		1,109
b) Efekti valutne klauzule i negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	2,974	7,093
c) Ostali finansijski rashodi iz odnosa sa matičnom i zavisnim pravnim licima	85,553	
Svega - finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	88,527	8,202
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	214	369
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	88,741	8,571
Rashodi kamata (od trećih lica)	278,618	163,435
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	9,463	1,125
UKUPNO	376,822	173,131

Rashodi kamata (prema trećim licima) u iznosu od 278.618 hiljada RSD, dominantno se odnose na kamatu po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica Društva za izveštajni period u iznosu od 278.312 hiljada RSD.

18. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI

18.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	1,930	5,879
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	105,463	789
UKUPNO	107,393	6,668

Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha u celini se odnose na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti na dan bilansa (Napomena 7.16).

18.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat		28,040
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	71,916	110,338
UKUPNO	71,916	138,378

Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha u celini se odnose na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti na dan bilansa (Napomena 7.16).

18.3. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	644	-
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	17,614	34,397
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog rezultata		446
Prihodi od smanjenja obaveza	266	1,791
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	775	
Ostali nepomenuti prihodi	15,709	33,302
UKUPNO	35,008	69,936

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti u iznosu od 17.614 hiljada RSD, dominantno, odnose se na prihode po osnovu prodaje akcija kompanije I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija: 17.448 hiljada RSD.

18.4. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		311
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti		32,040
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	599	621
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha		1,407
Ostali nepomenuti rashodi	361	5,901
UKUPNO	960	40,280

19. POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

Struktura pozitivanog/negativnog neto efekta na rezultat po osnovu dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1,406	850
UKUPNO	(1,406)	(850)

20. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	325,536	323,024
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	383,984	348,006
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	<i>(58,448)</i>	<i>(24,982)</i>
66	Finansijski prihodi	652,014	1,323,132
56	Finansijski rashodi	376,822	173,131
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	<i>275,192</i>	<i>1,150,001</i>
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	107,393	6,668
67	Ostali prihodi	35,008	69,936
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	71,916	138,378
57	Ostali rashodi	960	40,280
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	<i>69,525</i>	<i>(102,054)</i>
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	833,682	699,795
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	<i>286,269</i>	<i>1,022,965</i>
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1,406	850
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	284,863	1,022,115
721	Poreski rashod perioda	4,424	5,028
722 (dug. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda (Napomena 43)	33,958	15,521
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	246,481	1,001,566
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	835,088	700,645

21. ZARADA/(GUBITAK) PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>01.01-31.12.23.</i>	<i>01.01-31.12.22.</i>
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	246,481	1,001,566
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10,833,592	10,833,592
Zarada po akciji (u dinarima)	22.75	92.45

Zarada/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se neto dobitak/(gubitak) namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

BILANS STANJA

22. NEMATERIJALNA IMOVINA

Struktura nematerijalne imovine	Softveri	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke	Nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>					
Stanje 01.01.2022. godine	88,806	1,843			90,649
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke					
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2022. godine	88,806	1,843			90,649
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke			7,936		7,936
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2023. godine	88,806	1,843	7,936		98,585
<u>Ispravka vrednosti</u>					
Stanje 01.01.2022. godine	69,462	906			70,368
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	7,157	184			7,341
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2022. godine	76,619	1,090			77,709
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	6,544	184			6,728
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvređenja					
Ostalo					
Stanje 31.12.2023. godine	83,163	1,274			84,437
<u>Neotpisana vrednost</u>					
31.12.2022. godine	12,187	753			12,940
31.12.2023. godine	5,643	569	7,936		14,148

23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Zemljište	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine		1,626,013	132,011	618,835	367		44,664	2,421,890
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine			2,963					2,963
Otuđenje i rashodovanje			(3,442)					(3,442)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)								
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha				10,835				10,835
Kursne razlike								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		1,626,013	131,532	629,670	367		44,664	2,432,246
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine			331					331
Otuđenje i rashodovanje			(4,102)					(4,102)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)		268,723						268,723
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha				37,513				37,513
Kursne razlike								
Ostala povećanja/smanjenja	476,314	(164,784)	(3)					311,527
Stanje na dan 31.12.2023.	476,314	1,729,952	127,758	667,183	367		44,664	3,046,238
<u>Ispravka vrednosti</u>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine		42,066	112,920					154,986
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		11,685	6,402					18,087
Otuđenje i rashodovanje			(2,831)					(2,831)
Kursne razlike								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		53,751	116,491					170,242
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		13,885	5,804					19,689
Otuđenje i rashodovanje			(3,486)					(3,486)
Ostala povećanja/smanjenja		(67,636)	(5)					(67,641)
Stanje na dan 31.12.2023. godine			118,804					118,804
<u>Neotpisana vrednost</u>								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		1,572,262	15,041	629,670	367		44,664	2,262,004
Stanje na dan 31.12.2023. godine	476,314	1,729,952	8,954	667,183	367		44,664	2,927,434

Na dan 31.12.2023. godine urađena je procena fer vrednosti, rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Procena fer vrednosti „objekata“

Fer vrednost „objekata“ obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima evidentiran objekat - **poslovna zgrada Energoprojekt**, koji se iskazuje po revalorizovanoj vrednosti na dan procene.

Na dan 31.12.2023. godine izvršena je procena poslovne zgrade Energoprojekt od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, pri čemu je **procenjena i vrednost objekta i vrednost zemljišta** koji su odvojeno evidentirani u poslovnim knjigama Društva u skladu sa zakonskim propisima. Celokupna nekretnina (objekat sa zemljištem pod objektom) procenjena je prinosnom metodom, a zatim je izvršena alokacija procenjene vrednosti u skladu sa SPV 2 (Nacionalni standard za procenu vrednosti) što podrazumeva određivanje vrednosti amortizovanih troškova zamene objekata, pa zatim oduzimanje te vrednosti od vrednosti celokupne nekretnine (objekat sa zemljištem pod objektom), a vrednost koja ostane nakon oduzimanja predstavlja vrednost zemljišta.

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja vrednosti „objekata“ dato je u donjoj tabeli.

R. br.	Naziv objekta	Ukupno	Deo poslovne zgrade EP Opreme	Ukupno	Prenos dela na zemljište pre procene 31.12.2023.	Rezidualna vrednost	Preostali korisni vek upotrebe na dan bilansa	Amortiza-cija	Dobici/ (gubici) uključeni u "Ostali rezultat"	Krajnje stanje
	1	2	3	4 (2+3)	5	6	7	8	9	10 (4-5-8+9)
1	Poslovna zgrada Energoprojekt	1,572,262	305,223	1,877,485	402,371	1,059,266	58	13,885	268,723	1,729,952
	UKUPNO	1,572,262				1,059,266	58	13,885	268,723	1,729,952

Po osnovu bankarskih aranžmana sa Erste bankom i OTP bankom, konstituisana je izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt u korist predmetnih poverilaca (Napomena 45).

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja fer vrednosti **investicionih nekretnina** je dato u donjoj tabeli.

U 000 dinara

Red. broj	Naziv investicione nekretnine	Početno stanje	Povećanja, (nabavke, dodatna ulaganja i dr.)	Smanjenja (prodaja, uništenje i sl.)	Dobici / (gubici) uključeni u Bilans uspeha	Krajnje stanje
1	Kompleks zgrada "Samački hotel"	629,670			37,513	667,183
	UKUPNO	629,670			37,513	667,183

Na dan 31.12.2023. godine izvršena je procena vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, pri čemu je **procenjena i vrednost objekta i vrednost zemljišta** (pod objektima i oko objekata) koji su odvojeno evidentirani u poslovnim knjigama Društva u okviru pozicije Investicione nekretnine. Prilikom procene, procenitelj je koristio troškovni metod za objekte (obzirom na specifične karakteristike predmeta procene i činjenicu da na tržištu ne postoji ponuda sličnih prostora za prodaju/zakup, a koji su na sličnoj lokaciji) i komparativni metod za zemljište.

Po osnovu izdavanja u zakup predmetne investicione nekretnine Energoprojekt Visokogradnji i Jerry Catering Service d.o.o. u izveštajnom periodu je ostvaren prihod u iznosu od 20.714 hiljada RSD (Napomena 9.3).

Društvo u svojim knjigama ima osnovna sredstva koja su u potpunosti amortizovana, a čija nabavna vrednost i ispravka vrednosti iznose 141.359 hiljada RSD. Značajan deo ovih sredstava odnosi se na softvere.

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) (Napomena 24.1)	6,167,535	(712,430)	5,455,105	6,222,256	(720,316)	5,501,940
Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća (Napomena 24.2)	14,613	(1,063)	13,550	14,613	(1,063)	13,550
Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji (Napomena 24.3)	1,770,387	(3,328)	1,767,059	1,770,387	(5,258)	1,765,129
Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja (Napomena 24.4)	154		154	159		159
UKUPNO	7,952,689	(716,821)	7,235,868	8,007,415	(726,637)	7,280,778

24.1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) prikazana su u sledećoj tabeli.

Struktura učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	% učešća	u 000 dinara	
		31.12.2023.	31.12.2022.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100.00%	1,914,830	1,913,140
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100.00%	1,104,981	1,104,981
Energoprojekt Oprema a.d.	67.87%	121,316	121,316
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100.00%	427,626	427,626
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100.00%	192,642	192,642
Energoprojekt Industrija a.d.	62.77%	61,209	61,209
Energoprojekt Entel a.d.	100.00%	1,000,317	1,000,317
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100.00%	2,500	2,500
Energoprojek Park 11 d.o.o.	100.00%	375,660	375,660
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100.00%	14,000	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija			70,311
Dom 12 S.A.L., Liban	100.00%	924,749	924,749
Energoprojekt Kaz d.o.o., Kazahstan	100.00%	101	101
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100.00%	587	587
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	100.00%	1,628	1,628
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	100.00%	19,574	19,574
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100.00%	1	1
Svega učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica - bruto		6,161,721	6,216,342
Ispravka vrednosti		(707,112)	(715,065)
Svega učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica - neto		5,454,609	5,501,277
Učešća u kapitalu ostalih prav. lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:			
Banke i finansijske organizacije:			
Dunav osiguranje a.d.o.	0.01%	5,814	5,814
Beogradska berza a.d.			100
Svega - banke i finansijske organizacije		5,814	5,914
Svega učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - bruto		5,814	5,914
Ispravka vrednosti		(5,318)	(5,251)
Svega učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - neto		496	663
UKUPNO		5,455,105	5,501,940

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) za koja je izvršena ispravka vrednosti je prikazana u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) za koje je izvršena ispravka vrednosti	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:						
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	1,914,830	(641,633)	1,273,197	1,913,140	(641,633)	1,271,507
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	192,642	(44,277)	148,365	192,642	(44,277)	148,365
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija			0	70,311	(7,953)	62,358
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	1,628	(1,628)	0	1,628	(1,628)	0
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	19,574	(19,574)	0	19,574	(19,574)	0
Svega - Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	2,128,674	(707,112)	1,421,562	2,197,295	(715,065)	1,482,230
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:						
Banke i finansijske organizacije:						
Dunav osiguranje a.d.o.	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
Svega - banke i finansijske organizacije	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
Svega - Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
UKUPNO	2,134,488	(712,430)	1,422,058	2,203,109	(720,316)	1,482,793

Do povećanja učešća u kapitalu u Energoprojekt Visokogradnje u iznosu od 1.690 hiljada RSD u 2023. godini, u odnosu na uporednu godinu došlo je na ime isplate razlike u ceni akcije manjinskim akcionarima predmetnog društava, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima sudskog postupka (na osnovu rešenja Privrednog apelacionog suda, vanskudskog poravnjanja i dr.).

U 2023. godini Društvo je osnovalo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine (Napomena 1). Upisani kapital u Agenciji za privredne registre iznosi 20.000 hiljada RSD, dok uplaćeni kapital na dan 31.12.2023. godine iznosi 14.000 hiljada RSD. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši uplatu celokupnog iznosa kapitala u roku od 5 godina od datuma upisa.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%) (Napomena 1).

Razmotrene su pretpostavke vrednovanja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, uključujući i razmatranja budućih poslova iz delatnosti koje obavljaju, i nisu utvrđeni indikatori za dodatno obezvređenje.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Društvo ima učešće u kapitalu u Dunav osiguranje a.d.o., čijim akcijama se trguje javno na Beogradskoj berzi, i čija se fer vrednost utvrđuje na osnovu tekuće tržišne vrednosti u momentu zaključenja poslovanja na dan 31.12.2023. godine

- Dunav osiguranje a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 941 RSD po akciji.

24.2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća u iznosu od 13.550 hiljada dinara prikazana su u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima:						
Enjub d.o.o. (učešće 50%)	13,550		13,550	13,550		13,550
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija (učešće 40%)	1,063	(1,063)	-	1,063	(1,063)	-
Svega - učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima - bruto	14,613	(1,063)	13,550	14,613	(1,063)	13,550

24.3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji

Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročni krediti i zajmovi matičnom i zavisnim licima u zemlji:						
Energoprojekt Viskogradnja a.d.	713,810	(1,342)	712,468	713,810	(2,120)	711,690
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	1,007,786	(1,894)	1,005,892	1,007,786	(2,993)	1,004,793
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	48,791	(92)	48,699	48,791	(145)	48,646
Svega - Dugoročni krediti i zajmovi matičnom i zavisnim licima u zemlji	1,770,387	(3,328)	1,767,059	1,770,387	(5,258)	1,765,129

Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 1.770.387 hiljada RSD odnose se na date dugoročne zajamove u RSD iz sredstava od emisije korporativnih obveznica – Napomena 34 (datih u cilju vraćanje kredita poslovnim bankama) sa rokom dospeća do 30.12.2025. godine i kamatom koja se obračunava po kamatnoj stopi od 3M Belibor + 2,95% p.a. (kvartalni obračun i plaćanje kamate).

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos ukupnog duga.

Ispravka vrednosti dugoročnih plasmana matičnim i zavisnim pravnim licima odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

24.4. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja

Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali dugoročni finansijski plasmani:						
Dugoročni dati stambeni krediti zaposlenima	154		154	159		159
Svega - Ostali dugoročni finansijski plasmani	154	-	154	159	-	159
UKUPNO	154	-	154	159	-	159

25. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	371,704	(50,061)	321,643	372,176	(50,125)	322,051
Ostala dugoročna aktivna vremenska razgraničenja	10,037		10,037	10,058		10,058
UKUPNO	381,741	(50,061)	331,680	382,234	(50,125)	332,109

Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod u iznosu od 371.704 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

26. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	196	(196)	0	329	(329)	0
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u zemlji	125		125	230		230
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za robu i stalna sredstva koja se pribavljaju radi prodaje u zemlji	107		107	122		122
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji	691		691	1,521		1,521
Svega avansi za zalihe i usluge u zemlji	923	0	923	1,873	0	1,873
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u inostranstvu			0	282		282
Svega plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0	0	0	282	0	282
UKUPNO	1,119	(196)	923	2,484	(329)	2,155

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kupci u zemlji	8,474		8,474	5,093		5,093
Kupci u inostranstvu			0			0
Potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:						
a) Kupci u zemlji - matično i zavisna pravna lica	1,277,916	(77,183)	1,200,733	1,213,302	(154,929)	1,058,373
b) Kupci u zemlji - ostala povezana lica	1	(1)	0	1	(1)	0
Svega potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	1,277,917	(77,184)	1,200,733	1,213,303	(154,930)	1,058,373
UKUPNO	1,286,391	(77,184)	1,209,207	1,218,396	(154,930)	1,063,466

Struktura ročnosti potraživanja po osnovu prodaje prikazana je u Napomeni 8.1.

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u zemlji - matična i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja po osnovu prodaje su nekamatonosna.

28. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura ostalih kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostala potraživanja (Napomena 28.1)	259,247	(47,090)	212,157	298,208	(2,056)	296,152
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa (Napomena 28.2)	27		27	22		22
UKUPNO	259,274	(47,090)	212,184	298,230	(2,056)	296,174

28.1 Ostala potraživanja

Struktura ostalih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 28.1.1.)	14,348		14,348	19,624		19,624
Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) (Napomena 28.1.2.)	244,875	(47,090)	197,785	277,632	(2,056)	275,576
Porez na dodatu vrednost (Napomena 28.1.3.)	24		24	952		952
UKUPNO	259,247	(47,090)	212,157	298,208	(2,056)	296,152

28.1.1. Potraživanja iz specifičnih poslova

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnog i zavisnih pravnih lica	7,617		7,617	12,923		12,923
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	6,731		6,731	6,701		6,701
UKUPNO	14,348	0	14,348	19,624	0	19,624

28.1.2 Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)

Struktura drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja za kamatu i dividende:						
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnog i zavisnih pravnih lica	240,477	(47,090)	193,387	186,137	(2,056)	184,081
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	2,848		2,848	91,333		91,333
Svega - potraživanja za kamatu i dividende	243,325	(47,090)	196,235	277,470	(2,056)	275,414
Potraživanja od zaposlenih	1		1	2		2
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	55		55	18		18
Ostala kratkoročna potraživanja	1,494		1,494	142		142
UKUPNO	244,875	(47,090)	197,785	277,632	(2,056)	275,576

Struktura potraživanja za kamatu i dividende u iznosu od 243.325 hiljada dinara data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	46,267	48,749
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	137,708	68,828
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	1,061	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	632	437
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - bruto	185,668	118,014
Ispravka vrednosti	(47,090)	(2,056)
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - neto	138,578	115,958
<i>Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	54,809	68,123
Svega -Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica - bruto	54,809	68,123
Ispravka vrednosti		
Svega -Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica - neto	54,809	68,123
<i>Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica:</i>		
Enjub d.o.o.	2,848	91,333
Svega - Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica	2,848	91,333
Ispravka vrednosti		
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - neto	2,848	91,333
UKUPNO	196,235	275,414

28.1.3 Porez na dodatu vrednost

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Porez na dodatu vrednost	24	952
UKUPNO	24	952

28.2 Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa

Struktura potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	27	22
Ispravka vrednosti		
UKUPNO	27	22

29. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica (Napomena 29.1)	980,982	(1,844)	979,138	350,362	(1,041)	349,321
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica (Napomena 29.2)	168,593		168,593	76,346		76,346
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji (Napomena 29.3)	26		26	638,661	(1,846)	636,815
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli (Napomena 29.4)	49,827		49,827	49,827		49,827
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:						
Ostali kratkoročni finansijski plasmani			0	3		3
Svega - ostali kratkoročni finansijski plasmani	0	0	0	3	0	3
UKUPNO	1,199,428	(1,844)	1,197,584	1,115,199	(2,887)	1,112,312

29.1 Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – matično i zavisna pravna lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	84,133	(158)	83,975	85,398	(254)	85,144
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	281,587	(529)	281,058	264,964	(787)	264,177
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	597,227	(1,123)	596,104			0
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	18,035	(34)	18,001			0
UKUPNO	980,982	(1,844)	979,138	350,362	(1,041)	349,321

Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica odnose se na date zajmove su RSD i EUR sa rokom dospeća do 12 meseci i uz kamatnu stopu koja se obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“.

Ispravka vrednosti kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski (Napomena 7.16).

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovoru o zajmu datog Energoprojekt Sunnyville, Društvo poseduje 2 (dve) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos

ukupnog duga, dok kod zajmova datih Energoprojekt Niskogradnji poseduje ukupno 10 (deset) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos ukupnog duga.

29.2 Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – ostala povezana lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Enjub d.o.o.	168,593		168,593	76,346		76,346
UKUPNO	168,593	0	168,593	76,346	0	76,346

U nastavku data struktura zajmova datih povezanom društvu Enjub d.o.o.

Rb	Broj ugovora	Original. valuta	Iznos zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u 000 RSD	Kamatna stopa
1	Ugovora o reprogramu br. 421/62/2023	EUR	254	254	29,705	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke"
2	Ugovora o reprogramu br. 422/63/2023	EUR	1,185	1,185	138,888	
UKUPNO			1,439	1,439	168,593	

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim ostalim povezanim pravnim licima Društvo poseduje 3 (tri) blanko menice sa klauzulom „bez protesta i hipoteke nad nekretninama Enjub d.o.o. u Beogradu (Napomena 43).

29.3 Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji:						
a) Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) u matičnom i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine u zemlji			0	638,638	(1,846)	636,792
b) Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) drugim pravnim licima u zemlji koji dospeva do jedne godine	26		26	23		23
Svega - Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji	26	0	26	638,661	(1,846)	636,815
UKUPNO	26	0	26	638,661	(1,846)	636,815

Smanjenje na poziciji **deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) u matičnom i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine u zemlji** u odnosu na 2022. godinu odnosi se na prenos zajmova sa valutnom klauzulom (EUR) sa pripadajućim kamatama na poziciju kratkoročnih kredita i zajmova na osnovu urađenih reprograma (Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura) (Napomena 29.1).

Ispravka vrednosti kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski (Napomena 7.16).

29.4 Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija i sopstvenih udela	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	49,827	49,827
UKUPNO	49,827	49,827

30. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Tekući (poslovni) račun	108,841		108,841	60,324		60,324
Devizni račun	49,424		49,424	192,031		192,031
Ostala novčana sredstva						
Kratkoročno oročeni depoziti	2,317,272		2,317,272	2,160,000		2,160,000
Druga novčana sredstva	13		13	16		16
Svega - ostala novčana sredstva	2,317,285	0	2,317,285	2,160,016	0	2,160,016
UKUPNO	2,475,550	0	2,475,550	2,412,371	0	2,412,371

Kratkoročno oročeni depoziti u iznosu od 2.317.272 hiljada RSD odnose se na kratkoročno oročena sredstva u RSD kod poslovnih banaka.

31. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi	561		561	974		974
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	469		469	153		153
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	105,089		105,089	6,128		6,128
UKUPNO	106,119	0	106,119	7,255	0	7,255

Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 105.089 hiljada RSD odnose se, pre svega, na ukalkulisane kamate na oročene depozite kod poslovnih banaka u iznosu od 99.588 hiljada RSD.

32. KAPITAL

U 000 dinara

OPIS	Aksijski kapital	Emisiona premija	Rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	5,574,959	1,462,976	80,000	1,031,367	(31,196)	1,972,739	10,090,845
Neto dobitak za godinu						1,001,566	1,001,566
Ostali sveobuhvatni rezultat:							
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					30,669		30,669
b) Revalorizacija							
c) Ostalo-nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.							
Svega - ostali sveobuh. rezultat					30,669		30,669
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2022.					30,669	1,001,566	1,032,235
Korekcije							
Povećanje osnovnog kapitala							
Raspodela dobiti							
Ostalo (presnos sa drugih pozicija kapitala na neraspoređeni dobitak)							
Stanje na dan 31. decembra 2022.	5,574,959	1,462,976	80,000	1,031,367	(527)	2,974,305	11,123,080
Neto dobitak za godinu						246,481	246,481
Ostali sveobuhvatni rezultat:							
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					(68)		(68)
b) Revalorizacija				351,051			351,051
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.				246,646	(886)		245,760
Svega - ostali sveobuh. rezultat				597,697	(954)		596,743
Ukupan sveobuhvatni rezultat 31. decembar 2023.				597,697	(954)	246,481	843,224
Korekcije							
Povećanje osnovnog kapitala							
Raspodela dobitka							
Ostalo (presnos sa drugih pozicija kapitala na neraspoređeni dobitak)							
Stanje na dan 31. decembar 2023.	5,574,959	1,462,976	80,000	1,629,064	(1,481)	3,220,786	11,966,304

32.1. Osnovni kapital

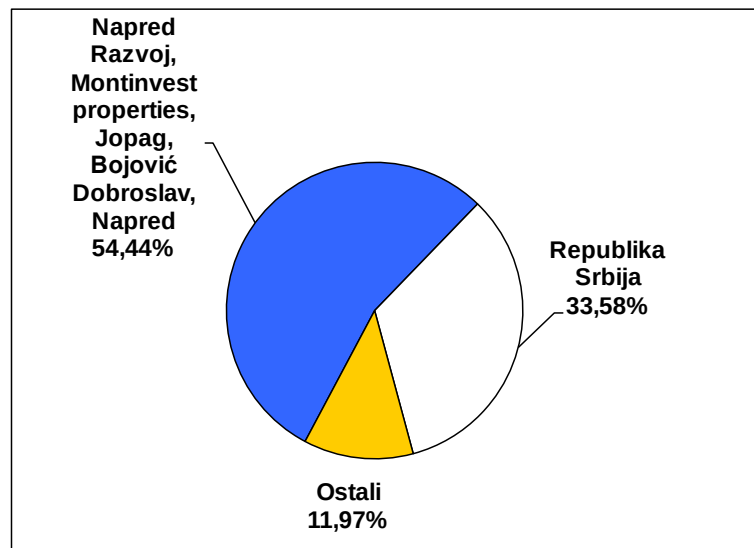
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Društva na dan 31.12.2023. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	710.444	6,50%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.836.968	89,99%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.165.763	56,40%
Zbirni (kastodi) račun	383.880	3,51%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.534	157	3.691	1.325.930	40.679	1.366.609	12,13%	0,37%	12,50%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.439.253	0	8.439.253	77,20%	0,00%	77,20%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.537	158	3.695	10.329.882	601.410	10.931.292	94,50%	5,50%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.768.048	43,62%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	277.327	2,54%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	75.750	0,69%
Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
OTP Banka Srbija - zbirni račun	43.007	0,39%
Grujić Nikola	15.651	0,14%

Struktura osnovnog kapitala prikazana je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Akcijski kapital:</i>		
a) Akcijiški kapital matično, zavisna i ostala povezana pravna lica		
b) Akcijiški kapital (eksterno)	5,574,959	5,574,959
UKUPNO	5,574,959	5,574,959

Akcijski kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 1.094,68 RSD.

Od 19. decembra 2022. godine akcije Društva su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

32.2. Emisiona premija

Emisiona premija	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Emisiona premija	1,462,976	1,462,976
UKUPNO	1,462,976	1,462,976

32.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Druge rezerve	80,000	80,000
UKUPNO	80,000	80,000

32.4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i nerealizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt i zemljišta pod objektom	1,629,064	1,031,367
UKUPNO	1,629,064	1,031,367

Povećanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 597.697 hiljada RSD u odnosu na prethodni period rezultat je:

- Sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa povodom korišćenja poslovnog prostora u Poslovnoj zgradi Energoprojekt sa Energoprojekt Opremom: 246.646 hiljada RSD i

- Efekata procene fer vrednosti Poslovne zgrade na dan 31.12.2023. godine i izdvajanja dela na zemljište: 351.051 hiljada RSD.

Prilikom procene fer vrednosti Poslovne zgrade (Napomena 23) odvojeno je procenjena vrednost objekta i zemljišta pod objektom što je i odvojeno evidentirano u poslovnim knjigama Društava. Ovakav način evidentiranja doveo je do evidentiranja dela revalorizacionih rezervi na zemljištu u iznosu od 398.574 hiljada RSD.

32.5. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu finansijskih sredstava i i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Aktuarski gubici po osnovu planova definisanih primanja	886	
Gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	595	527
UKUPNO	1,481	527

32.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina:</i>		
a) Stanje na dan 01. januara izveštajnog perioda	2,974,305	1,972,739
<i>Svega</i>	2,974,305	1,972,739
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	246,481	1,001,566
UKUPNO	3,220,786	2,974,305

33. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	Iznos u 000 RSD
Stanje na dan 31.12.2022. godine	5,587
Dodatna rezervisanja	
Iskorišćeno u toku godine	(810)
Aktuarski (dobitak)/gubitak	886
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	(775)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	4,888

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2023. godine.

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2023. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2023.	
Diskontna stopa	6.1%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	9.0%
Stopa fluktuacije	14.0%

Aktuarski gubitak u društvu najvećim delom nastao kao posledica veće prosečne zarade u 2023. godini u odnosu na projektovanu zaradu po osnovu pretpostavki prethodne godine i zbog pada očekivane diskontne stope u odnosu na pretpostavljenu prethodne godine.

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2022. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2022.	
Diskontna stopa	8.0%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	8.0%

Stopa raste zarade u Republici Srbiji je porasla nominalno u nešto većem procentu nego što je to bilo projektovano prethodnim obračunom, dok se diskontna stopa smanjila. U prethodnom obračunu za diskontnu stopu je korišćen godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, ročnosti nešto manje od 5 i po godina, emitovane u oktobru, novembru i decembru 2022. godine, dok za 2023. korišćene su stope na dugoročnije (osam, deset i 12 godina) državne obveznice emitovane od strane Republike Srbije u dinarima. Stopa fluktuacije u prošlogodišnjem obračunu nije određena na adekvatan način, pretpostavljeno je da je procenat godišnjeg napuštanja zaposlenih (samostalno napuštanje i mortalitet) po intervalima ukupnih godina staža 5%, nije odvojena stopa mortaliteta odnosno verovatnoća doživljenja i stopa fluktuacije. Za obračun za 2023. godinu stopa fluktuacije zaposlenih utvrđena je na osnovu dostavljenih podataka o fluktuaciji zaposlenih odnosno broju zaposlenih i otišlih iz Društva u toku godine, istorijski posmatrano unazad deset godina. Procenat fluktuacije je određen na nivou celog sistema kao celine.

U nastavku su prikazani iznosi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju ukoliko bi se korišćene aktuarske pretpostavke promenile +/- 1 procentni poen.

Aktuarske pretpostavke	Procenti	Iznosi u 000 RSD
Diskontna stopa		
povećanje	1.8%	4,975
smanjenje	-1.6%	4,810
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji		
povećanje	1.7%	4,972
smanjenje	-1.6%	4,811
Stopa fluktuacije		
povećanje	2.2%	4,995
smanjenje	-2.0%	4,791

34. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	3,300,000	3,300,000
Ostale dugoročne obaveze	4,599	12,331
UKUPNO	3,304,599	3,312,331
Deo dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine		845

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana u iznosu od 3.300.000 hiljada RSD u celini se odnose na emitovane dugoročne korporativne obveznice dana 30.12.2020. godine i to, 330.000 obveznica pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000,00 RSD (na osnovu odluke Skupštine Društva od 23.07.2020. godine o izdavanju korporativnih obveznica Društva putem javne ponude i odluke Nadzornog odbora Društva od 25.11.2020. godine o izdavanju prve emisije korporativnih obveznica), sa rokom dospeća 30.12.2025. godine i kvartalnim obračunom i plaćanjem kamate. Deo sredstava iz emisije dugoročnih korporativnih obaveza iskorišćen je za davanje dugoročnih zajmova zavisnim društvima u cilju vraćanja kredita poslovnim bankama.

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 4.599 hiljada RSD u celini se odnose na primljen avans od Jerry catering service d.o.o., Beograd (39 hiljada EUR) po Aneksu br. 1 Ugovora br. 123 o dugoročnom zakupu.

35. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)

Struktura dugoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Dugoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Dugoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica	24,221	24,252
<i>Svega - dugoročni unapred obračunati troškovi</i>	<i>24,221</i>	<i>24,252</i>
UKUPNO	24,221	24,252

Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica u iznosu od 24.221 hiljada RSD odnose se, u celosti, na obavezu prema Energoprojekt Opremi po osnovu ukalkuliranih troškova za period do 30.06.2015. godine po Ugovoru o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

36. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke		845
Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	1	101
UKUPNO	1	946

37. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica	3,259	6,964
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	7,758	8,442
Primljeni depoziti i kaucije	655	674
UKUPNO	11,672	16,080

Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 3.259 hiljada RSD u celini se odnose na primljene avanse od zavisnih društava po osnovu Sporazuma o uvođenju elektronskog dokument sistema Business Connect.

Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 7.758 hiljada RSD, pre svega se odnose na primljen avans od društva Jerry catering service d.o.o., Beograd u iznosu od 7.723 hiljada RSD po Aneksu 1 ugovora broj 123/1583 od 10.04.2017. godine o dugoročnom zakupu.

38. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Dobavljači:		
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	719	2
Dobavljači u zemlji	5,934	962
Dobavljači u inostranstvu	377	397
<i>Svega</i>	<i>7,030</i>	<i>1,361</i>
Ostale obaveze iz poslovanja	5,100	5,449
UKUPNO	12,130	6,810

Struktura ročnosti dobavljača prikazana je u Napomeni 8.2.

39. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Ostale kratkoročne obaveze (Napomena 39.1)	141,869	66,115
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda (Napomena 39.2)	1,280	2,854
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	4,424	5,028
UKUPNO	147,573	73,997

39.1 Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica		13
<i>Svega - Obaveze iz specifičnih poslova</i>	<i>-</i>	<i>13</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	14,687	12,537
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	73,307	-
b) Obaveze za dividende	18,651	18,733
c) Obaveze prema zaposlenima	202	210
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	1,681	1,683
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	723	415
f) Ostale obaveze	32,618	32,524
<i>Svega - druge obaveze</i>	<i>127,182</i>	<i>53,565</i>
UKUPNO	141,869	66,115

Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja u iznosu od 73.307 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu 12. kupona po osnovu emitovanih dugoročnih obaveza (Napomena 34). Obaveza je izmirena u januaru 2024. godine.

Obaveze za dividende u iznosu od 18.651 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu odluke Skupštine akcionara Društva iz 2018. godine o raspodeli neraspoređenog dobitka u iznosu od 4.371 hiljada RSD i na obaveze za dividende iz ranijih godina u iznosu od 14.280 hiljada RSD, a koje do danas nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara.

Ostale razne obaveze u iznosu od 32.618 hiljada RSD dominantno se odnose na obaveze prema akcionarima po osnovu prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela u iznosu od 31.987 hiljada RSD. Korporativni agent M&V Investments dana 15.09.2019. godine izvršilo povraćaj sredstava Društva koje su bila deponovana u svrhu realizacije prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela i to, za deo akcionara koji nisu imali odgovarajuće podatke, te isplata nije mogla biti realizovana. Društvo izmiruje predmetne obaveze po zahtevu akcionara.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

39.2 Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost		1,697
Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda	1,280	1,157
UKUPNO	1,280	2,854

40. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Kratkoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Kratkoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		21
b) Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	8,018	12,741
UKUPNO	8,018	12,762

41. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Odložena poreska sredstva	1,016	1,874
Odložene poreske obaveze	232,307	207,593
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	(231,291)	(205,719)

Promene stanja odloženih poreskih sredstava u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara			
Odložena poreska sredstva	Poreska vrednost veća od knjigovodstvene vrednosti kod nematerijalne imovine, postrojenja i opreme	Efekat primene MSFI 9	Ukupno
Stanje 01.01.2022. godine	1,698	13,062	14,760
Promena računovodstvenih politika			
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022.	1,698	13,062	14,760
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	176	(13,062)	(12,886)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2022. godine	1,874		1,874
Promena računovodstvenih politika			
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023.	1,874		1,874
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	(858)		(858)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2023. godine	1,016		1,016

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara			
Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost veća od poreske vrednosti kod nekretnina	Kapitalni dobici kod investicione nekretnine	Ukupno
Stanje 01.01.2022. godine	190,980	13,978	204,958
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	373	2,262	2,635
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2022. godine	191,353	16,240	207,593
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	22,452	2,262	24,714
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2023. godine	213,805	18,502	232,307

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	205,719	190,198
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	231,291	205,719
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	25,572	15,521

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Odloženi poreski rashodi (prihodi) perioda	25,572	15,521
UKUPNO	25,572	15,521

42. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Data jemstva i garancije	9,797,242	8,435,045
Primljena jemstva i garancije	4,687	2,933
Primljene hipoteke i druga prava	76,249	76,346
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	30,442	30,442
UKUPNO	9,908,620	8,544,766

Data jemstva i garancije u iznosu od 9.797.242 hiljada RSD odnose se na:

- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna društva u iznosu od 1.909.886 hiljada RSD,
- Date korporativne garancije, Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 5.539.195 hiljada RSD na projektu Deponija Vinča – Srbija i Visokogradnji u iznosu od 2.343.474 hiljada RSD na projektu Inovacioni parkovi u Republici Srbiji,
- Datu garanciju od strane Erste banke u korist IATA (International Air Transport Association) za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 4.687 hiljada RSD, koja ističe 23.10.2024. godine i obnavlja se jednom godišnje.

43. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Hipoteke upisane na teret društva su sledeće:

- Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po osnovu Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br.OVLC003/20 sa svim pripadajućim Aneksima (hipotekarni

dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Hidroinženjering i Energoprojekt Industrija) i

- OTP banka Srbija Novi Sad a.d. u iznosu od 3.218.000,00 EUR po osnovu Okvirnog ugovoru o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisma o namerama br. OUG 2820/21

- sada OL2021/457 sa svim pripadajućim Aneksima (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnik: Energoprojekt Visokogradnja),

po osnovu čega je dana 10.03.2022. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, list Nepokretnosti broj 2652, KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d.

Hipoteke upisane u korist društva su sledeće:

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po osnovu Ugovoru o reprogramu duga br. 421/62/2023 u iznosu od 29.705 hiljada RSD (254 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je izvršna vansudska hipoteka na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva i
- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po osnovu Ugovora o reprogramu duga br. 422/63/2023, odobrenog društvu Enjub d.o.o. u iznosu od 138.888 hiljada RSD (1.185 hiljada EUR), Rešenjem br. 952-02-1973/2012 upisana je izvršna vansudska hipoteka I reda po osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br. 93, br. 93A, br. 91A (hipoteka je upisana na iznos od 1.198 hiljada EUR, obzirom da nije skinuta hipoteka koja se odnosi na deo vraćenog zajma u 2019. godini u iznosu od 685 hiljada EUR).

44. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

• Usaglašavanje potraživanja

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (overeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašenih potraživanja prikazano je u narednoj tabeli.

Pozicija	Broj partnera	Ukupan iznos potraživanja	Broj partnera sa kojima nisu usaglašena potraživanja	Ukupna neusaglašena potraživanja	% neusaglašenih potraživanja	% partnera sa kojima nisu usaglašena potraživanja
1	2	3	4	5	6=5/3	7=4/2
Dugoročni plasmani mat.zav. i ostalim pov.pravnim licima i Ostali dugoročni fin.plasmani	5	1,767,213			0.00%	0.00%
Plaćeni avansi za zalihe i usluge	83	923			0.00%	0.00%
Potraživanja po osnovu prodaje	34	1,209,207			0.00%	0.00%
Potraživanja iz specifičnih poslova	14	14,348			0.00%	0.00%
Druga potraživanja	37	197,811			0.00%	0.00%
Kratkoročni finansijski plasmani	7	1,147,757			0.00%	0.00%

• Usaglašavanje obaveza

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (primljeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašenih obaveza prikazano je u narednoj tabeli.

Pozicija	Broj partnera	Ukupan iznos obaveza	Broj partnera sa kojima nisu usaglašene obaveze	Ukupne neusaglašene obaveze	% neusaglašenih obaveza	% partnera sa kojima nisu usaglašena obaveze
1	2	3	4	5	6=5/3	7=4/2
Dugoročne obaveze	4	3,304,599	1	3,451	0.10%	25.00%
Kratkoročne finansijske obaveze	1	1			0.00%	0.00%
Obaveze iz poslovanja	255	23,802	1	53	0.22%	0.39%

Ukupan iznos neusaglašenih potraživanja i obaveza odnosi se na neusaglašene obaveze i to:

- sa društvom Jerry catering service d.o.o. u iznosu od 3.451 hiljada RSD, odnosi se na neusaglašene obaveze (evidentirane na poziciji – Dugoročne obaveze) koji su nastali obzirom da predmetno društvo nije vršilo kursiranje avansa u 2017. godini (početno stanje u poslovnim knjigama Društva je kursirano na dan 31.12.2017. godine, dok se od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, u Društvu više ne vrši kursiranje avansa) i stanje u svojim knjigama vodi po bruto principu (svoje potraživanje po osnovu datih avansa ne umanjuje za iznos PDV-a) i
- sa društvom Energoprojekt Industrija a.d. u iznosu od 53 hiljade RSD, odnosi se na neusaglašene obaveze (evidentirane na poziciji - Obaveze iz poslovanja) koji su nastali po osnovu dve fakture koje je Energoprojekt Industrija knjižila u svojim knjigama u toku 2023.godine a Društvo nije.

45. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **poveznih pravnih lica**, u sledeće tri tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u aktivni i pasivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2023	2022
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	248,372	149,479
b) EP Niskogradnja a.d.	190,268	135,517
c) EP Hidroinženjering a.d.	72,690	86,923
d) EP Entel a.d.	283,966	349,506
e) EP Izgradnja d.o.o.	469	-
f) EP Industrija a.d.	27,587	18,919
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	9,402	5,580
h) EP Oprema a.d.	1,075	397,438
i) EP Sunnyville d.o.o.	3,229	3,453
j) EP Park 11 d.o.o.	1,381	461,046
k) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	-	31
l) Enjub d.o.o.	3,976	1,720
m) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	5	3
<i>Svega</i>	<i>842,420</i>	<i>1,609,615</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	16,031	99,268
b) EP Niskogradnja a.d.	59,191	28,588
c) EP Hidroinženjering a.d.	1	-
d) EP Entel a.d.	223	201
e) Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	8	-
f) EP Industrija a.d.	437	1,914
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	43	64
h) EP Oprema a.d.	85,587	2,211
i) EP Sunnyville d.o.o.	107	199
j) EP Park 11 d.o.o.	-	1,116
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-	364
l) Dom 12 S.A.L.	48	3
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	6	1,369
n) Enjub d.o.o.	-	369
o) Napred Razvoj a.d.	-	14
p) GP Napred	-	25
r) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	19	25
<i>Svega</i>	<i>161,701</i>	<i>135,730</i>

Financijska sredstva od povezanih pravnih lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto	Ispravka vred.	Neto	Bruto	Ispravka vred.	Neto
a) EP Visokogradnja a.d.	2,333,646	63,202	2,270,444	2,317,724	135,311	2,182,413
b) EP Niskogradnja a.d.	1,692,873	65,960	1,626,913	1,599,760	29,369	1,570,391
c) EP Hidroinženjering a.d.	106,933	92	106,841	118,753	145	118,608
d) EP Entel a.d.	4,994		4,994	5,347		5,347
e) EP Industrija a.d.	12,597		12,597	10,520		10,520
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	38,043	34	38,009	31,745	51	31,694
g) EP Oprema a.d.	2,585		2,585	1,045	-	1,045
h) EP Sunnyville d.o.o.	84,918	158	84,760	85,835	254	85,581
i) EP Park 11 d.o.o.	34		34	34		34
j) Dom 12 S.A.L.	1,371		1,371	369		369
k) Enjub d.o.o.	178,173	1	178,172	174,381	1	174,380
l) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	158		158	164		164
<i>Svega</i>	<i>4,456,325</i>	<i>129,447</i>	<i>4,326,878</i>	<i>4,345,677</i>	<i>165,131</i>	<i>4,180,546</i>

Finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2023	2022
a) EP Visokogradnja a.d.	-	3
b) EP Niskogradnja a.d.	815	1,582
c) EP Hidroinženjering a.d.	1,510	3,698
d) EP Entel a.d.	4,670	2,256
e) EP Industrija a.d.	1,511	1,582
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	637
g) EP Oprema a.d.	24,221	24,252
h) EP Sunnyville d.o.o.	-	1,212
i) EP Park 11 d.o.o.	560	1,455
<i>Svega</i>	<i>33,287</i>	<i>36,677</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

46. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Društvo tužilac ili tužena strana	<i>Broj sporova</i>	<i>Ukupna vrednost u 000 RSD</i>
Društvo kao tužilac	6	210,389
Društvo kao tužena strana	14	2,234,418

Društvo nije izvršilo rezervisanja za sporove u kojima je tužena strana sa obzirom da se ne očekuju odlivi po ovom osnovu u budućem periodu.

Na osnovu izveštaja dobijenih od eksternih advokata ne očekuju se materijalno značajni odlivi po sudskim sporovima.

47. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

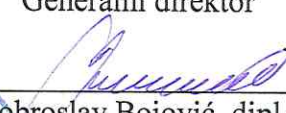
U Beogradu,

25.03.2024. godine

Zakonski zastupnici

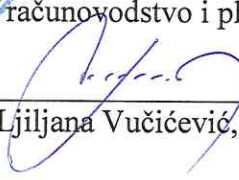
Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl.ekon.

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

M2
2M

Ljiljana Vučićević, dipl.ekon.

**2. REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA KOJI SU
BILI PREDMET REVIZIJE (u celini)**

ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. BEOGRAD

Finansijski izveštaji za 2023. godinu u skladu sa
računovodstvenim propisima Republike Srbije i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1-4
Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine	
Bilans uspeha u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine	
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine	
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine	
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine	
Napomene uz finansijske izveštaje za 2023. godinu	

RSM Serbia d.o.o. BeogradBulevar Mihajla Pupina 10B/1
II sprat
Novi Beograd
Serbia
T 381112053550
rsm.rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Nadzornom odboru Energoprojekt Holding a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja društva Energoprojekt Holding a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju Bilans stanja na dan 31. decembar 2023. godine i odgovarajući Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o promenama na kapitalu i Izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Društva na dan 31. decembar 2023. godine i njegove finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 46 u finansijskim izveštajima u kojoj su obelodanjeni sudski sporovi koji se vode na teret Društva.

Naše mišljenje u vezi sa ovim pitanjem nije modifikovano.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

1. Ključno revizijsko pitanje: Vrednovanje učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica i učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima

Zahtevana obelodanjivanja su prikazana u okviru tačke 24.1. i 24. 2 Napomena uz finansijske izveštaje .

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo iskazuje ukupnu vrednost učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica u iznosu od RSD 5.454.609 hiljada (bruto RSD 6.161.721 hiljada) i učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima u društvu Enjub d.o.o. Beograd u iznosu od RSD 13.550 hiljada. U ukupnoj strukturi učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, knjigovodstvena vrednost učešća u Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd iznosi RSD 1.273.197 hiljada, u Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd iznosi RSD 1.104.981 hiljada, a u Energoprojekt Oprema a.d. Beograd RSD 121.316 hiljada.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

Društvo sprovodi proceduru provere da li se njegova imovina vodi po vrednostima koje su niže od njihove nadoknadne vrednosti. Navedena procedura uključuje identifikaciju indikatora umanjenja vrednosti učešća u kapitalu, pri čemu indikatori umanjenja, između ostalog, mogu da se odnose na manju vrednost učešća u kapitalu u odnosu na vrednost neto imovine, poteškoće zbog nedostatka poslovnih aktivnosti, usvojenih planova restrukturiranja, smanjenja broja zaposlenih, problema sa likvidnošću i povećanja zaduženosti.

Rukovodstvo preduzima sve mere u cilju obezbeđivanja nesmetanog poslovanja i rešavanja pitanja koja mogu uticati na dalje poslovanje ovih društava i stava je da vrednost ovih učešća na dan 31. decembra 2023. godine nije umanjena i da nisu ispunjeni uslovi za njeno umanjenje u skladu sa IAS 36 - Umanjenje vrednosti imovine.

Zbog značaja procena koje se koriste u vrednovanju učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica i učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima, neizvesnosti u pretpostavkama koje su korišćene za utvrđivanje nadoknativog iznosa učešća, kao i njihove ukupne vrednosti i učešća u ukupnoj imovini Društva, utvrdili smo da je ovo jedno od ključnih revizijskih pitanja.

Naš pristup ovom pitanju

Naše revizorske procedure vezane za ovo pitanje, između ostalog uključivale su i:

- Testiranje pouzdanosti i potpunosti podataka korišćenih u proceni nadoknadne vrednosti učešća i njihove usklađenosti sa računovodstvenim evidencijama;
- Sticanje razumevanja i ocenu korišćenih postupaka rukovodstva u identifikovanju pokazatelja umanjenja vrednosti.
- Pribavljanje informacija o finansijskoj poziciji i uspešnosti poslovanja zavisnih društava, sa ciljem utvrđivanja eventualno dodatnih pokazatelja umanjenja vrednosti učešća koja rukovodstvo nije uzelo u obzir.
- Preispitivanje ključnih planova i projekcija rukovodstva za naredni period.
- Razmatranje zaključenih i potencijalnih ugovora po osnovu novih projekata.
- Ocenu kvaliteta projekcija rukovodstva Društva kroz poređenje prethodnih projekcija sa ostvarenim rezultatima.
- Ocenu izvršenih obelodanjivanja u finansijskim izveštajima.

Rezultati postupaka koje smo sprovedi potvrđuju adekvatnost procena rukovodstva u pogledu nadoknadne vrednosti učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica i učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima na dan 31. decembar 2023. godine.

Pitanje vrednovanja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica i učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima treba da bude otvoreno pitanje revizije naredne godine.

2. Ključno revizijsko pitanje: Vrednovanje potraživanja od prodaje od zavisnih pravnih lica Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd i Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd i finansijskih plasmana zavisnim pravnim licima

Zahtevana obelodanjivanja su prikazana u okviru tačke 7.16, 8.1, 24.3, 27. i 29. Napomena uz finansijske izveštaje.

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo iskazuje potraživanja od prodaje od zavisnog pravnog lica Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd u iznosu od RSD 974.513 hiljada za koja su priznati očekivani kreditni gubici u iznosu od RSD 60.737 hiljada, a od zavisnog pravnog lica Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd iskazuje potraživanja od prodaje u iznosu od RSD 263.984 hiljade za koja su priznati očekivani kreditni gubici u iznosu od RSD 16.446 hiljada

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo iskazuje dugoročne finansijske plasmane zavisnim pravnim licima u ukupnom iznosu od RSD 1.770.387 hiljada za koje su priznati očekivani kreditni gubici u iznosu od RSD 3.328 hiljada, i kratkoročne finansijske plasmane zavisnim pravnim licima u ukupnom iznosu od RSD 980.982 hiljade za koje su priznati očekivani kreditni gubici u iznosu od RSD 1.844 hiljade.

Prema usvojenoj Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa IFRS 9 - Finansijski instrumenti obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih kreditnih gubitaka. Na potraživanja od povezanih pravnih lica Društvo primenjuje pojedinačnu procenu ispravke vrednosti. Za potrebe pojedinačne procene, Društvo se oslanja na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Visina gubitka u slučaju neizmirenja obaveza je zasnovan na Bazelskom LGD od 40%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Zbog činjenice da ova nenaplaćena potraživanja i finansijski plasmani predstavljaju značajnu kategoriju sredstava u Bilansu stanja, kao i korišćenih značajnih procena i pretpostavki u odmeravanju očekivanih kreditnih gubitaka, utvrdili smo da je ovo jedno od ključnih revizijskih pitanja.

Naš pristup ovom pitanju

Naše revizorske procedure vezane za ovo pitanje, između ostalog uključivale su i:

- Sticanje razumevanja usvojene računovodstvene politike i metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa IFRS 9 - Finansijski instrumenti.
- Ocenu u kojoj meri je izbor računovodstvene politike odgovarajući za delatnost i finansijska sredstva koja Društvo iskazuje.
- Testiranje pouzdanosti i potpunosti korišćenih podataka i njihove usklađenosti sa računovodstvenim evidencijama.
- Ocenu primenjenog modela očekivanog kreditnog gubitka i korišćenih parametara, uključujući verovatnoću neizmirenja obaveza, visine gubitka zbog neizmirenja obaveza, izloženost riziku i značajno povećanje kreditnog rizika.
- Ocenu procenjenih očekivanih perioda naplate potraživanja i preispitivanje planova i projekcija tokova gotovine za naredni period.
- Ocenu kvaliteta projekcija rukovodstva Društva kroz poređenje prethodnih projekcija sa ostvarenim rezultatima.
- Ocenu izvršenih obelodanjivanja u finansijskim izveštajima.

Na osnovu postupaka koje smo sprovedi nismo identifikovali materijalno značajne nepravilnosti u pogledu priznatih očekivanih kreditnih gubitaka sadržanih u potraživanjima od prodaje i finansijskim plasmanima zavisnim pravnim licima.

Pitanje vrednovanja potraživanja od ovih zavisnih pravnih lica i finansijskih plasmana zavisnim pravnim licima treba da bude otvoreno pitanje revizije naredne godine.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2023. godine. Društvo je kao matično pravno lice, članom 37 internog Pravilnika o računovodstvu definisalo da u skladu sa zahtevom člana 41 Zakona o računovodstvu, godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazuje kao jedan izveštaj koji treba da sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu. Shodno tome, očekujemo da će nam godišnji izveštaj o poslovanju biti stavljen na raspolaganje nakon datuma ovog izveštaja revizora.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju kada nam bude dostupan i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Kada pročitamo godišnji izveštaj o poslovanju, ako zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da o toj činjenici obavestimo lica ovlašćena za upravljanje i da tu činjenicu obelodanimo.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Beograd, 29. april 2024. godine

Stanimirka Svičević

Licencirani ovlašćeni revizor

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0001		-	-	
	B. STALNA IMOVINA (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		10,509,130	9,887,831	-
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008)	0003		14,148	12,940	-
010	1. Ulaganja u razvoj	0004		-	-	-
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005	22.	6,212	12,940	
013	3. Gudvil	0006		-	-	
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007	22.	7,936	-	
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008		-	-	
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		2,927,434	2,262,004	-
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010	23.	2,206,266	1,572,262	
023	2. Postrojenja i oprema	0011	23.	8,954	15,041	
024	3. Investicione nekretnine	0012	23.	667,183	629,670	
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013		-	-	
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014	23.	367	367	
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015	23.	44,664	44,664	
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016		-	-	
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017		-	-	
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		7,235,868	7,280,778	-
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019	24.	5,455,105	5,501,940	
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020	24.	13,550	13,550	
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021	24.	1,767,059	1,765,129	
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022		-	-	
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023		-	-	
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024		-	-	
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025		-	-	
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026		-	-	
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027	24.	154	159	
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028	25.	331,680	332,109	
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029		-	-	
	G. OBRTNA IMOVINA (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		5,201,567	4,893,733	-
Klasa 1, osim grupe računa 14	I. ZALIHE (0032+0033+0034+0035+0036)	0031		923	2,155	-
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032		-	-	
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033		-	-	
13	3. Roba	0034		-	-	
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035	26.	923	1,873	
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036	26.	-	282	
14	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037		-	-	-
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039+0040+0041+0042+0043)	0038		1,209,207	1,063,466	-
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039	27.	8,474	5,093	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040		-	-	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	0041	27.	1,200,733	1,058,373	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u inostranstvu	0042		-	-	
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043		-	-	

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
1	2	3	4	31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044		212,184	296,174	-
21, 22 osim 223 i 224, i 27	1. Ostala potraživanja	0045	28.1.	212,157	296,152	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046		-	-	
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047	28.	27	22	
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048		1,197,584	1,112,312	-
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049	29.	979,138	349,321	
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	0050	29.	168,593	76,346	
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051	29.	26	636,815	
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052		-	-	
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053		-	-	
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054		-	-	
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055	29.	49,827	49,827	
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056	29.		3	
24	VI. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	0057	30.	2,475,550	2,412,371	
28 (deo), osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	31.	106,119	7,255	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0029+0030)	0059		15,710,697	14,781,564	-
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0060	42.	9,908,620	8,544,766	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) ≥ 0	0401		11,966,304	11,123,080	-
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	32.	5,574,959	5,574,959	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403		-	-	
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404	32.	1,462,976	1,462,976	
32	IV. REZERVE	0405	32.	80,000	80,000	
330 i potražni saldo računa 331,332,333,334 ,335,336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406	32.	1,629,064	1,031,367	
dugovni saldo računa 331,332,333,334 ,335,336 i 337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0407	32.	1,481	527	
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+0410)	0408		3,220,786	2,974,305	-
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409	32.6.	2,974,305	1,972,739	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410	32.6.	246,481	1,001,566	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411				
35	IX. GUBITAK (0413+0414)	0412		-	-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0413				
351	2. Gubitak tekuće godine	0414				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416+0420+0428)	0415		3,333,708	3,342,170	-
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417+0418+0419)	0416		4,888	5,587	-
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417	33.	4,888	5,587	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418			-	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419			-	
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420		3,304,599	3,312,331	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423		-	-	
414 i 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424		-	-	
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425		-	-	
413	6. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	0426	34.	3,300,000	3,300,000	
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427	34.	4,599	12,331	
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0428	35.	24,221	24,252	
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	41.	231,291	205,719	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430		-	-	
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		179,394	110,595	-
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				31.12.2023.	31.12.2022.	01.01.2022.
1	2	3	4	5	6	7
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433		1	946	-
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434		-	-	
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435		-	-	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436	36.	-	845	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437	36.	1	101	
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438		-	-	
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439		-	-	
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440		-	-	
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	37.	11,672	16,080	
43 osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442		12,130	6,810	-
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443	38.	719	2	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444		-	-	
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445	38.	5,934	962	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446	38.	377	397	
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447		-	-	
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448	38.	5,100	5,449	
44, 45, 46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450+0451+0452)	0449		147,573	73,997	-
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	39.1.	141,869	66,115	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451	39.2.	1,280	2,854	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	39.	4,424	5,028	
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453		-	-	
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	40.	8,018	12,762	
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415+0429+0430+0431-0059) ≥ 0 = (0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411) ≥ 0	0455		-	-	-
	E. UKUPNA PASIVA (0401+0415+0429+0430+0431-0455)	0456		15,710,697	14,781,564	-
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	42.	9,908,620	8,544,766	-

U Beogradu,

dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				01.01.- 31.12.2023.	01.01.- 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		325,536	323,024
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004)	1002		-	6,805
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003	9.1.	-	6,805
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004		-	-
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006+1007)	1005		242,500	275,102
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006	9.2.	242,500	275,102
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007		-	-
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008		-	-
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009		-	-
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010		-	-
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	9.3.	45,522	30,282
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012	9.4.	37,514	10,835
	B. POSLOVNI RASHODI (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		383,984	348,006
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014	10.	-	6,112
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	11.	38,595	32,280
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017+1018+1019)	1016		237,020	196,206
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017	12.	165,163	133,162
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018	12.	25,222	20,706
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019	12.	46,635	42,338
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	13.	26,417	25,428
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021		-	-
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	14.	36,478	34,698
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	15.	-	2,863
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	16.	45,474	50,419
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1013) ≥ 0	1025		-	-
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013-1001) ≥ 0	1026		58,448	24,982
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028+1029+1030+1031)	1027		652,014	1,323,132
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028	17.1.	479,571	1,314,865
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029	17.1.	171,526	3,000
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030	17.1.	898	5,212
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031	17.1.	19	55
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033+1034+1035+1036)	1032		376,822	173,131
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033	17.2.	88,741	8,571
562	II. RASHODI KAMATA	1034	17.2.	278,618	163,435
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035	17.2.	9,463	1,125
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036		-	-
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027-1032) ≥ 0	1037		275,192	1,150,001
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1027) ≥ 0	1038		-	-
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039	18.1.	107,393	6,668
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040	18.2.	71,916	138,378
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	18.3.	35,008	69,936
57	K. OSTALI RASHODI	1042	18.4.	960	40,280
	L. UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041)	1043		1,119,951	1,722,760
	L.J. UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042)	1044		833,682	699,795
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043-1044) ≥ 0	1045		286,269	1,022,965
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044-1043) ≥ 0	1046		-	-

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				01.01.- 31.12.2023.	01.01.- 31.12.2022.
				5	6
1	2	3	4		
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047		-	
59-69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048	20.	1,406	850
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045-1046+1047-1048) ≥ 0	1049		284,863	1,022,115
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046-1045+1048-1047) ≥ 0	1050		-	-
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	20.	4,424	5,028
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052	20.	33,958	15,521
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053		-	-
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054		-	-
	T. NETO DOBITAK (1049-1050-1051-1052+1053-1054) ≥ 0	1055		246,481	1,001,566
	U. NETO GUBITAK (1050-1049+1051+1052-1053+1054) ≥ 0	1056		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057		-	-
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058		-	-
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059		-	-
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060		-	-
	V. ZARADA PO AKCIJI			-	-
	1. Osnovna zarada po akciji	1061		-	-
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062		-	-

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2023. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			01.01. - 31.12.2023.	01.01. - 31.12.2022.
1	2	3	4	5
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1055)	2001	246,481	1,001,566
	II. NETO GUBITAK (AOP 1056)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima			
330	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	597,697	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		
331	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
	a) dobici	2005		
	b) gubici	2006	886	
333	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
	a) dobici	2007		
	b) gubici	2008		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima			
332	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
	a) dobici	2009		
	b) gubici	2010		
334	2. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
	a) dobici	2011		
	b) gubici	2012		
335	3. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
	a) dobici	2013		
	b) gubici	2014		
336	4. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
	a) dobici	2015		
	b) gubici	2016		
337	5. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat			
	a) dobici	2017		30,669
	b) gubici	2018	68	
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	596,743	30,669
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021		
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022		
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021+2022) ≥ 0	2023	596,743	30,669
	VI. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021-2022) ≥ 0	2024		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2023-2024) ≥ 0	2025	843,224	1,032,235
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2024-2023) ≥ 0	2026		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2028+2029) = AOP 2025 ≥ 0 ili AOP 2026 > 0	2027		
	1. Pripisan matičnom pravnom licu	2028		
	2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2029		

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		01.01. - 31.12.2023.	01.01. - 31.12.2022.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	422,176	341,886
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	241,910	192,724
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	1,137	
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004		
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	179,129	149,162
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	760,307	643,251
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	137,244	163,054
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	51,878	35,153
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	234,820	212,073
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	206,654	172,649
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011		
6. Porez na dobitak	3012	5,280	
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	54,742	59,010
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	69,689	1,312
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3015	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3016	338,131	301,365
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	662,932	3,058,620
1. Prodaja akcija i udela	3018	80,124	14,325
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	420	300
3. Ostali finansijski plasmani	3020	118,456	1,886,818
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	156,037	81,943
5. Primljene dividende	3022	307,895	1,075,234
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3023	108,490	278,372
1. Kupovina akcija i udela	3024	15,691	2,104
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	9,007	2,759
3. Ostali finansijski plasmani	3026	83,792	273,509
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3027	554,442	2,780,248
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3028	-	-
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029	-	-
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034		
6. Ostale dugoročne obaveze	3035		
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	144,213	352,859
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041		352,752
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042		
6. Ostale obaveze	3043	144,131	
7. Finansijski lizing	3044		
8. Isplaćene dividende	3045	82	107
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3046	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3047	144,213	352,859
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001+3017+3029)	3048	1,085,108	3,400,506
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006+3023+3037)	3049	1,013,010	1,274,482
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048-3049) ≥ 0	3050	72,098	2,126,024
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049-3048) ≥ 0	3051	-	-
Z. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	2,412,371	282,516
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053		3,831
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	8,919	
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	2,475,550	2,412,371

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

 Generalni direktor
 Izvršni direktor za finansije,
 računovodstvo i plan

Naziv: ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.

Sedište Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07023014

Šif. Delatnosti: 6420

PIB: 100001513

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2023.

u hiljadama dinara

Pozicija	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (m 309)	AOP	Upisani a neuplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premijsa i rezerve (m 306 i grupa 32)	AOP	Rev. rez. i ner. dob. i gub. (grupa 33)	AOP	Neraspoređen i dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7+ 8+9) ≥ 0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol. 2+3+4+5+6+7+ 8+9) < 0
1			2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	Stanje na dan 01.01.2022. godine	4001	5,574,959	4010		4019		4028	1,542,976	4037	1,000,171	4046	1,972,739	4055		4064		4073	10,090,845	4082	0
2.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022. godine (r.br.1+2)	4003	5,574,959	4012	0	4021	0	4030	1,542,976	4039	1,000,171	4048	1,972,739	4057	0	4066	0	4075	10,090,845	4084	0
4.	Neto promene u 2022. godini	4004		4013		4022		4031		4040	30,669	4049	1,001,566	4058		4067		4076		4085	
5.	Stanje na dan 31.12.2022. godine (r.br. 3+4)	4005	5,574,959	4014	0	4023	0	4032	1,542,976	4041	1,030,840	4050	2,974,305	4059	0	4068	0	4077	11,123,080	4086	0
6.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023. godine (r.br. 5+6)	4007	5,574,959	4016	0	4025	0	4034	1,542,976	4043	1,030,840	4052	2,974,305	4061	0	4070	0	4079	11,123,080	4088	0
8.	Neto promene u 2023. godini	4008		4017		4026		4035		4044	596,743	4053	246,481	4062		4071		4080		4089	
9.	Stanje na dan 31.12.2023. godine (r.br. 7+8)	4009	5,574,959	4018	0	4027	0	4036	1,542,976	4045	1,627,583	4054	3,220,786	4063	0	4072	0	4081	11,966,304	4090	0

U Beogradu,
dana 25.03.2024. godine

Zakonski zastupnik

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2023. GODINU**

S A D R Ź A J

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	7
3.	VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	11
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1.	Procenjivanje	12
7.2.	Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta.....	13
7.3.	Prihodi.....	14
7.4.	Rashodi	18
7.5.	Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	19
7.6.	Porez na dobitak.....	19
7.7.	Nematerijalna imovina.....	21
7.8.	Nekretnine, postrojenja i oprema	22
7.9.	Lizing	23
7.10.	Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	24
7.11.	Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	25
7.12.	Investicione nekretnine	26
7.13.	Zalihe	27
7.14.	Stalna imovina koja se drži za prodaju	28
7.15.	Fer vrednost	29
7.16.	Finansijski instrumenti.....	31
7.17.	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	38
7.18.	Naknade zaposlenima.....	39
7.19.	Informacije o segmentima poslovanja	40
8.	FINANSIJSKI RIZICI	40
8.1.	Kreditni rizik.....	41
8.2.	Tržišni rizik.....	42
8.3.	Rizik likvidnosti.....	47
8.4.	Upravljanje rizikom kapitala.....	48
9.	POSLOVNI PRIHODI.....	50
9.1.	Prihodi od prodaje robe.....	50
9.2.	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	50
9.3.	Ostali poslovni prihodi.....	51
9.4.	Prihodi od uskladjivanja vrednosti imovine (osim finansijske).....	51
10.	NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	51
11.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	52
12.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	52
13.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	52

14.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	53
15.	TROŠKOVI REZERVISANJA	53
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI.....	53
17.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	54
17.1.	Finansijski prihodi	54
17.2.	Finansijski rashodi	55
18.	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI	55
18.1.	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	55
18.2.	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	56
18.3.	Ostali prihodi	56
18.4.	Ostali rashodi	57
19.	POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	57
20.	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)	58
21.	ZARADA/(GUBITAK) PO AKCIJI.....	59
22.	NEMATERIJALNA IMOVINA.....	60
23.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	61
24.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	63
24.1.	Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	64
24.2.	Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	66
24.3.	Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	66
24.4.	Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja.....	67
25.	DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	67
26.	ZALIHE	68
27.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	68
28.	OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	69
28.1.	Ostala potraživanja	69
28.1.1	Potraživanja iz specifičnih poslova	70
28.1.2	Druge potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	70
28.1.3	Porez na dodatu vrednost	71
28.2.	Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	71
29.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI.....	72
29.1.	Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica.....	72
29.2.	Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica	73
29.3.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	74
29.4.	Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	74

30.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	75
31.	KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
32.	KAPITAL.....	76
32.1.	Osnovni kapital	77
32.2.	Emisiona premija	78
32.3.	Rezerve	78
32.4.	Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	78
32.5.	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata	79
32.6.	Neraspoređeni dobitak	79
33.	DUGOROČNA REZERVISANJA.....	79
34.	DUGOROČNE OBAVEZE	81
35.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)	82
36.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	82
37.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	82
38.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	83
39.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	83
39.1.	Ostale kratkoročne obaveze	83
39.2.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	84
40.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	84
41.	ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE.....	85
42.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	86
43.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	86
44.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	87
45.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	88
46.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	91
47.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	92

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo čija je pretežna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo se uskladilo sa važećim Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – dr. zakon i 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine. Navedene odluke, i s tim u vezi promena podataka koji se upisuju u registar, uredno su registrovani.

Društvo je odlukama Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine, 17.06.2014. i 23.07.2020. godine izmenilo Statut, što je registrovano u registru Agencije za privredne registre.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 – holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.
- Energoprojekt Izgradnja d.o.o.

U 2023. godini Društvo je formiralo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine (Napomena 24.1).

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,

- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.
- Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%) (Napomena 24.1).

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2023. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100,00
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 95 (31.12.2022. godine: 76).

Od 19. decembra 2022. godine akcije Društva su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

Finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **finansijski izveštaji Društva za period od 01.01. do 31.12.2023. godine** koji su utvrđeni od strane Nadzornog odbora Društva dana 28.03.2024. godine, na 16. sednici Nadzornog odbora Društva i isti su predmet revizije od strane eksternog revizora.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne informacije čine finansijski izveštaji Društva za 2022. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora, a koji su reklasifikovani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020) i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Rukovodstvo Društva procenjuje da Društvo nastavlja da posluje na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni finansijski izveštaji Društva za 2023. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u izveštajnom periodu 2023. godine sačinjavala su sledeća lica:

- Dobroslav Bojović - Generalni direktor,
- Ljiljana Vučićević - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan,
- Momčilo Jevtić - Izvršni direktor za pravne poslove,
- Ilijana Stamenković - Izvršni direktor za operativne poslove.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Društva na dan 31.12.2023. godine prikazano je u okviru Napomene 34.1.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019, 153/2020 i 138/2022),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019 i 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014, 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu u Društvu, koji je donet 30.11.2020. godine od strane Izvršnog odbora Društva, Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu u Društvu, koji je donet 29.11.2021. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o računovodstvenim

politikama u Društvu, koji je donet 23.12.2020. godine od strane Nadzornog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 73/2019 i 44/2021- dr. zakon) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI S1 „Opšti zahtevi za obelodanjivanje finansijskih informacija vezanih za održivost“ - datum primene 1. januar 2024. godine
- MSFI S2 „Obelodanjivanja vezana za klimatske promene“ - datum primene 1. januar 2024. godine
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugotrajne obaveze sa ugovorima“ - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Klasifikacija obaveza kao dugoročnih i kratkoročnih“ - datum primene 1. januar 2024. godine,

- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugoročne obaveze sa kovenantama” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” - „Aranžmani za finansiranje dobavljača” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva” - „Nedostatak zamenljivost” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“- „Obaveza zakupa u prodaji i povratni zakup” - datum primene 1. januar 2024. godine

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su

prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Potencijalne (ne)materijalne greške tekućeg perioda, otkrivene u tom periodu, se ispravljaju pre nego što finansijski izveštaji budu odobreni za objavljivanje.

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Kada je na početku tekućeg perioda neizvodljivo utvrditi kumulativni efekat neke greške na sve prethodne periode, Društvo preračunava uporedne informacije kako bi se greška ispravila unapred od najranijeg datuma za koji je to izvodljivo.

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno

evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Društvo je u sastavljanju finansijskih izveštaja primenilo iste računovodstvene politike koje su primenjene u sastavljanju finansijskih izveštaja prethodne godine.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvenim politikama u Društvu. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.**

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precejnena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, dok se u slučaju drugačije ugovorene valutne klauzule, prevođenje potraživanja (obaveza) vrši po kursu preciziranom u ugovoru (prodajni kurs određene poslovne banke i dr.).

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	117,1737	117,3224
1 USD	105,8671	110,1515
1 GBP	135,0550	132,7026

Nemonetarne stavke su one kod kojih ne postoji pravo na primanje, ili obaveza za davanje, novca, kao što su unapred plaćeni iznosi za dobra i usluge (*avansi*), gudvil, nematerijalna ulaganja, zalihe, nekretnine, postrojenja i oprema i dr. Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nemonetarne stavke koje se odmeravaju po fer vrednosti u stranoj valuti se kursiraju po deviznom kursu važećem na dan kada je fer vrednost utvrđena.

Kada se dobitak ili gubitak po osnovu nemonetarne stavke priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu (u okviru kapitala), bilo koji deo tog dobitka ili gubitka koji se odnosi na kursnu razliku se takođe priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu.

Finansijska pozicija i rezultat svih društava čija je funkcionalna valuta različita od prezentacione valute matičnog društva se preračunavaju na sledeći način:

- sredstva i obaveze (pozicije bilansa stanja) se preračunavaju u dinarsku protivvrednost po srednjem zvaničnom kursu NBS na dan izveštavanja; i
- prihodi i rashodi (pozicije bilansa uspeha) se preračunavaju u dinare po prosečnom kursu NBS tokom godine, odnosno u periodu od dana sticanja do dana izveštavanja ukoliko je inostrano poslovanje stečeno od strane Društva tokom godine.

Kursne razlike nastale prilikom preračuna finansijskih izveštaja zavisnih društva priznaju se kao posebna komponenta kapitala koja se odnosi na to inostrano poslovanje.

7.3. Prihodi

Prihodi su povećanja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku priliva ili povećanja imovine ili smanjenja obaveza, koja imaju za rezultat porast kapitala koji ne predstavlja porast po osnovu doprinosa vlasnika kapitala.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od efekata valutne klauzule, prihode od kamata i prihode od učešća u dobiti i ostale finansijske prihode.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti imovine, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje osnovnog stada, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrednosti sredstava i dr.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjivanja za odgovarajuće rashode.

Najznačajniji deo prihoda proizilazi iz ugovora sa kupcima.

Osnovno načelo standarda koji se bavi ovim poslovnim aspektom (MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima) je priznavanje prihoda zbog prenosa dobara (robe, proizvoda) i usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu koju Društvo (prodavac) očekuje da ima pravo u zamenu za ta dobra i usluge.

Načelni princip knjigovodstvenog evidentiranja je pojedinačno posmatranje svakog zasebnog ugovora. Osim načelnog principa, moguće je i:

- sužavanje fokusa - jedan obračun za više ugovora; i
- proširenje fokusa - više obračuna za jedan ugovor.

Različitost je osnov za tretman zasebnih obaveza izvršenja.

Da bi se određeni ugovor smatrao ugovorom sa kupcem neophodna je ispunjenost sledećih pet uslova:

- strane u ugovoru su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugom obavezujućom praksom) i obavezale se da ispune svoje obaveze (ugovor prouzrokuje ostvariva – izvršna prava i obaveze),,
- Društvo može identifikovati pravo svake strane u kontekstu dobra ili usluge koje se prenose,
- Društvo može identifikovati uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose,
- sadržina ugovora je komercijalna i
- Društvo će verovatno („verovatnije nego da neće“) naplatiti naknadu na koju će imati pravo za isporučena dobra ili uslugu.

Kada nisu ispunjeni gore navedeni uslovi, a Društvo primi naknadu (na primer, avans), naknada se priznaje kao prihod samo ako je ispunjen jedan od sledeća dva uslova:

- Društvo nema preostalih obaveza u pogledu prenosa dobara ili usluga kupcu i cela, ili suštinski cela, naknada obećana od strane kupca je primljena od strane Društva i nepovratna je; ili
- ugovor je raskinut, a naknada koja je primljena od kupca je nepovratna

u suprotnom, Društvo primljenu naknadu (avans) evidentira kao obavezu.

U kontekstu **troškova ugovora**, razlikuju se:

- Troškovi sticanja (zaključivanja) ugovora i
- Troškovi izvršenja ugovora.

Troškove sticanja ugovora sa kupcem treba priznati kao imovinu ako Društvo očekuje da će kroz ugovor povratiti te troškove. To su takozvani inkrementalni troškovi sticanja ugovora, koji ne bi nastali da ugovor nije potpisan (na primer, posrednička provizija). Kao praktično rešenje, Društvo može ove troškove priznati kao rashod u periodu kada nastanu, ako je amortizacija imovine koju bi Društvo priznalo kraća od godinu dana.

Za razliku od navedenih, troškove sticanja ugovora koji bi nastali nezavisno od toga da li je potpisan ugovor, treba priznati kao rashod u momentu kada oni nastanu.

Troškovi izvršenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Osnovni princip za primenu MSFI 15 može se podeliti u 5 koraka odlučivanja (detaljnije kako je precizirano MSFI 15):

- A) Utvrditi ugovorne obaveze sa kupcima
- B) Utvrditi zasebne obaveze isporuke u ugovoru (ugovorima),
- C) Utvrditi cenu transakcije,
- D) Rasodeliti cenu transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru i
- E) Priznati prihod kada se ispuni ugovorna obaveza.

A) Utvrđivanje ukupnih ugovornih obaveza

Prvi korak je utvrđivanje šta se sve smatra ugovornom obavezom Društva prema kupcu (i obratno).

Ugovorna obaveza ne uključuje (pripremne) aktivnosti (administrativne i sl.), koje Društvo mora da preduzme za izvršenje ugovora, te ne predstavljaju obavezu izvršenja.

Prilikom utvrđivanja obaveza treba uzeti u obzir, kako eksplicitne obaveze (sadržane u ugovoru), tako i implicitne obaveze (obaveze koje proizilaze iz poslovne prakse).

B) Utvrđivanje zasebnih ugovornih obaveza

U drugom koraku, neophodno je utvrditi sve zasebne (različite, distinktivne) obaveze izvršenja, a što je uslovljeno fokusom posmatranja.

Ako nisu ispunjeni uslovi da se ugovor smatra hibridnim na način da sadrži različite obaveze izvršenja (može se ostvariti parcijalna korist od pojedine robe/usluge i obećanje o isporuci te robe/usluge Društvo može posmatrati nezavisno od drugih obećanja), svu robu/usluge u ugovoru treba obračunati kao jednu obavezu izvršenja.

C) Utvrđivanje cene transakcije

Pri utvrđivanju cene transakcije (koje se raspodeljuje na obaveze izvršenja), trebaju se uzeti u obzir ugovoreni uslovi, ali i uobičajena poslovna praksa. Cena, koja može biti u fiksnom i/ili promenljivom iznosu, odražava iznos naknade na koji Društvo očekuje da će ostvariti pravo u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Cena se evidentira bez priliva prikupljenih za račun trećih strana (na primer, bez PDV).

Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metoda očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponeneti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

D) Raspodela cene transakcije

Prilikom raspodele cene transakcije, cilj je da Društvo cenu transakcije raspodeli na svaku obavezu izvršenja u iznosu koji Društvo očekuje da će imati pravo u zamenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca. Razumljivo, u slučaju jedne obaveze izvršenja, nema raspodele cene transakcije.

Raspodela cena transakcije se vrši na osnovu samostalnih prodajnih cena. To je cena po kojoj bi Društvo odvojeno (zasebno) prodalo kupcu ugovoreno dobro ili uslugu. Pri određivanju ove vrednosti, ako nije direktno uočljiva, treba uzeti u obzir sve relevantne informacije (tržišni faktori, faktori specifični za Društvo i za konkretnog kupca i dr.).

Kada samostalna prodajna cena nije uočljiva, kao praktičnu mogućnost za procenu samostalnih prodajnih cena, moguće su sledeće metode procene samostalnih prodajnih cena:

- Korigovana tržišna procena - proceniti cenu koju bi kupac platio za određenu robu i uslugu shodno tržišnim uslovima (analiza konkurentskih cena i dr.);
- Očekivani troškovi uvećani za profitnu marginu - uvećanje troškova za adekvatnu maržu za konkretna dobra ili uslugu; i
- Rezidualni pristup - ukupna cena umanjena za samostalne prodajne cene ostalih dobara ili usluga.

E) Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja. Ta obaveza je izvršena **kada (ili u meri kojoj) kupac stekne kontrolu nad imovinom**. Kontrola nad imovinom se odnosi na sposobnost usmeravanja njene upotrebe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od te imovine. Dodatno, kontrola uključuje sposobnost sprečavanja da drugi upravljaju korišćenjem imovine i da ostvaruju koristi od iste. Koristi od imovine su novčani tokovi (uvećanje priliva ili smanjenje odliva) koji se mogu ostvariti korišćenjem imovine za proizvodnju dobara ili pružanje usluga, za uvećanje vrednosti druge imovine, za izmirenje obaveza ili smanjenje troškova; prodajom ili razmenom imovine, davanjem u zalog itd.

Obaveza izvršenja se može ispuniti:

- tokom vremena ili
- u jednom momentu.

Obaveza izvršenja tokom vremena podrazumeva da:

- kupac istovremeno prima i upotrebljava koristi koje proizilaze iz izvršenja Društva, dok Društvo obavlja izvršenje (na primer, usluge čišćenja),

- izvršenje subjekta stvara ili poboljšava imovinu (na primer, radovi u toku) koju kupac kontroliše tokom stvaranja ili poboljšanja imovine, ili
- izvršenje Društva ne proizvodi imovinu koja za Društvo ima alternativnu namenu (preusmeravanjem imovine za drugu namenu) i Društvo ima ostvarivo pravo na isplatu do određenog datuma.

Za priznavanje prihoda tokom vremena mogu se koristiti:

- a) Izlazne metode (shodno vrednosti koju dobra ili usluge prenesene do određenog datuma imaju za kupca; na primer, broj proizvedenih ili isporučenih jedinica u odnosu na ukupno ugovoreni iznos jedinica; kao praktično sredstvo, ako Društvo ima pravo na naknadu u iznosu koji je srazmeran vrednosti koju za kupca imaju dobra ili usluge koje su završene ili isporučene do tada, prihod može da se prizna u iznosu koji Društvo ima pravo da fakturiše; i
- b) Ulazne metode (prihod se priznaje na osnovu inputa koje Društvo ulaže radi ispunjenja ugovorne obaveze).

Ako se obaveza izvršenja ne ispunjava tokom vremena, tada Društvo tu obavezu ispunjava u tačno određenom momentu, pri čemu se prihod priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Kod prve primene MSFI 15 - Prihod od ugovora sa kupcima, Društvo koristi modifikovanu retrospektivnu primenu.

Na dan bilansa Društvo nema efekte koji proizilaze iz zahteva MSFI 15.

7.4. Rashodi

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda, ispoljeno u obliku odliva ili smanjenja imovine ili nastanka obaveza, koja imaju za rezultat smanjenje kapitala koji ne predstavlja smanjenje po osnovu raspodele vlasnicima kapitala.

Definicija rashoda obuhvata:

- rashode koji nastaju u toku redovnog poslovanja entiteta i
- gubitke

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalnih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji

mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda** iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

Troškovi pozajmljivanja koji se kapitalizuju su oni troškovi pozajmljivanja koji bi bili izbegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje.

U obimu u kome su novčana sredstva pozajmljena isključivo radi sticanja sredstva koje se kvalifikuje, iznos troškova koji se mogu kapitalizovati po osnovu tog sredstva se određuje kao razlika između stvarnih troškova predmetnog pozajmljivanja, umanjeni za svaki prihod po osnovu privremenog investiranja od tog pozajmljivanja.

Društvo treba da započne kapitalizaciju troškova pozajmljivanja na datum početka kapitalizacije, što je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od navedenih uslova:

- napravi izdatke za sredstvo,
- napravi troškove pozajmljivanja i
- preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremiло za planiranu upotrebu ili prodaju.

Društvo treba da prestane sa kapitalizacijom troškova pozajmljivanja kada su u suštini završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstva koja se kvalifikuju pripremila za planiranu upotrebu ili prodaju.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez koji se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći:

- poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava;
- sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja koja se priznaju u momentu iskorišćenja (na primer pojedina rezervisanja po MRS 19;
- sa poreskog aspekta nije priznato obezvređenje imovine, koje se priznaje pri otuđenju imovine (roba, materijal, investiciona nekretnina i sl.);
- sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi kada su plaćeni i dr.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih** gubitaka se utvrđuje primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos poreskog gubitka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** priznaju se u visini neiskorišćenog poreskog kredita, bez primene propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na taj iznos.

Društvo priznaje odložena poreska sredstva, po svim navedenim osnovama (odbitne privremene razlike, neiskorišćeni poreski gubici i neiskorišćeni poreski kredit), samo kada je verovatno, i u meri u kojoj se

očekuje, da će u budućem periodu biti raspoloživih oporezivih dobitaka za koje će se ova sredstva moći iskoristiti.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima, za efekte prve primene MSFI 9 i dr.).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporezive privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati oporezive iznose prilikom određivanja oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda, kada se knjigovodstvena vrednost datog sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određen rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je nemonetarno sredstvo bez fizičke suštine, koje se može identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patent, ulaganja u razvoj i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa

povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo, što je karakteristično za situaciju kada Društvo kontroliše imovinu i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno odmeravanje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako i samo ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: fakturnu cenu, uključujući uvozne takse i druge dažbine koje se ne mogu refundirati, a umanjenu za dobijene popuste i rabate; sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati, na način na koji to očekuje menadžment; i inicijalnu procenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kojem je sredstvo locirano.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti i zemljište ispod objekta,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po modelu revalorizacije, što podrazumeva vrednovanje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja fer vrednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Naknadno odmerenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

Od sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu primenjivaće se MSFI 16 – Lizing, uz primenu retrospektivnog modela uz kumulativni efekat.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija je uslovljena: korisnim vekom trajanja, metodom amortizacije, amortizacionim iznosom i amortizacionim periodom.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje. Koristan vek trajanja sredstava proverava se na kraju svake finansijske godine.

Iznos koji se amortizuje je revalorizovana vrednost za objekte, odnosno nabavna vrednost (za ostale grupe u okviru pozicija Nekretnine, postrojenja i oprema i Nematerijalna imovina) ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost (u finansijskim izveštajima Društva), umanjen za rezidualnu vrednost koja se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane

raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje, na način kako je to rukovodstvo predvidelo.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, odnosno, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat ili deo objekta ili oboje) koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, ili nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno odmerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno odmerenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se priznaje u bilansu uspeha za period u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju (prodaja ili zaključenje finansijskog lizinga) ili ukoliko je prestala da se koristi (kada se rashoduje), a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano, dok se celokupan iznos revalorizacionih rezervi koje su sastavni deo kapitala koje se odnose na otuđenu ili rashodovanu investicionu nekretninu, prenosi direktno na neraspoređenu dobit tekuće godine

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti (odnosno neto prodajne vrednosti/cene),

s tim što se zalihe materijala i robe odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci zaliha. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**, obračunate na nivou svakog pojedinačnog magacina.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi i troškovi pozajmljivanja.

Pod određenim uslovima, preciziranim MRS 23, i troškovi pozajmljivanja se mogu uključiti u nabavnu vrednost (cenu koštanja) zaliha.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja (vrednost u koju nije uključen porez) umanjena za procenjene troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna imovina koja se drži za prodaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem.

Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Da bi prodaja bila vrlo verovatna odgovarajući nivo uprave mora da se posveti planu za prodaju te imovine (ili grupe za otuđenje), da postoji aktivni program za pronalaženje kupca, kao i da je izvršenje tog plana već počelo (na primer, oglašena javna prodaja, započeti pregovori ili pripreme za pregovore sa potencijalnim kupcima i sl.). Pored navedenog, na verovatnoću prodaje implicira i postojanje tržišta za to sredstvo, da je ponuđena cena razumno utvrđena, tako da omogućava realnost očekivanja da će se prodaja izvršiti u roku od godinu dana od datuma priznavanja.

Produžetak perioda potrebnog za okončanje prodaje ne sprečava da se imovina (ili grupa za otuđenje) klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju, ako je odlaganje posledica događaja ili okolnosti koje su van kontrole Društva i ako postoji dovoljno dokaza da je Društvo i dalje posvećeno planu da proda imovinu (ili grupu za otuđenje).

Društvo odmerava stalnu imovinu (ili grupu za otuđenje), klasifikovanu kao stalnu imovinu koja se drži za prodaju po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva ili grupe za otuđenje, osim troškova finansiranja i poreza na dobitak, pri čemu se odmeravaju prema sadašnjoj vrednosti, a ne prema

visini koja se očekuje u momentu prodaje.

Društvo ne amortizuje stalnu imovinu dok je ona klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju (ili dok je deo grupe za otuđenje koja je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju).

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

Evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MSFI 5 vrši se po neto principu, odnosno razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti iskazuje se kao dobitak ili gubitak po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, dok se evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MRS 2 vrši po bruto principu.

Imovina koja prestane da bude klasifikovana kao ona koja se drži za prodaju (ili prestane da bude uključena u grupu koja se drži za prodaju), vrednuje se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti pre nego što je klasifikovano kao ono koje se drži za prodaju (prilagođeno za amortizaciju i obezvređenje koje bi bili priznati da sredstvo nikada nije klasifikovano za prodaju) i
- njegove nadoknadive vrednosti na datum odluke da se stalno sredstvo ne proda.

7.15. Fer vrednost

Fer vrednost shodno MSFI 13 – Odmeravanje fer vrednosti je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja; uz pretpostavku da učesnici deluju u svom najboljem ekonomskom interesu.

Fer vrednost je na tržištu zasnovano odmeravanje, a ne odmeravanje zasnovano na specifičnom društvu.

Odmeravanje fer vrednosti vrši se za konkretnu imovinu ili obavezu, uzimajući u obzir karakteristike imovine ili obaveze koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir prilikom određivanja cene. To su, na primer, sledeće karakteristike:

- stanje i lokacije imovine i
- ograničenja, ako postoje, za prodaju i korišćenje imovine.

Odmeravanje fer vrednosti se radi pod pretpostavkom da se transakcija prodaje imovine ili prenosa obaveze odvija ili:

- na primarnom tržištu za imovinu ili obavezu ili
- u odsustvu primarnog tržišta, na najpovoljnijem tržištu za imovinu ili obavezu.

Ako postoji primarno tržište, fer vrednost će predstavljati cenu na tom tržištu (bilo da je cena direktno uočljiva ili procenjena korišćenjem druge tehnike procene), čak i ako je cena na drugom tržištu potencijalno povoljnija na datum odmeravanja.

U osnovi, sve tehnike procene fer vrednosti mogu se podeliti u tri grupe:

- tržišni pristup - korišćenjem cena i drugih relevantnih informacija generisane u transakcijama sa identičnom ili uporedivom imovinom ili obavezama;

- troškovni pristup (trošak zamene) - cena koji bi bila naplaćena za imovinu se zasniva na trošku tržišnog učesnika (kupca) za sticanje ili izgradnju zamenske imovine uporedive koristi, korigovana za zastarelost; i
- prihodni pristup - fer vrednost, kao ekvivalent sadašnje vrednosti budućih neto novčanih tokova koji se očekuju od korišćenja imovine, odražava sadašnja očekivanja tržišta o tim budućim iznosima.

Prilikom procene fer vrednosti koriste se tehnike procene koje su odgovarajuće za date okolnosti i za koji su dostupni podaci dovoljni za odmeravanje fer vrednosti, pri čemu se maksimalno koriste relevantni uočljivi inputi, a što je moguće manje se koriste neuočljivi inputi.

Input, koji može biti uočljiv ili neuočljiv, je pretpostavka koje tržišni učesnici koriste u određivanju cene imovine ili obaveze, uključujući i pretpostavke o riziku, kao što su rizik svojstven datoj tehnici procene koja se koristi u odmeravanju fer vrednosti (kao što je model utvrđivanja cene); i rizik svojstven inputima za tehniku procene.

Hijerarhija fer vrednosti se klasifikuje u tri nivoa, shodno inputima za tehniku procene, koji se koristi pri određivanju fer vrednosti. U predmetnom kontekstu:

- najveći prioritet se daje fer vrednosti koja je određena na bazi inputa nivoa 1,
- srednji prioritet fer vrednostima određenim na bazi inputa nivoa 2, a
- najmanji prioritet fer vrednostima koji su određeni na bazi inputa nivoa 3.

Inputi nivoa 1 su kotiranje cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu i obaveze kojima Društvo ima pristup na datum odmeravanja, pri čemu se naglasak stavlja na određivanje oba sledeća elementa:

- primarno tržište za imovinu ili obavezu ili, u odsustvu primarnog tržišta, najpovoljnije tržište za imovinu ili obavezu; i
- da li Društvo može da realizuje transakciju vezanu za imovinu ili obavezu po ceni na tržištu na datum odmeravanja.

Inputi nivoa 2 su kotirane cene za sličnu imovinu ili obaveze na aktivnom tržištu, kotirane cene za identičnu ili sličnu imovinu ili obaveze na tržištima koja nisu aktivna i sl. U zavisnosti od karakteristika (stanje i lokacija imovine, obim i nivo aktivnosti na tržištima gde su inputi uočeni i sl.) imovine i „reperne“ imovine, vrši se korekcija inputa prilikom odmeravanja fer vrednosti.

Inputi nivoa 3 su neuočljivi inputi (na primer, projektovani bilans uspeha ili tok gotovine određene jedinice koja generiše gotovinu) za imovinu i obaveze koji se koriste pri proceni fer vrednosti kada postoji mala ili nepostojeća tržišna aktivnost vezana za imovinu i obaveze u momentu odmeravanja.

U nedostatku iole pouzdanih inputa, pri aproksimaciji fer vrednosti (kod procene fer vrednosti nelikvidnih hartija od vrednosti i sl.), može se uzeti i nabavna vrednost.

7.16. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanjenje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili preneti drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva preneti negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se prizna u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloge, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja

finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 40%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji će biti primenjeni u Sistemu Energoprojekt izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društava koja posluju u okviru Energoprojekta, Energoprojekt Visokogradnje a.d., Energoprojekt Niskogradnje a.d., Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Oprema a.d.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje... „13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

Stopa gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, LGD, obračunata je posmatranjem naplate potraživanja u „najlošijem“ posmatranom intervalu tokom perioda 2017-2019. odnosno, 2017-2020, na način da je stavljen u odnos iznos potraživanja na dan 31.12.2019. godine u najlošijem starosnom intervalu uvećan za otpise u toku posmatranog perioda i ukupan iznos registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda. U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo

može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovorenih sredstava koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Na osnovu svega navedenog, Društvo je na bazi usvojene Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 obračunalo efekte primene MSFI 9 na dan 01.01.2020. u iznosu od 145.136 hiljada RSD (priznato u okviru kapitala), na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 10.339 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 51.086 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 131.544 hiljada RSD (rashod) i na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 35.749 hiljada RSD (prihod) što je rezultiralo ispravkom vrednosti finansijskih instrumenata u iznosu od 179.506 hiljada RSD na dan 31.12.2023. godine.

U narednoj tabeli prikazani su efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2023. godine, koji su evidentirani preko rezultata tekuće godine (povećanje bruto rezultata u iznosu od 35.749 hiljada RSD).

Iznos u 000 RSD										
Finansijski instrument	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Bruto	Konto isprav. vred.	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2023	Prenos (na konto 2309)/sa kta 2349	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2023.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2023.	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Neto
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6+7+8	10=4+5+9	11=2+10
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 2000 i kto 2001) - EP Visokogradnja i EP Niskogradnja (Napomena 27)	1,236,415	kto 2009	(154,929)		(24,971)	102,513	204	77,746	(77,183)	1,159,232
Kratkoročni kred.i plasmani - mat. i zavisna prav.lica (kto 2300) (Napomena 29.1)	980,982	kto 23090	(1,041)	(1,846)	(62)	1,101	4	1,043	(1,844)	979,138
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102) (Napomena 25)	371,704	kto 28182	(50,125)				64	64	(50,061)	321,643
Dugoročni plasmani mat. i zavisnim prav.licima u zemlji (kto 04300) (Napomena 24.3)	1,770,387	kto 04390	(5,258)			1,930		1,930	(3,328)	1,767,059
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca mat.i zavisna pravna lica (kto 2200) - EP Niskogradnja (Napomena 28.1.2)	137,708	kto 2209	(2,056)		(46,883)	1,849		(45,034)	(47,090)	90,618
UKUPNO	4,497,196		(213,409)	(1,846)	(71,916)	107,393	272	35,749	(179,506)	4,317,690

U skladu sa primenjenom Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrđeno je da su kratkoročni finansijski plasmani dati Enjub d.o.o. u celosti pokriveni zalogom nad nekretninama predmetnog društva, tako da ne postoji iznos koji bi trebao obezvređiti u skladu sa MSFI 9 (Napomena 43).

Takođe, efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2023. godine, usled materijalne beznačajnosti, nisu evidentirani kod sledeće finansijske imovine: Potraživanja po osnovu prodaje (izuzev potraživanja od

Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje), Potraživanja iz specifičnih poslova, Druga potraživanja i Gotovinski ekvivalenti i gotovina, potraživanja po osnovu kamata date zajmove zavisnim društvima (osim od Energoprojekt Niskogradnje), potraživanja za dividende od Energoprojekt Hidroinženjering a.d. i potraživanja za nefakturisani prihod.

Društvo je u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrdilo postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod sledećih finansijskih instrumenata:

- potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Niskogradnji i
- potraživanja za kamatu od Energoprojekt Niskogradnje.

Prilikom projekcije neto novčanih tokova, pošlo se od pretpostavke o naplatiti potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Visokogradnji u celosti u roku od godinu dana.

Prilikom diskontovanja vrednosti neto novčanog toka, u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, korišćena je kamatna stopa objavljena na sajtu NBS na kredite odobrene nefinansijskom sektoru u iznosu od 6,66% za potraživanja u EUR i 8,73% za potraživanja u RSD.

U nastavku je prikazan pregled finansijske imovine kod koje je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja sa podacima o knjigovostvenoj vrednosti potraživanja i diskontovanoj vrednosti neto novčanog toka na dan 31.12.2023. godine.

Finansijski instrument kod koga je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja	Stanje finansijskog instrumenta 31.12.2023.	Diskontovana vrednost neto novčanog toka 31.12.2023.	Ispravka vrednosti 31.12.2023.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Visokogradnja	972,709	911,972	(60,737)
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Niskogradnja	263,706	247,260	(16,446)
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca - matična i zavisna pravna lica (kto 2200) - EP Niskogradnja	137,708	90,618	(47,090)
UKUPNO	1,374,123	1,249,850	(124,273)

Kod ostale finansijske imovine kod koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja.

Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica i Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u zemlji), u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, kao verovatnoća neizmirenja obaveza (PD) kod potraživanja kod kojih je druga ugovorena strana pravno lice, korišćena je stopa od 0,47% za kreditni rejting BB+ koja je objavljena od strane renomirne agencije Standard&Poors, dok se kao drugi parametar u kalkulaciji LGD (loss given default) koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, korišćen Bazelski LGD u iznosu od 40%.

7.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa koja postoji na dan bilansa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka Društva za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.18. Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.19. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenosti privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva.

Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju,
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura potraživanja od prodaje.

Starosna struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Kupci u zemlji:</i>		
a) Tekuća	2,050	1,926
b) Do 30 dana	2,690	1,083
c) 30 - 60 dana	1,156	1,115
d) 60 - 90 dana	14	634
e) 90 - 365 dana	2,449	
f) Preko 365 dana	115	335
Svega - kupci u zemlji	8,474	5,093
<i>Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:</i>		
a) Tekuća	11,084	10,652
b) Do 30 dana	1,880	3,665
c) 30 - 60 dana	10,379	22,544
d) 60 - 90 dana	20,915	22,544
e) 90 - 365 dana	159,166	191,084
f) Preko 365 dana	1,074,493	962,814
Svega - potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	1,277,917	1,213,303
UKUPNO - BRUTO	1,286,391	1,218,396
<i>Isppravka vrednosti potraživanja od prodaje</i>	<i>(77,184)</i>	<i>(154,930)</i>
UKUPNO POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE - NETO	1,209,207	1,063,466

Potraživanja od kupaca u zemlji - zavisna pravna lica odnose se, na potraživanja po ugovorima o pružanju usluga, ugovorima o zakupu i dr. zavisnim društvima. Po ugovorima o pružanju usluga, Društvo, osim od Energoprojekt Entela, poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate).

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji – ostala povezana lica (Enjub d.o.o.) društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

Po osnovu potraživanja od kupaca u zemlji (eksterno), Društvo poseduje instrumente obezbeđenja naplate od sledećih društava: Jerry Catering Service d.o.o. (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), SAGA d.o.o. (1 blanko solo potpisanu menicu sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), 5. Evropske univerzitetske igre Beograd (1 blanko solo potpisanu menicu sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice), Forma Ideale d.o.o. Kragujevac (3 blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice) dok od ostalih kupaca u zemlji (eksterno) Društvo ne poseduje instrumente obezbeđenja naplate.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa.

Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno Evrom.

U sledećoj tabeli data je struktura sredstava i obaveza u stranim valutama, iskazano u EUR.

Struktura sredstava i obaveza u stranim valutama	Iznos valute EUR iskazano u EUR	Iznos valute USD iskazano u EUR
Sredstva		
Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	377,000	
Plaćeni avansi za zalihe i usluge	4,104	
Potraživanja po osnovu prodaje	10,233,112	
Potraživanja iz specifičnih poslova	6,189	18,554
Potraživanja za kamatu i dividende	29,697	
Ostala kratkoročna potraživanja	997	
Kratkoročni finansijski plasmani	9,515,812	
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	147,908	410,612
Potraživanja za nefakturisani prihod	2,749,011	
UKUPNO - SREDSTVA	23,063,830	429,166
Obaveze		
Ostale dugoročne obaveze (obaveze za dugoročne primljene avanse)	38,920	
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	98,923	
Dobavljači u inostranstvu	3,222	
Ostale obaveze iz poslovanja	43,528	
Pasivna vremenska razgraničenja	206,712	
UKUPNO - OBAVEZE	391,305	-

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kursa značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana neto knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Valutna Sredstva iskazana u EUR		Valutne Obaveze iskazane u EUR	
31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
23.495.096	23.069.144	385.980	497.171

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute.

Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu maksimalno razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu Evra. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2023.	2022.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	270.778	264.820

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

U sledećoj tabeli je prikazana kamatonosna struktura **finansijskih sredstava** (u neto iznosu) i **finansijskih obaveza** Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava (u neto iznosu) i finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom:		
Dugoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima (neto)	1,767,059	1,765,128
UKUPNO	1,767,059	1,765,128
Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom:		
Korporativne obveznice	3,300,000	3,300,000
UKUPNO	3,300,000	3,300,000
RAZLIKA	(1,532,941)	(1,534,872)

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata.

Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%.

Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	u 000 dinara	
	2023.	2022.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	15.329	15.350

Analiza osetljivosti pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima uticaj na promenu rezultata, obzirom da su kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom znatno veće od kamatonosnih finansijskih sredstava sa promenljivom kamatnom stopom, pa se može zaključiti da je **Društvo izloženo kamatnom riziku**.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu.

Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazana je starosna struktura obaveza prema dobavljačima.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Povezana pravna lica:</i>		
a) Tekuća	578	2
b) Do 30 dana	141	
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	719	2
<i>Dobavljači u zemlji:</i>		
a) Tekuća	4,496	520
b) Do 30 dana	957	86
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana	167	
f) Preko 365 dana	314	356
Svega	5,934	962
<i>Dobavljači u inostranstvu:</i>		
a) Tekuća	227	237
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	150	160
Svega	377	397
UKUPNO	7,030	1,361

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je dobavljaču JP Elektroprivreda Srbije dalo 8 (osam) solo blanko menice sa klauzulom "bez protesta" (za period 2021. - 2023.). Društvo je od dobavljača Pan Computers d.o.o. dobilo 3 solo blanko menice na ime garancije za izvršenje

obaveze u garantnom roku. Društvo je od dobavljača Privredni Savetnik dobilo 1 solo blanko menicu na ime obezbeđenja izvršenja obaveza.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2023	2022
Opšti ratio likvidnosti	2:1	29,00:1	44,25:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	28,99:1	44,23:1
Gotovinski ratio likvidnosti		13,80:1	21,81:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	5,022,173	4,783,138

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2023. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih i

- rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2023	2022
Neto dobitak/(gubitak)	246,481	1,001,566
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	11,123,080	10,090,845
b) Kapital na kraju godine	11,966,304	11,123,080
Svega	11,544,692	10,606,963
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	2.14%	9.44%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze	3,744,393	3,658,484
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.24 : 1	0.25 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	11,966,304	11,123,080
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze (uključujući i odložene poreske obaveze)	3,564,999	3,547,889
Svega	15,531,303	14,670,969
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.99 : 1	0.99 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3,744,393	3,658,484
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,475,550	2,412,371
Svega	1,268,843	1,246,113
Kapital	11,966,304	11,123,080
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 9.43	1 : 8.93

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9.1. Prihodi od prodaje robe**

Struktura prihoda od prodaje robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu		6,805
UKUPNO	0	6,805

9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	242,474	275,087
b) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	26	15
UKUPNO	242,500	275,102

Struktura prihoda od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12. 2023.	01.01.- 31.12. 2022.
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	70,891	85,065
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	74,092	82,737
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	21,875	16,400
Energoprojekt Entel a.d.	47,369	53,760
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	469	-
Energoprojekt Industrija a.d.	17,307	8,585
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	7,450	5,113
Energoprojekt Oprema a.d.	1,021	16,940
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	620	1,429
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	1,380	5,058
UKUPNO	242,474	275,087

9.3. Ostali poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija		24
Drugi poslovni prihodi:		
Prihodi od zakupa:		
a) Prihodi od zakupa od matičnog, zavisnih i ostali povezanih pravnih lica	12,983	13,008
b) Prihodi od zakupa u zemlji	27,204	17,223
Svega - prihodi od zakupa	40,187	30,231
Ostali poslovni prihodi	5,335	27
Svega - Drugi poslovni prihodi	45,522	30,258
UKUPNO	45,522	30,282

Prihodi od zakupa u iznosu 40.187 hiljada RSD, pre svega, odnose se na prihode po osnovu izdavanja u zakup kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24 u ukupnom iznosu od 20.714 hiljada RSD.

9.4. Prihodi od uskladjivanja vrednosti imovine (osim finansijske)

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	37,514	10,835
UKUPNO	37,514	10,835

Prihodi od uskladjivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 37.514 hiljada RSD odnose se na uskladjivanje fer vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ na dan 31.12.2023. godine.

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodane robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Nabavna vrednost nekretnina pribavljenih radi prodaje		6,112
UKUPNO	0	6,112

11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	3,763	3,699
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	664	676
b) Troškovi električne i toplotne energije	34,168	27,905
<i>Svega - troškovi goriva i energije</i>	<i>34,832</i>	<i>28,581</i>
UKUPNO	38,595	32,280

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	165,163	133,162
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	25,222	20,706
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po ugovoru o delu	10,019	3,653
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		-
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		1,085
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora		1,561
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	31,160	31,679
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	67	60
Ostali lični rashodi i naknade	5,389	4,300
<i>Svega - Ostali lični rashodi i naknade</i>	<i>46,635</i>	<i>42,338</i>
UKUPNO	237,020	196,206

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	6,728	7,341
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	19,689	18,087
UKUPNO	26,417	25,428

14. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi transportnih usluga	2,362	2,031
Troškovi usluga održavanja	20,853	19,927
Troškovi zakupnina	87	
Troškovi reklame i propagande		174
Troškovi ostalih proizvodnih usluga	13,176	12,566
UKUPNO	36,478	34,698

Troškovi usluga održavanja u iznosu od 20.853 hiljada RSD, prvenstveno se odnose na tekuće održavanje poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 19.666 hiljada RSD.

15. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		2,863
UKUPNO		2,863

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Troškovi neproizvodnih usluga	25,846	20,702
Troškovi reprezentacije	3,316	3,877
Troškovi premija osiguranja	969	1,348
Troškovi platnog prometa	669	590
Troškovi članarina	542	377
Troškovi poreza i naknada	10,346	9,243
Ostali nematerijalni troškovi	3,786	14,282
UKUPNO	45,474	50,419

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 25.846 hiljada RSD odnose se na troškove advokatskih, konsalting i intelektualnih usluga, troškove revizije finansijskih izveštaja, troškove stručnog usavršavanja i obrazovanja zaposlenih, troškove usluga brokera i beogradske berze, usluga čišćenja i druge.

Troškovi poreza u iznosu od 10.346 hiljada RSD dominantno se odnose na troškove poreza na imovinu u iznosu od 9.637 hiljada RSD.

17. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI**17.1. Finansijski prihodi**

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
Prihodi od kamata od matičnog i zavisnih pravnih lica	180,391	169,579
Efekti valutne klauzule i kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	641	263
Dividende i ostali finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica	294,563	1,143,303
Svega - finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	475,595	1,313,145
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	3,976	1,720
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	479,571	1,314,865
Prihodi od kamata (od trećih lica)	171,526	3,000
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	898	5,212
Ostali finansijski prihodi:		
a) Prihodi od dividendi	19	55
Svega - ostali finansijski prihodi	19	55
UKUPNO	652,014	1,323,132

Prihodi od kamata od matičnog i zavisnih pravnih lica u iznosu od 180.391 hiljada RSD odnose se na kamate na date zajmove Energoprojekt Visokogradnji, Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Sunnyvillu, Energoprojekt Hidroinženjeringu i Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi.

Dividende i ostali finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica u iznosu od 294.563 hiljada RSD odnose se na prihode od dividendi od: Energoprojekt Entel: 236.597 hiljada RSD, Energoprojekt Hidroinženjering: 47.686 hiljada dinara i Energoprojekt Industrija: 10.280 hiljada RSD.

17.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski rashodi od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
a) Kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		1,109
b) Efekti valutne klauzule i negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	2,974	7,093
c) Ostali finansijski rashodi iz odnosa sa matičnom i zavisnim pravnim licima	85,553	
Svega - finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	88,527	8,202
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	214	369
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	88,741	8,571
Rashodi kamata (od trećih lica)	278,618	163,435
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	9,463	1,125
UKUPNO	376,822	173,131

Rashodi kamata (prema trećim licima) u iznosu od 278.618 hiljada RSD, dominantno se odnose na kamatu po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica Društva za izveštajni period u iznosu od 278.312 hiljada RSD.

18. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI

18.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	1,930	5,879
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	105,463	789
UKUPNO	107,393	6,668

Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha u celini se odnose na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti na dan bilansa (Napomena 7.16).

18.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat		28,040
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	71,916	110,338
UKUPNO	71,916	138,378

Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha u celini se odnose na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti na dan bilansa (Napomena 7.16).

18.3. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	644	-
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	17,614	34,397
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog rezultata		446
Prihodi od smanjenja obaveza	266	1,791
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	775	
Ostali nepomenuti prihodi	15,709	33,302
UKUPNO	35,008	69,936

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti u iznosu od 17.614 hiljada RSD, dominantno, odnose se na prihode po osnovu prodaje akcija kompanije I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija: 17.448 hiljada RSD.

18.4. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		311
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti		32,040
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	599	621
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha		1,407
Ostali nepomenuti rashodi	361	5,901
UKUPNO	960	40,280

19. POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

Struktura pozitivanog/negativnog neto efekta na rezultat po osnovu dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1,406	850
UKUPNO	(1,406)	(850)

20. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	325,536	323,024
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	383,984	348,006
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	<i>(58,448)</i>	<i>(24,982)</i>
66	Finansijski prihodi	652,014	1,323,132
56	Finansijski rashodi	376,822	173,131
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	<i>275,192</i>	<i>1,150,001</i>
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	107,393	6,668
67	Ostali prihodi	35,008	69,936
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	71,916	138,378
57	Ostali rashodi	960	40,280
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	<i>69,525</i>	<i>(102,054)</i>
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	833,682	699,795
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	<i>286,269</i>	<i>1,022,965</i>
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1,406	850
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	284,863	1,022,115
721	Poreski rashod perioda	4,424	5,028
722 (dug. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda (Napomena 43)	33,958	15,521
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	246,481	1,001,566
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	835,088	700,645

21. ZARADA/(GUBITAK) PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>01.01-31.12.23.</i>	<i>01.01-31.12.22.</i>
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	246,481	1,001,566
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10,833,592	10,833,592
Zarada po akciji (u dinarima)	22.75	92.45

Zarada/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se neto dobitak/(gubitak) namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

BILANS STANJA

22. NEMATERIJALNA IMOVINA

Struktura nematerijalne imovine	Softveri	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke	Nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>					
Stanje 01.01.2022. godine	88,806	1,843			90,649
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke					
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2022. godine	88,806	1,843			90,649
Korekcija početnog stanja					
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Nove nabavke			7,936		7,936
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2023. godine	88,806	1,843	7,936		98,585
<u>Ispravka vrednosti</u>					
Stanje 01.01.2022. godine	69,462	906			70,368
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	7,157	184			7,341
Otuđenje i rashodovanje					
Ostalo					
Stanje 31.12.2022. godine	76,619	1,090			77,709
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija	6,544	184			6,728
Otuđenje i rashodovanje					
Obezvređenja					
Ostalo					
Stanje 31.12.2023. godine	83,163	1,274			84,437
<u>Neotpisana vrednost</u>					
31.12.2022. godine	12,187	753			12,940
31.12.2023. godine	5,643	569	7,936		14,148

23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine		1,626,013	132,011	618,835	367		44,664	2,421,890
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine			2,963					2,963
Otuđenje i rashodovanje			(3,442)					(3,442)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)								
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha				10,835				10,835
Kursne razlike								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		1,626,013	131,532	629,670	367		44,664	2,432,246
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine			331					331
Otuđenje i rashodovanje			(4,102)					(4,102)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)		268,723						268,723
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha				37,513				37,513
Kursne razlike								
Ostala povećanja/smanjenja	476,314	(164,784)	(3)					311,527
Stanje na dan 31.12.2023.	476,314	1,729,952	127,758	667,183	367		44,664	3,046,238
<u>Ispravka vrednosti</u>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine		42,066	112,920					154,986
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		11,685	6,402					18,087
Otuđenje i rashodovanje			(2,831)					(2,831)
Kursne razlike								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		53,751	116,491					170,242
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		13,885	5,804					19,689
Otuđenje i rashodovanje			(3,486)					(3,486)
Ostala povećanja/smanjenja		(67,636)	(5)					(67,641)
Stanje na dan 31.12.2023. godine			118,804					118,804
<u>Neotpisana vrednost</u>								
Stanje na dan 31.12.2022. godine		1,572,262	15,041	629,670	367		44,664	2,262,004
Stanje na dan 31.12.2023. godine	476,314	1,729,952	8,954	667,183	367		44,664	2,927,434

Na dan 31.12.2023. godine urađena je procena fer vrednosti, rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Procena fer vrednosti „objekata“

Fer vrednost „objekata“ obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima evidentiran objekat - **poslovna zgrada Energoprojekt**, koji se iskazuje po revalorizovanoj vrednosti na dan procene.

Na dan 31.12.2023. godine izvršena je procena poslovne zgrade Energoprojekt od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, pri čemu je **procenjena i vrednost objekta i vrednost zemljišta** koji su odvojeno evidentirani u poslovnim knjigama Društva u skladu sa zakonskim propisima. Celokupna nekretnina (objekat sa zemljištem pod objektom) procenjena je prinosnom metodom, a zatim je izvršena alokacija procenjene vrednosti u skladu sa SPV 2 (Nacionalni standard za procenu vrednosti) što podrazumeva određivanje vrednosti amortizovanih troškova zamene objekata, pa zatim oduzimanje te vrednosti od vrednosti celokupne nekretnine (objekat sa zemljištem pod objektom), a vrednost koja ostane nakon oduzimanja predstavlja vrednost zemljišta.

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja vrednosti „objekata“ dato je u donjoj tabeli.

R. br.	Naziv objekta	Ukupno	Deo poslovne zgrade EP Opreme	Ukupno	Prenos dela na zemljište pre procene 31.12.2023.	Rezidualna vrednost	Preostali korisni vek upotrebe na dan bilansa	Amortiza-cija	Dobici/ (gubici) uključeni u "Ostali rezultat"	Krajnje stanje
	1	2	3	4 (2+3)	5	6	7	8	9	10 (4-5-8+9)
1	Poslovna zgrada Energoprojekt	1,572,262	305,223	1,877,485	402,371	1,059,266	58	13,885	268,723	1,729,952
	UKUPNO	1,572,262				1,059,266	58	13,885	268,723	1,729,952

Po osnovu bankarskih aranžmana sa Erste bankom i OTP bankom, konstituisana je izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt u korist predmetnih poverilaca (Napomena 45).

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja fer vrednosti **investicionih nekretnina** je dato u donjoj tabeli.

U 000 dinara

Red. broj	Naziv investicione nekretnine	Početno stanje	Povećanja, (nabavke, dodatna ulaganja i dr.)	Smanjenja (prodaja, uništenje i sl.)	Dobici / (gubici) uključeni u Bilans uspeha	Krajnje stanje
1	Kompleks zgrada "Samački hotel"	629,670			37,513	667,183
	UKUPNO	629,670			37,513	667,183

Na dan 31.12.2023. godine izvršena je procena vrednosti kompleksa zgrada „Samački hotel“ od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, pri čemu je **procenjena i vrednost objekta i vrednost zemljišta** (pod objektima i oko objekata) koji su odvojeno evidentirani u poslovnim knjigama Društva u okviru pozicije Investicione nekretnine. Prilikom procene, procenitelj je koristio troškovni metod za objekte (obzirom na specifične karakteristike predmeta procene i činjenicu da na tržištu ne postoji ponuda sličnih prostora za prodaju/zakup, a koji su na sličnoj lokaciji) i komparativni metod za zemljište.

Po osnovu izdavanja u zakup predmetne investicione nekretnine Energoprojekt Visokogradnji i Jerry Catering Service d.o.o. u izveštajnom periodu je ostvaren prihod u iznosu od 20.714 hiljada RSD (Napomena 9.3).

Društvo u svojim knjigama ima osnovna sredstva koja su u potpunosti amortizovana, a čija nabavna vrednost i ispravka vrednosti iznose 141.359 hiljada RSD. Značajan deo ovih sredstava odnosi se na softvere.

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) (Napomena 24.1)	6,167,535	(712,430)	5,455,105	6,222,256	(720,316)	5,501,940
Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća (Napomena 24.2)	14,613	(1,063)	13,550	14,613	(1,063)	13,550
Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji (Napomena 24.3)	1,770,387	(3,328)	1,767,059	1,770,387	(5,258)	1,765,129
Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja (Napomena 24.4)	154		154	159		159
UKUPNO	7,952,689	(716,821)	7,235,868	8,007,415	(726,637)	7,280,778

24.1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) prikazana su u sledećoj tabeli.

Struktura učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	% učešća	u 000 dinara	
		31.12.2023.	31.12.2022.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100.00%	1,914,830	1,913,140
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100.00%	1,104,981	1,104,981
Energoprojekt Oprema a.d.	67.87%	121,316	121,316
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100.00%	427,626	427,626
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100.00%	192,642	192,642
Energoprojekt Industrija a.d.	62.77%	61,209	61,209
Energoprojekt Entel a.d.	100.00%	1,000,317	1,000,317
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100.00%	2,500	2,500
Energoprojek Park 11 d.o.o.	100.00%	375,660	375,660
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100.00%	14,000	
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija			70,311
Dom 12 S.A.L., Liban	100.00%	924,749	924,749
Energoprojekt Kaz d.o.o., Kazahstan	100.00%	101	101
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100.00%	587	587
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	100.00%	1,628	1,628
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	100.00%	19,574	19,574
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100.00%	1	1
Svega učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica - bruto		6,161,721	6,216,342
Ispravka vrednosti		(707,112)	(715,065)
Svega učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica - neto		5,454,609	5,501,277
Učešća u kapitalu ostalih prav. lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:			
Banke i finansijske organizacije:			
Dunav osiguranje a.d.o.	0.01%	5,814	5,814
Beogradska berza a.d.			100
Svega - banke i finansijske organizacije		5,814	5,914
Svega učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - bruto		5,814	5,914
Ispravka vrednosti		(5,318)	(5,251)
Svega učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - neto		496	663
UKUPNO		5,455,105	5,501,940

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) za koja je izvršena ispravka vrednosti je prikazana u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) za koje je izvršena ispravka vrednosti	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica:						
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	1,914,830	(641,633)	1,273,197	1,913,140	(641,633)	1,271,507
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	192,642	(44,277)	148,365	192,642	(44,277)	148,365
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija			0	70,311	(7,953)	62,358
Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja	1,628	(1,628)	0	1,628	(1,628)	0
Energoprojekt (Malezija) Sdn. Bhd., Kuala Lumpur	19,574	(19,574)	0	19,574	(19,574)	0
Svega - Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	2,128,674	(707,112)	1,421,562	2,197,295	(715,065)	1,482,230
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:						
Banke i finansijske organizacije:						
Dunav osiguranje a.d.o.	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
Svega - banke i finansijske organizacije	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
Svega - Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugorocne HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	5,814	(5,318)	496	5,814	(5,251)	563
UKUPNO	2,134,488	(712,430)	1,422,058	2,203,109	(720,316)	1,482,793

Do povećanja učešća u kapitalu u Energoprojekt Visokogradnje u iznosu od 1.690 hiljada RSD u 2023. godini, u odnosu na uporednu godinu došlo je na ime isplate razlike u ceni akcije manjinskim akcionarima predmetnog društava, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima sudskog postupka (na osnovu rešenja Privrednog apelacionog suda, vanskudskog poravnjanja i dr.).

U 2023. godini Društvo je osnovalo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine (Napomena 1). Upisani kapital u Agenciji za privredne registre iznosi 20.000 hiljada RSD, dok uplaćeni kapital na dan 31.12.2023. godine iznosi 14.000 hiljada RSD. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši uplatu celokupnog iznosa kapitala u roku od 5 godina od datuma upisa.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%) (Napomena 1).

Razmotrene su pretpostavke vrednovanja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, uključujući i razmatranja budućih poslova iz delatnosti koje obavljaju, i nisu utvrđeni indikatori za dodatno obezvređenje.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Društvo ima učešće u kapitalu u Dunav osiguranje a.d.o., čijim akcijama se trguje javno na Beogradskoj berzi, i čija se fer vrednost utvrđuje na osnovu tekuće tržišne vrednosti u momentu zaključenja poslovanja na dan 31.12.2023. godine

- Dunav osiguranje a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 941 RSD po akciji.

24.2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća u iznosu od 13.550 hiljada dinara prikazana su u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima:						
Enjub d.o.o. (učešće 50%)	13,550		13,550	13,550		13,550
Necco Nigerian Engenering and Construction CO LTD, Kano, Nigerija (učešće 40%)	1,063	(1,063)	-	1,063	(1,063)	-
Svega - učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima - bruto	14,613	(1,063)	13,550	14,613	(1,063)	13,550

24.3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji

Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročni krediti i zajmovi matičnom i zavisnim licima u zemlji:						
Energoprojekt Viskogradnja a.d.	713,810	(1,342)	712,468	713,810	(2,120)	711,690
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	1,007,786	(1,894)	1,005,892	1,007,786	(2,993)	1,004,793
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	48,791	(92)	48,699	48,791	(145)	48,646
Svega - Dugoročni krediti i zajmovi matičnom i zavisnim licima u zemlji	1,770,387	(3,328)	1,767,059	1,770,387	(5,258)	1,765,129

Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u iznosu od 1.770.387 hiljada RSD odnose se na date dugoročne zajamove u RSD iz sredstava od emisije korporativnih obveznica – Napomena 34 (datih u cilju vraćanje kredita poslovnim bankama) sa rokom dospeća do 30.12.2025. godine i kamatom koja se obračunava po kamatnoj stopi od 3M Belibor + 2,95% p.a. (kvartalni obračun i plaćanje kamate).

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos ukupnog duga.

Ispravka vrednosti dugoročnih plasmana matičnim i zavisnim pravnim licima odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

24.4. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja

Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali dugoročni finansijski plasmani:						
Dugoročni dati stambeni krediti zaposlenima	154		154	159		159
Svega - Ostali dugoročni finansijski plasmani	154	-	154	159	-	159
UKUPNO	154	-	154	159	-	159

25. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	371,704	(50,061)	321,643	372,176	(50,125)	322,051
Ostala dugoročna aktivna vremenska razgraničenja	10,037		10,037	10,058		10,058
UKUPNO	381,741	(50,061)	331,680	382,234	(50,125)	332,109

Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod u iznosu od 371.704 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

26. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	196	(196)	0	329	(329)	0
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u zemlji	125		125	230		230
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za robu i stalna sredstva koja se pribavljaju radi prodaje u zemlji	107		107	122		122
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji	691		691	1,521		1,521
Svega avansi za zalihe i usluge u zemlji	923	0	923	1,873	0	1,873
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u inostranstvu			0	282		282
Svega plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0	0	0	282	0	282
UKUPNO	1,119	(196)	923	2,484	(329)	2,155

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kupci u zemlji	8,474		8,474	5,093		5,093
Kupci u inostranstvu			0			0
Potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:						
a) Kupci u zemlji - matično i zavisna pravna lica	1,277,916	(77,183)	1,200,733	1,213,302	(154,929)	1,058,373
b) Kupci u zemlji - ostala povezana lica	1	(1)	0	1	(1)	0
Svega potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	1,277,917	(77,184)	1,200,733	1,213,303	(154,930)	1,058,373
UKUPNO	1,286,391	(77,184)	1,209,207	1,218,396	(154,930)	1,063,466

Struktura ročnosti potraživanja po osnovu prodaje prikazana je u Napomeni 8.1.

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca u zemlji - matična i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Napomena 7.16).

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja po osnovu prodaje su nekamatonosna.

28. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura ostalih kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostala potraživanja (Napomena 28.1)	259,247	(47,090)	212,157	298,208	(2,056)	296,152
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa (Napomena 28.2)	27		27	22		22
UKUPNO	259,274	(47,090)	212,184	298,230	(2,056)	296,174

28.1 Ostala potraživanja

Struktura ostalih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 28.1.1.)	14,348		14,348	19,624		19,624
Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) (Napomena 28.1.2.)	244,875	(47,090)	197,785	277,632	(2,056)	275,576
Porez na dodatu vrednost (Napomena 28.1.3.)	24		24	952		952
UKUPNO	259,247	(47,090)	212,157	298,208	(2,056)	296,152

28.1.1. Potraživanja iz specifičnih poslova

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnog i zavisnih pravnih lica	7,617		7,617	12,923		12,923
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	6,731		6,731	6,701		6,701
UKUPNO	14,348	0	14,348	19,624	0	19,624

28.1.2 Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)

Struktura drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja za kamatu i dividende:						
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnog i zavisnih pravnih lica	240,477	(47,090)	193,387	186,137	(2,056)	184,081
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	2,848		2,848	91,333		91,333
Svega - potraživanja za kamatu i dividende	243,325	(47,090)	196,235	277,470	(2,056)	275,414
Potraživanja od zaposlenih	1		1	2		2
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	55		55	18		18
Ostala kratkoročna potraživanja	1,494		1,494	142		142
UKUPNO	244,875	(47,090)	197,785	277,632	(2,056)	275,576

Struktura potraživanja za kamatu i dividende u iznosu od 243.325 hiljada dinara data je u tabeli u nastavku.

Struktura potraživanja za kamatu i dividendu	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	46,267	48,749
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	137,708	68,828
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	1,061	
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	632	437
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - bruto	185,668	118,014
Ispravka vrednosti	(47,090)	(2,056)
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - neto	138,578	115,958
<i>Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica:</i>		
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	54,809	68,123
Svega -Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica - bruto	54,809	68,123
Ispravka vrednosti		
Svega -Potraživanja za dividendu po osnovu ulaganja u kapital u zavisna pravnih lica - neto	54,809	68,123
<i>Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica:</i>		
Enjub d.o.o.	2,848	91,333
Svega - Potraživanja za kamatu od ostalih povezanih pravnih lica	2,848	91,333
Ispravka vrednosti		
Svega -Potraživanja za kamatu od matičnog i zavisnih pravnih lica - neto	2,848	91,333
UKUPNO	196,235	275,414

28.1.3 Porez na dodatu vrednost

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Porez na dodatu vrednost	24	952
UKUPNO	24	952

28.2 Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa

Struktura potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	27	22
Ispravka vrednosti		
UKUPNO	27	22

29. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica (Napomena 29.1)	980,982	(1,844)	979,138	350,362	(1,041)	349,321
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica (Napomena 29.2)	168,593		168,593	76,346		76,346
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji (Napomena 29.3)	26		26	638,661	(1,846)	636,815
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli (Napomena 29.4)	49,827		49,827	49,827		49,827
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:						
Ostali kratkoročni finansijski plasmani			0	3		3
Svega - ostali kratkoročni finansijski plasmani	0	0	0	3	0	3
UKUPNO	1,199,428	(1,844)	1,197,584	1,115,199	(2,887)	1,112,312

29.1 Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – matično i zavisna pravna lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	84,133	(158)	83,975	85,398	(254)	85,144
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	281,587	(529)	281,058	264,964	(787)	264,177
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	597,227	(1,123)	596,104			0
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	18,035	(34)	18,001			0
UKUPNO	980,982	(1,844)	979,138	350,362	(1,041)	349,321

Kratkoročni krediti i plasmani – matično i zavisna pravna lica odnose se na date zajmove su RSD i EUR sa rokom dospeća do 12 meseci i uz kamatnu stopu koja se obračunava u skladu sa principom „van dohvata ruke“.

Ispravka vrednosti kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski (Napomena 7.16).

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovoru o zajmu datog Energoprojekt Sunnyville, Društvo poseduje 2 (dve) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos

ukupnog duga, dok kod zajmova datih Energoprojekt Niskogradnji poseduje ukupno 10 (deset) solo blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica na iznos ukupnog duga.

29.2 Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – ostala povezana lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Enjub d.o.o.	168,593		168,593	76,346		76,346
UKUPNO	168,593	0	168,593	76,346	0	76,346

U nastavku data struktura zajmova datih povezanom društvu Enjub d.o.o.

Rb	Broj ugovora	Original. valuta	Iznos zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u original. valuti u 000	Ostatak potraž. po osnovu zajma u 000 RSD	Kamatna stopa
1	Ugovora o reprogramu br. 421/62/2023	EUR	254	254	29,705	kamata se obračunava u skladu sa principom "van dohvata ruke"
2	Ugovora o reprogramu br. 422/63/2023	EUR	1,185	1,185	138,888	
UKUPNO			1,439	1,439	168,593	

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim ostalim povezanim pravnim licima Društvo poseduje 3 (tri) blanko menice sa klauzulom „bez protesta i hipoteke nad nekretninama Enjub d.o.o. u Beogradu (Napomena 43).

29.3 Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji:						
a) Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) u matičnom i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine u zemlji			0	638,638	(1,846)	636,792
b) Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) drugim pravnim licima u zemlji koji dospeva do jedne godine	26		26	23		23
Svega - Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji	26	0	26	638,661	(1,846)	636,815
UKUPNO	26	0	26	638,661	(1,846)	636,815

Smanjenje na poziciji **deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) u matičnom i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine u zemlji** u odnosu na 2022. godinu odnosi se na prenos zajmova sa valutnom klauzulom (EUR) sa pripadajućim kamatama na poziciju kratkoročnih kredita i zajmova na osnovu urađenih reprograma (Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura) (Napomena 29.1).

Ispravka vrednosti kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica odnosi se na efekte primene MSFI 9 – Finansijski (Napomena 7.16).

29.4 Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija i sopstvenih udela	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	49,827	49,827
UKUPNO	49,827	49,827

30. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Tekući (poslovni) račun	108,841		108,841	60,324		60,324
Devizni račun	49,424		49,424	192,031		192,031
Ostala novčana sredstva						
Kratkoročno oročeni depoziti	2,317,272		2,317,272	2,160,000		2,160,000
Druga novčana sredstva	13		13	16		16
Svega - ostala novčana sredstva	2,317,285	0	2,317,285	2,160,016	0	2,160,016
UKUPNO	2,475,550	0	2,475,550	2,412,371	0	2,412,371

Kratkoročno oročeni depoziti u iznosu od 2.317.272 hiljada RSD odnose se na kratkoročno oročena sredstva u RSD kod poslovnih banaka.

31. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi	561		561	974		974
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	469		469	153		153
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	105,089		105,089	6,128		6,128
UKUPNO	106,119	0	106,119	7,255	0	7,255

Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 105.089 hiljada RSD odnose se, pre svega, na ukalkulisane kamate na oročene depozite kod poslovnih banaka u iznosu od 99.588 hiljada RSD.

32. KAPITAL

U 000 dinara

OPIS	Aksijski kapital	Emisiona premija	Rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	5,574,959	1,462,976	80,000	1,031,367	(31,196)	1,972,739	10,090,845
Neto dobitak za godinu						1,001,566	1,001,566
Ostali sveobuhvatni rezultat:							
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					30,669		30,669
b) Revalorizacija							
c) Ostalo-nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.							
Svega - ostali sveobuh. rezultat					30,669		30,669
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2022.					30,669	1,001,566	1,032,235
Korekcije							
Povećanje osnovnog kapitala							
Raspodela dobiti							
Ostalo (presnos sa drugih pozicija kapitala na neraspoređeni dobitak)							
Stanje na dan 31. decembra 2022.	5,574,959	1,462,976	80,000	1,031,367	(527)	2,974,305	11,123,080
Neto dobitak za godinu						246,481	246,481
Ostali sveobuhvatni rezultat:							
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					(68)		(68)
b) Revalorizacija				351,051			351,051
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.				246,646	(886)		245,760
Svega - ostali sveobuh. rezultat				597,697	(954)		596,743
Ukupan sveobuhvatni rezultat 31. decembar 2023.				597,697	(954)	246,481	843,224
Korekcije							
Povećanje osnovnog kapitala							
Raspodela dobitka							
Ostalo (presnos sa drugih pozicija kapitala na neraspoređeni dobitak)							
Stanje na dan 31. decembar 2023.	5,574,959	1,462,976	80,000	1,629,064	(1,481)	3,220,786	11,966,304

32.1. Osnovni kapital

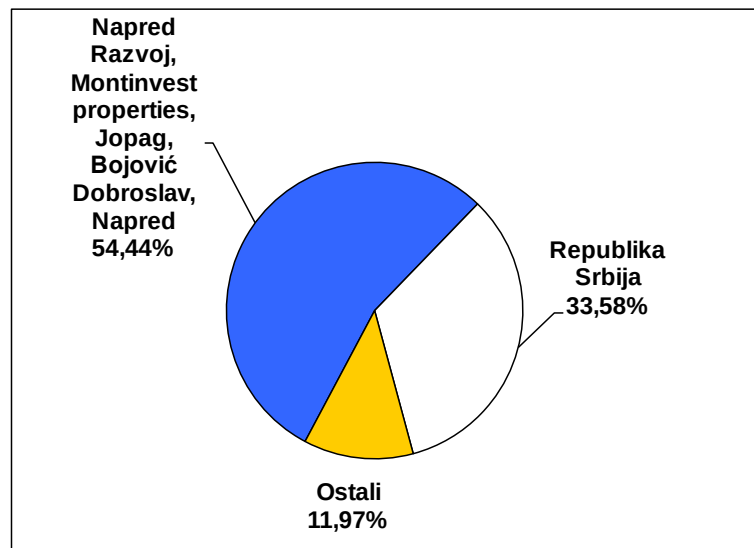
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Društva na dan 31.12.2023. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	710.444	6,50%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.836.968	89,99%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.165.763	56,40%
Zbirni (kastodi) račun	383.880	3,51%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.534	157	3.691	1.325.930	40.679	1.366.609	12,13%	0,37%	12,50%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.439.253	0	8.439.253	77,20%	0,00%	77,20%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.537	158	3.695	10.329.882	601.410	10.931.292	94,50%	5,50%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.768.048	43,62%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	277.327	2,54%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	75.750	0,69%
Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
OTP Banka Srbija - zbirni račun	43.007	0,39%
Grujić Nikola	15.651	0,14%

Struktura osnovnog kapitala prikazana je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Akcijski kapital:</i>		
a) Akcijiški kapital matično, zavisna i ostala povezana pravna lica		
b) Akcijiški kapital (eksterno)	5,574,959	5,574,959
UKUPNO	5,574,959	5,574,959

Akcijški kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 1.094,68 RSD.

Od 19. decembra 2022. godine akcije Društva su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

32.2. Emisiona premija

Emisiona premija	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Emisiona premija	1,462,976	1,462,976
UKUPNO	1,462,976	1,462,976

32.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Druge rezerve	80,000	80,000
UKUPNO	80,000	80,000

32.4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i nerealizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt i zemljišta pod objektom	1,629,064	1,031,367
UKUPNO	1,629,064	1,031,367

Povećanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 597.697 hiljada RSD u odnosu na prethodni period rezultat je:

- Sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa povodom korišćenja poslovnog prostora u Poslovnoj zgradi Energoprojekt sa Energoprojekt Opremom: 246.646 hiljada RSD i

- Efekata procene fer vrednosti Poslovne zgrade na dan 31.12.2023. godine i izdvajanja dela na zemljište: 351.051 hiljada RSD.

Prilikom procene fer vrednosti Poslovne zgrade (Napomena 23) odvojeno je procenjena vrednost objekta i zemljišta pod objektom što je i odvojeno evidentirano u poslovnim knjigama Društava. Ovakav način evidentiranja doveo je do evidentiranja dela revalorizacionih rezervi na zemljištu u iznosu od 398.574 hiljada RSD.

32.5. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu finansijskih sredstava i i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Aktuarski gubici po osnovu planova definisanih primanja	886	
Gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	595	527
UKUPNO	1,481	527

32.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina:</i>		
a) Stanje na dan 01. januara izveštajnog perioda	2,974,305	1,972,739
<i>Svega</i>	2,974,305	1,972,739
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	246,481	1,001,566
UKUPNO	3,220,786	2,974,305

33. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	Iznos u 000 RSD
Stanje na dan 31.12.2022. godine	5,587
Dodatna rezervisanja	
Iskorišćeno u toku godine	(810)
Aktuarski (dobitak)/gubitak	886
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	(775)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	4,888

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2023. godine.

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2023. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2023.	
Diskontna stopa	6.1%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	9.0%
Stopa fluktuacije	14.0%

Aktuarski gubitak u društvu najvećim delom nastao kao posledica veće prosečne zarade u 2023. godini u odnosu na projektovanu zaradu po osnovu pretpostavki prethodne godine i zbog pada očekivane diskontne stope u odnosu na pretpostavljenu prethodne godine.

U nastavku su date korišćene pretpostavke prilikom obračuna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31.12.2022. godine.

Korišćene pretpostavke prilikom obračuna na dan 31.12.2022.	
Diskontna stopa	8.0%
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji	8.0%

Stopa raste zarade u Republici Srbiji je porasla nominalno u nešto većem procentu nego što je to bilo projektovano prethodnim obračunom, dok se diskontna stopa smanjila. U prethodnom obračunu za diskontnu stopu je korišćen godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, ročnosti nešto manje od 5 i po godina, emitovane u oktobru, novembru i decembru 2022. godine, dok za 2023. korišćene su stope na dugoročnije (osam, deset i 12 godina) državne obveznice emitovane od strane Republike Srbije u dinarima. Stopa fluktuacije u prošlogodišnjem obračunu nije određena na adekvatan način, pretpostavljeno je da je procenat godišnjeg napuštanja zaposlenih (samostalno napuštanje i mortalitet) po intervalima ukupnih godina staža 5%, nije odvojena stopa mortaliteta odnosno verovatnoća doživljenja i stopa fluktuacije. Za obračun za 2023. godinu stopa fluktuacije zaposlenih utvrđena je na osnovu dostavljenih podataka o fluktuaciji zaposlenih odnosno broju zaposlenih i otišlih iz Društva u toku godine, istorijski posmatrano unazad deset godina. Procenat fluktuacije je određen na nivou celog sistema kao celine.

U nastavku su prikazani iznosi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju ukoliko bi se korišćene aktuarske pretpostavke promenile +/- 1 procentni poen.

Aktuarske pretpostavke	Procenti	Iznosi u 000 RSD
Diskontna stopa		
povećanje	1.8%	4,975
smanjenje	-1.6%	4,810
Stopa rasta zarada u Republici Srbiji		
povećanje	1.7%	4,972
smanjenje	-1.6%	4,811
Stopa fluktuacije		
povećanje	2.2%	4,995
smanjenje	-2.0%	4,791

34. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	3,300,000	3,300,000
Ostale dugoročne obaveze	4,599	12,331
UKUPNO	3,304,599	3,312,331
Deo dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine		845

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana u iznosu od 3.300.000 hiljada RSD u celini se odnose na emitovane dugoročne korporativne obveznice dana 30.12.2020. godine i to, 330.000 obveznica pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000,00 RSD (na osnovu odluke Skupštine Društva od 23.07.2020. godine o izdavanju korporativnih obveznica Društva putem javne ponude i odluke Nadzornog odbora Društva od 25.11.2020. godine o izdavanju prve emisije korporativnih obveznica), sa rokom dospeća 30.12.2025. godine i kvartalnim obračunom i plaćanjem kamate. Deo sredstava iz emisije dugoročnih korporativnih obaveza iskorišćen je za davanje dugoročnih zajmova zavisnim društvima u cilju vraćanja kredita poslovnim bankama.

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 4.599 hiljada RSD u celini se odnose na primljen avans od Jerry catering service d.o.o., Beograd (39 hiljada EUR) po Aneksu br. 1 Ugovora br. 123 o dugoročnom zakupu.

35. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)

Struktura dugoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Dugoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Dugoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica	24,221	24,252
<i>Svega - dugoročni unapred obračunati troškovi</i>	<i>24,221</i>	<i>24,252</i>
UKUPNO	24,221	24,252

Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica u iznosu od 24.221 hiljada RSD odnose se, u celosti, na obavezu prema Energoprojekt Opremi po osnovu ukalkuliranih troškova za period do 30.06.2015. godine po Ugovoru o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

36. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke		845
Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	1	101
UKUPNO	1	946

37. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica	3,259	6,964
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	7,758	8,442
Primljeni depoziti i kaucije	655	674
UKUPNO	11,672	16,080

Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica u iznosu od 3.259 hiljada RSD u celini se odnose na primljene avanse od zavisnih društava po osnovu Sporazuma o uvođenju elektronskog dokument sistema Business Connect.

Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od 7.758 hiljada RSD, pre svega se odnose na primljen avans od društva Jerry catering service d.o.o., Beograd u iznosu od 7.723 hiljada RSD po Aneksu 1 ugovora broj 123/1583 od 10.04.2017. godine o dugoročnom zakupu.

38. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Dobavljači:		
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	719	2
Dobavljači u zemlji	5,934	962
Dobavljači u inostranstvu	377	397
Svega	7,030	1,361
Ostale obaveze iz poslovanja	5,100	5,449
UKUPNO	12,130	6,810

Struktura ročnosti dobavljača prikazana je u Napomeni 8.2.

39. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Ostale kratkoročne obaveze (Napomena 39.1)	141,869	66,115
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda (Napomena 39.2)	1,280	2,854
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	4,424	5,028
UKUPNO	147,573	73,997

39.1 Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica		13
Svega - Obaveze iz specifičnih poslova	-	13
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	14,687	12,537
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	73,307	-
b) Obaveze za dividende	18,651	18,733
c) Obaveze prema zaposlenima	202	210
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	1,681	1,683
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	723	415
f) Ostale obaveze	32,618	32,524
Svega - druge obaveze	127,182	53,565
UKUPNO	141,869	66,115

Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja u iznosu od 73.307 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu 12. kupona po osnovu emitovanih dugoročnih obaveza (Napomena 34). Obaveza je izmirena u januaru 2024. godine.

Obaveze za dividende u iznosu od 18.651 hiljada RSD odnose se na obaveze po osnovu odluke Skupštine akcionara Društva iz 2018. godine o raspodeli neraspoređenog dobitka u iznosu od 4.371 hiljada RSD i na obaveze za dividende iz ranijih godina u iznosu od 14.280 hiljada RSD, a koje do danas nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara.

Ostale razne obaveze u iznosu od 32.618 hiljada RSD dominantno se odnose na obaveze prema akcionarima po osnovu prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela u iznosu od 31.987 hiljada RSD. Korporativni agent M&V Investments dana 15.09.2019. godine izvršilo povraćaj sredstava Društva koje su bila deponovana u svrhu realizacije prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela i to, za deo akcionara koji nisu imali odgovarajuće podatke, te isplata nije mogla biti realizovana. Društvo izmiruje predmetne obaveze po zahtevu akcionara.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

39.2 Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost		1,697
Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda	1,280	1,157
UKUPNO	1,280	2,854

40. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Kratkoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Kratkoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		21
b) Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	8,018	12,741
UKUPNO	8,018	12,762

41. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Odložena poreska sredstva	1,016	1,874
Odložene poreske obaveze	232,307	207,593
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	(231,291)	(205,719)

Promene stanja odloženih poreskih sredstava u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara			
Odložena poreska sredstva	Poreska vrednost veća od knjigovodstvene vrednosti kod nematerijalne imovine, postrojenja i opreme	Efekat primene MSFI 9	Ukupno
Stanje 01.01.2022. godine	1,698	13,062	14,760
Promena računovodstvenih politika			
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022.	1,698	13,062	14,760
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	176	(13,062)	(12,886)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2022. godine	1,874		1,874
Promena računovodstvenih politika			
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2023.	1,874		1,874
Na (teret)/u korist bilansa uspeha	(858)		(858)
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2023. godine	1,016		1,016

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku izveštajne i uporedne godine prikazane su u narednoj tabeli.

u 000 dinara			
Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost veća od poreske vrednosti kod nekretnina	Kapitalni dobici kod investicione nekretnine	Ukupno
Stanje 01.01.2022. godine	190,980	13,978	204,958
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	373	2,262	2,635
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2022. godine	191,353	16,240	207,593
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	22,452	2,262	24,714
Direktno na teret kapitala			
Stanje 31.12.2023. godine	213,805	18,502	232,307

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	205,719	190,198
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	231,291	205,719
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	25,572	15,521

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Odloženi poreski rashodi (prihodi) perioda	25,572	15,521
UKUPNO	25,572	15,521

42. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Data jemstva i garancije	9,797,242	8,435,045
Primljena jemstva i garancije	4,687	2,933
Primljene hipoteke i druga prava	76,249	76,346
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	30,442	30,442
UKUPNO	9,908,620	8,544,766

Data jemstva i garancije u iznosu od 9.797.242 hiljada RSD odnose se na:

- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna društva u iznosu od 1.909.886 hiljada RSD,
- Date korporativne garancije, Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 5.539.195 hiljada RSD na projektu Deponija Vinča – Srbija i Visokogradnji u iznosu od 2.343.474 hiljada RSD na projektu Inovacioni parkovi u Republici Srbiji,
- Datu garanciju od strane Erste banke u korist IATA (International Air Transport Association) za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 4.687 hiljada RSD, koja ističe 23.10.2024. godine i obnavlja se jednom godišnje.

43. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Hipoteke upisane na teret društva su sledeće:

- Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po osnovu Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br.OVLC003/20 sa svim pripadajućim Aneksima (hipotekarni

dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Hidroinženjering i Energoprojekt Industrija) i

- OTP banka Srbija Novi Sad a.d. u iznosu od 3.218.000,00 EUR po osnovu Okvirnog ugovoru o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisma o namerama br. OUG 2820/21

- sada OL2021/457 sa svim pripadajućim Aneksima (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnik: Energoprojekt Visokogradnja),

po osnovu čega je dana 10.03.2022. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, list Nepokretnosti broj 2652, KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d.

Hipoteke upisane u korist društva su sledeće:

- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po osnovu Ugovoru o reprogramu duga br. 421/62/2023 u iznosu od 29.705 hiljada RSD (254 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je izvršna vansudska hipoteka na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na stanovima u Ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva i
- Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po osnovu Ugovora o reprogramu duga br. 422/63/2023, odobrenog društvu Enjub d.o.o. u iznosu od 138.888 hiljada RSD (1.185 hiljada EUR), Rešenjem br. 952-02-1973/2012 upisana je izvršna vansudska hipoteka I reda po osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br. 93, br. 93A, br. 91A (hipoteka je upisana na iznos od 1.198 hiljada EUR, obzirom da nije skinuta hipoteka koja se odnosi na deo vraćenog zajma u 2019. godini u iznosu od 685 hiljada EUR).

44. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

• Usaglašavanje potraživanja

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (overeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašanih potraživanja prikazano je u narednoj tabeli.

Pozicija	Broj partnera	Ukupan iznos potraživanja	Broj partnera sa kojima nisu usaglašena potraživanja	Ukupna neusaglašena potraživanja	% neusaglašanih potraživanja	% partnera sa kojima nisu usaglašena potraživanja
1	2	3	4	5	6=5/3	7=4/2
Dugoročni plasmani mat.zav. i ostalim pov.pravnim licima i Ostali dugoročni fin.plasmani	5	1,767,213			0.00%	0.00%
Plaćeni avansi za zalihe i usluge	83	923			0.00%	0.00%
Potraživanja po osnovu prodaje	34	1,209,207			0.00%	0.00%
Potraživanja iz specifičnih poslova	14	14,348			0.00%	0.00%
Druga potraživanja	37	197,811			0.00%	0.00%
Kratkoročni finansijski plasmani	7	1,147,757			0.00%	0.00%

• **Usaglašavanje obaveza**

Prema informacijama kojima Društvo raspolaže (primljeni Izvodi otvorenih stavki), do dana sastavljanja finansijskog izveštaja stanje (saldo) neusaglašenih obaveza prikazano je u narednoj tabeli.

Pozicija	Broj partnera	Ukupan iznos obaveza	Broj partnera sa kojima nisu usaglašene obaveze	Ukupne neusaglašene obaveze	% neusaglašenih obaveza	% partnera sa kojima nisu usaglašena obaveze
1	2	3	4	5	6=5/3	7=4/2
Dugoročne obaveze	4	3,304,599	1	3,451	0.10%	25.00%
Kratkoročne finansijske obaveze	1	1			0.00%	0.00%
Obaveze iz poslovanja	255	23,802	1	53	0.22%	0.39%

Ukupan iznos neusaglašenih potraživanja i obaveza odnosi se na neusaglašene obaveze i to:

- sa društvom Jerry catering service d.o.o. u iznosu od 3.451 hiljada RSD, odnosi se na neusaglašene obaveze (evidentirane na poziciji – Dugoročne obaveze) koji su nastali obzirom da predmetno društvo nije vršilo kursiranje avansa u 2017. godini (početno stanje u poslovnim knjigama Društva je kursirano na dan 31.12.2017. godine, dok se od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, u Društvu više ne vrši kursiranje avansa) i stanje u svojim knjigama vodi po bruto principu (svoje potraživanje po osnovu datih avansa ne umanjuje za iznos PDV-a) i
- sa društvom Energoprojekt Industrija a.d. u iznosu od 53 hiljade RSD, odnosi se na neusaglašene obaveze (evidentirane na poziciji - Obaveze iz poslovanja) koji su nastali po osnovu dve fakture koje je Energoprojekt Industrija knjižila u svojim knjigama u toku 2023.godine a Društvo nije.

45. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **poveznih pravnih lica**, u sledeće tri tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u aktivni i pasivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2023	2022
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	248,372	149,479
b) EP Niskogradnja a.d.	190,268	135,517
c) EP Hidroinženjering a.d.	72,690	86,923
d) EP Entel a.d.	283,966	349,506
e) EP Izgradnja d.o.o.	469	-
f) EP Industrija a.d.	27,587	18,919
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	9,402	5,580
h) EP Oprema a.d.	1,075	397,438
i) EP Sunnyville d.o.o.	3,229	3,453
j) EP Park 11 d.o.o.	1,381	461,046
k) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	-	31
l) Enjub d.o.o.	3,976	1,720
m) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	5	3
<i>Svega</i>	<i>842,420</i>	<i>1,609,615</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	16,031	99,268
b) EP Niskogradnja a.d.	59,191	28,588
c) EP Hidroinženjering a.d.	1	-
d) EP Entel a.d.	223	201
e) Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	8	-
f) EP Industrija a.d.	437	1,914
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	43	64
h) EP Oprema a.d.	85,587	2,211
i) EP Sunnyville d.o.o.	107	199
j) EP Park 11 d.o.o.	-	1,116
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-	364
l) Dom 12 S.A.L.	48	3
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	6	1,369
n) Enjub d.o.o.	-	369
o) Napred Razvoj a.d.	-	14
p) GP Napred	-	25
r) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	19	25
<i>Svega</i>	<i>161,701</i>	<i>135,730</i>

Financijska sredstva od povezanih pravnih lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto	Ispravka vred.	Neto	Bruto	Ispravka vred.	Neto
a) EP Visokogradnja a.d.	2,333,646	63,202	2,270,444	2,317,724	135,311	2,182,413
b) EP Niskogradnja a.d.	1,692,873	65,960	1,626,913	1,599,760	29,369	1,570,391
c) EP Hidroinženjering a.d.	106,933	92	106,841	118,753	145	118,608
d) EP Entel a.d.	4,994		4,994	5,347		5,347
e) EP Industrija a.d.	12,597		12,597	10,520		10,520
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	38,043	34	38,009	31,745	51	31,694
g) EP Oprema a.d.	2,585		2,585	1,045	-	1,045
h) EP Sunnyville d.o.o.	84,918	158	84,760	85,835	254	85,581
i) EP Park 11 d.o.o.	34		34	34		34
j) Dom 12 S.A.L.	1,371		1,371	369		369
k) Enjub d.o.o.	178,173	1	178,172	174,381	1	174,380
l) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	158		158	164		164
<i>Svega</i>	<i>4,456,325</i>	<i>129,447</i>	<i>4,326,878</i>	<i>4,345,677</i>	<i>165,131</i>	<i>4,180,546</i>

Finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2023	2022
a) EP Visokogradnja a.d.	-	3
b) EP Niskogradnja a.d.	815	1,582
c) EP Hidroinženjering a.d.	1,510	3,698
d) EP Entel a.d.	4,670	2,256
e) EP Industrija a.d.	1,511	1,582
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	637
g) EP Oprema a.d.	24,221	24,252
h) EP Sunnyville d.o.o.	-	1,212
i) EP Park 11 d.o.o.	560	1,455
<i>Svega</i>	<i>33,287</i>	<i>36,677</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

46. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Društvo tužilac ili tužena strana	<i>Broj sporova</i>	<i>Ukupna vrednost u 000 RSD</i>
Društvo kao tužilac	6	210,389
Društvo kao tužena strana	14	2,234,418

Društvo nije izvršilo rezervisanja za sporove u kojima je tužena strana sa obzirom da se ne očekuju odlivi po ovom osnovu u budućem periodu.

Na osnovu izveštaja dobijenih od eksternih advokata ne očekuju se materijalno značajni odlivi po sudskim sporovima.

47. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

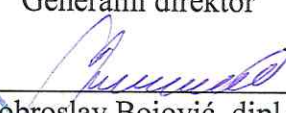
U Beogradu,

25.03.2024. godine

Zakonski zastupnici

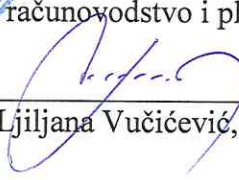
Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl.ekon.

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

M2
2M

Ljiljana Vučićević, dipl.ekon.

RSM Serbia d.o.o. Beograd

Bulevar Mihajla Pupina 10B/1

II sprat

Novi Beograd

Serbia

T 381112053550

rsm.rs

RSM Serbia d.o.o. Beograd is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm, which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

The network is administered by RSM International Limited, a company registered in England and Wales (company number 4040598) whose registered office is at 50 Cannon Street, London EC4N 6JJ. The brand and trademark RSM and other intellectual property rights used by members of the network are owned by RSM International Association, an association governed by article 60 et seq of the Civil Code of Switzerland whose seat is in Zug.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
ZA 2023. GODINU

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2023. GODINU

- Opšti podaci;
- **Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala;**
- Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
- Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
- Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
- Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
- Značajniji poslovi sa povezanim licima;
- Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
- Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;
- Postojanje ogranaka;
- Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
- Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
- **Izveštaj o korporativnom upravljanju;**
- **Nefinansijski izveštaj.**

NAPOMENA:

U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu i članom 37. Pravilnika o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d., Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu prikazuju se kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Holding a.d., akcionarsko društvo za holding poslovanje, Beograd

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihajla Pupina 12

Matični broj: 07023014

PIB: 100001513

Veb sajt i e-mail adresa: www.energoprojekt.rs ; ep@energoprojekt.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8020/2005

Delatnost (šifra i opis): 06420 - Holding poslovi

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2023. godini) 95 ; Sistem EP (prosečan broj u 2023. godini) 999

Poslovno ime, sedište, poslovna adresa revizorske kuće: RSM Serbia d.o.o. Beograd, sa sedištem u Beogradu, Bulevar Mihajla Pupina 10B/1

Broj akcionara (na dan 31.12.2023.): 3.695

Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2023.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.768.048	43,62%
2.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
4.	Jopag AG	560.731	5,13%
5.	Tezoro broker a.d.-zbirni račun	277.327	2,54%
6.	Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	75.750	0,69%
8.	Bojović Dobroslov	47.004	0,43%
9.	OTP Banka Srbija-zbirni račun	43.007	0,39%
10.	Grujić Nikola	15.651	0,14%

Vrednost osnovnog kapitala: Osnovni akcijski kapital 5.574.958.920 RSD

Broj izdatih akcija: 10.931.292 običnih akcija

Nominalna vrednost akcije: 510 RSD

ISIN broj: RSHOLDE58279

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena: 350 RSD/akciji (na dan 31.12.2023.)
- Najviša cena: 440 RSD/akciji (na dan 03.03.2023.)
- Najniža cena: 350 RSD/akciji (na dan 09.01.2023.)

Tržišna kapitalizacija: 3.825.952.200 RSD (na dan 31.12.2023.)

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,

Omladinskih brigada 1

Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, broj 129 od 28. decembra 2021.)

Struktura kapitala, uključujući hartije od vrednosti koje nisu uključene u trgovanje na regulisano tržište, odnosno MTP, sa podacima o vrstama i klasama hartija od vrednosti i pravima i obavezama koje iz njih proizilaze za svaku vrstu i klasu posebno kao i procenat koji predstavljaju u ukupnom osnovnom kapitalu;

Energoprojekt Holding a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo. Akcije Društva su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“. Svih 10.931.292 izdatih običnih akcija sa pravom glasa uključeno je u trgovanje na Beogradskoj berzi. Društvo nije emitovalo druge vrste ili klase akcija. Prava po osnovu izdatih običnih akcija podrazumevaju pravo na upravljanje, dividendu, deo likvidacione mase i sva ostala prava i obaveze predviđene Zakonom i Statutom izdavaoca. Informacija o strukturi kapitala i akcionarima Energoprojekt Holding a.d. dostupna je na internet stranici CRHoV na sledećem linku: <http://www.crhov.rs/?Opcija=1&RadioGroup1=ime&emitent=energoprojekt+holding>

Ostala zavisna i povezana društva nemaju status javnih društava i nisu kotirana na Beogradskoj berzi.

Sva ograničenja prenosa hartija od vrednosti;

Ne postoje nikakva ograničenja prenosa hartija od vrednosti. Sve izdate hartije od vrednosti se mogu slobodno prenositi u skladu sa merodavnim pravom i pravilima relevantnog sistema kliringa.

Direktna ili indirektna učešća u osnovnom kapitalu podređenih društava;

Informacije o direktnim ili indirektnim učešćima Energoprojekt Holding a.d. u osnovnom kapitalu podređenih društava detaljno su navedene u narednim poglavljima.

Imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima i opis tih prava;

Ne postoje imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima.

Sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa;

U skladu sa Zakonom i Statutom Društva, pravo glasa na skupštini imaju samo akcionari koji su evidentirani u Centralnom registru za hartije od vrednosti (na dan akcionara). Ne postoje sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa.

Akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu;

Ne postoje akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati Društvu.

Sva ograničenja prava glasa;

Ne postoje nikakva ograničenja prava glasa, izuzev zakonskih ograničenja.

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave društva;

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave Društva regulisana su Statutom Društva, koji je javno dostupan na internet stranici Društva.

Način izmene statuta društva;

Izmene Statuta Društva u nadležnosti su Skupštine akcionara i realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za društvo steknu sopstvene akcije;

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za Društvo steknu sopstvene akcije realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Svi značajni ugovori društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora;

Ne postoje ugovori Društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak.

Svi ugovori između društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Ne postoje ugovori između Društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanih razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Kratak prikaz poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

"Sistem Energoprojekt" čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog - matičnog društva, kao i njegova zavisna društva (u zemlji i u inostranstvu) i zajedničko društvo (u zemlji). Društva unutar Sistema Energoprojekt su međusobno povezana putem učešća u osnovnom kapitalu.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima. Pored energetike i vodoprivrede, delatnost Sistema Energoprojekt obuhvata projektovanje i izgradnju industrijskih postrojenja, javnih i stambenih kompleksa, telekomunikacionih sistema, usluge u domenu urbanizma i zaštite životne sredine, trgovinu i nekretnine.

Prema visini ostvarenih prihoda sistema Energoprojekt, osim domaćeg tržišta, najvažnija su tržišta afričkih zemalja (Uganda, Gana, Alžir), Rusija, Uzbekistan, Bliski istok (Katar, UAE, Oman), Južna Amerika (Peru) i tržišta zemalja iz regiona.

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Organi Holdinga funkcionišu u okviru delokruga nadležnosti određenih Zakonom i Statutom.

Podaci o Upravi društva:

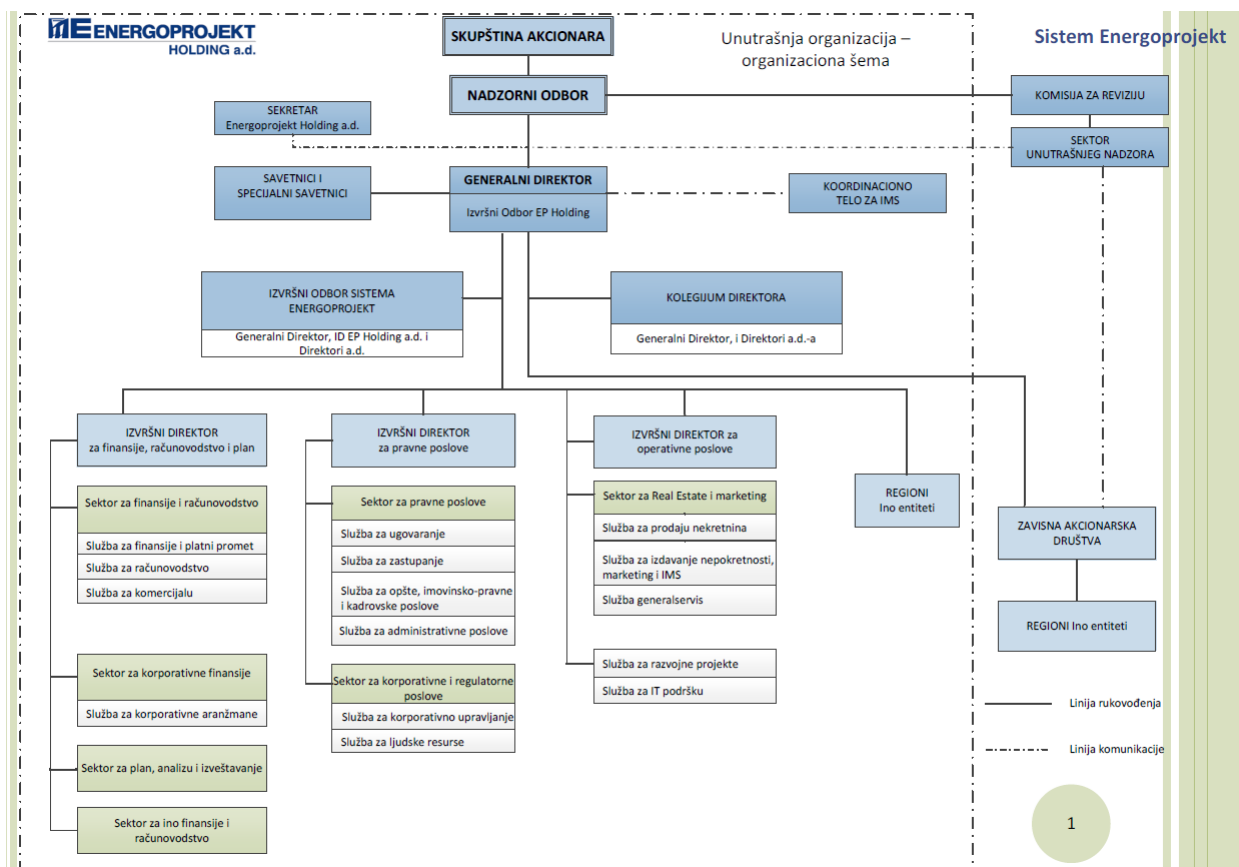
Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2023.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Miodrag Zečević, predsednik	VIII stepen, diplomirani inženjer elektrotehnike	7.254
2. Dragan Ugrčić, član	VII stepen, diplomirani ekonomista (master)	0
3. Ismail Musabegović, član	VIII stepen, diplomirani ekonomista	0
4. Nada Bojović, nezavisni član	VII stepen, diplomirani inženjer organizacije rada	0

Članovi Izvršnog odbora (na dan 31.12.2023.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Dobroslav Bojović Generalni direktor	VII stepen, diplomirani ekonomista	47.004
2. Ljiljana Vučićević Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan	VII stepen, diplomirani ekonomista	0
3. Momčilo Jevtić Izvršni direktor za pravne poslove	VII stepen, diplomirani pravnik	0
4. Ilijana Stamenković Izvršni direktor za operativne poslove	VII stepen, diplomirani ekonomista	0

Organizaciona struktura Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva):

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz Zakona o računovodstvu („Sl. glasnik RS“ br. 73/2019 i 44/2021) Matično društvo je razvrstano u srednje pravno lice.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu sistema Energoprojekt i pravnom statusu društava u sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog društva i Statutima zavisnih društava.

Zavisna društva su pravna lica kontrolisana od strane Matičnog društva. Matično društvo ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnosti da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo.

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Holding a.d., Beograd je javno akcionarsko društvo čija je pretezna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o.
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.
- Energoprojekt Izgradnja d.o.o.

U 2023. godini Društvo je osnovalo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine. Upisani kapital u Agenciji za privredne registre iznosi 20.000 hiljada RSD, dok uplaćeni kapital na dan 31.12.2023. godine iznosi 14.000 hiljada RSD. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši uplatu celokupnog iznosa kapitala u roku od 5 godina od datuma upisa.

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,
- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.
- Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%).

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2023. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100,00
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energoprojekt (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energoprojekt Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 95 (31.12.2022. godine: 76).

Akcije Energoprojekt Holding a.d. Beograd su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“.

Ostvarena cena u trgovanju (na poslednji dan izveštajnog perioda - 31. decembar 2023. godine) matičnog društva Energoprojekt Holding a.d. iznosila je 350 dinara po akciji (tokom 2023. godine cena akcija se kretala u intervalu od 350 do 440 dinara), što je bilo ekvivalentno tržišnoj kapitalizaciji Društva u iznosu od 3.825.952.200 dinara. Odnos tržišne i knjigovodstvene (obračunske) cene (P/B) iznosio je 0,34. Ukupno ostvareni promet akcija Energoprojekt Holding a.d. u 2023. godini iznosio je 6.490.711 dinara. Prosečan promet iznosio je 26.172 dinara. Prosečna ostvarena cena trgovanja iznosila je 353 dinara po akciji.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu".

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 11 zavisnih društava u zemlji od kojih 10 zavisnih društava su neposredno zavisna (7 akcionarskih društava i 3 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),

- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50% i
- 5 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 102) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (11 zavisnih društava u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojekt su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj jedinica za		
	Broj društava u zemlji	izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	55	5
Izgradnja i opremanje	7	47	10
Holding	1		
Ostalo	2		1
Ukupno	14	102	16

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Matično društvo je na dan 31. decembra 2023. godine zapošljavalo 94 radnika (31. decembra 2022. godine 76 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u penziju, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spremlje (47,9%), sa višom stručnom spremom (9,6%), srednjom stručnom spremom (29,8%), VKV, KV i ostali radnici (12,7%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u Društvu zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupa (Sistem Energoprojekt) je na dan 31. decembra 2023. godine zapošljavala 810 radnika (31. decembra 2022. godine 962 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u

penziju, otkazima ugovora o radu, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spreme (53%), sa višom stručnom spremom (7%), srednjom stručnom spremom (21%), VKV, KV i ostali radnici (19%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u okviru Grupe zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

	N a z i v	% vlasništva
R.br.		
<i>Zavisna društva</i>		
	<i>Izgradnja i opremanje</i>	
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
6.	Energoprojekt Izgradnja d.o.o.	100,00

Projektovanje i istraživanje

7.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
8.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
9.	Energoprojekt Entel a.d.	100,00
10.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00

Ostalo

11.	Energoplast d.o.o.	45,11
	(Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)	

Zajednička društva

Izgradnja i opremanje

12.	Enjub d.o.o.	50,00
-----	--------------	-------

U 2023. godini Društvo je formiralo novu kompaniju u zemlji Energoprojekt Izgradnja d.o.o. sa vlasničkom strukturom 100% Energoprojekt Holding a.d. - Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 92837/2023 od 18.10.2023. godine (Napomena 24.1).

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključenje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finasijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 45,11%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad društvom Energoplast (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. zajedničkog društva Enjub d.o.o, u skladu sa MSFI 11 – Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Zavisna društva</i>		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
<i>Ostalo</i>		
5.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Na osnovu odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holdinga iz konsolidacije se izuzima društvo Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora (100%), shodno odredbama člana 32. Zakona o računovodstvu.

Zavisno društvo u inostranstvu Energo Kaz d.o.o., Kazahstan je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, ali ga koordinira i njime upravlja zavisno društvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje na bazi organizacione šeme usvojene od strane Odbora direktora ili menadžmenta gore pomenutih društava, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

Inostranstvo***Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije******Izgradnja i opremanje***

1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.
3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.
6.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and
Contracting Company
Limited, Zambija

Projektovanje i istraživanje

7.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
8.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
9.	Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
11.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

12. Energopet d.o.o. (33,33 %)

EP Industrija a.d.

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Oprema, počev od 31.12.2020. godine, Energoprojekt Oprema se izuzima od obaveze sastavljanja, dostavljanja i obelodanjivanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da se shodno odredbama člana 32. stav 6. i 7. Zakona o računovodstvu sledeća društva izuzimaju iz konsolidacije:

- Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%) i
- Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100%).

Obzirom da društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija više ne ulazi u Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d., svi međusobni odnosi sa predmetnim društvom su počev od finansijskih izveštaja za 2020. godinu prebačeni sa pozicija odnosa sa pridruženim društvima na eksterne pozicije bilansa stanja i bilansa uspeha.

Dana 07.07.2023. godine Društvo je prodalo svoje celokupno učešće u kapitalu u zavisnom društvu I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija (100,00%) (Napomena 24.1).

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni, konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja sistema Energoprojekt, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine sistema Energoprojekt, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu".

U nastavku su prikazani neki od relevantnih parametara poslovanja matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) i sistema Energoprojekt, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva) u 2023. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	325,536	323,024
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	383,984	348,006
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	<i>(58,448)</i>	<i>(24,982)</i>
66	Finansijski prihodi	652,014	1,323,132
56	Finansijski rashodi	376,822	173,131
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	<i>275,192</i>	<i>1,150,001</i>
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	107,393	6,668
67	Ostali prihodi	35,008	69,936
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	71,916	138,378
57	Ostali rashodi	960	40,280
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	<i>69,525</i>	<i>(102,054)</i>
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	833,682	699,795
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	<i>286,269</i>	<i>1,022,965</i>
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1,406	850
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	284,863	1,022,115
721	Poreski rashod perioda	4,424	5,028
722 (dug. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda (Napomena 43)	33,958	15,521
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	246,481	1,001,566
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	1,119,951	1,722,760
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	835,088	700,645

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	246,481	1,001,566
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10,833,592	10,833,592
Zarada po akciji (u dinarima)	22.75	92.45

Zarada/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se neto dobitak/(gubitak) namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2023. godini, i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2023	2022
Opšti ratio likvidnosti	2:1	29,00:1	44,25:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	28,99:1	44,23:1
Gotovinski ratio likvidnosti		13,80:1	21,81:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	5,022,173	4,783,138

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2023. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2023	2022
Neto dobitak/(gubitak)	246,481	1,001,566
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	11,123,080	10,090,845
b) Kapital na kraju godine	11,966,304	11,123,080
Svega	11,544,692	10,606,963
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	2.14%	9.44%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Obaveze	3,744,393	3,658,484
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.24 : 1	0.25 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	11,966,304	11,123,080
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze (uključujući i odložene poreske obaveze)	3,564,999	3,547,889
Svega	15,531,303	14,670,969
Ukupna sredstva	15,710,697	14,781,564
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.99 : 1	0.99 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3,744,393	3,658,484
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,475,550	2,412,371
<i>Svega</i>	<i>1,268,843</i>	<i>1,246,113</i>
Kapital	11,966,304	11,123,080
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 9.43	1 : 8.93

Struktura ukupnog konsolidovanog rezultata poslovanja sistema Energoprojekt u 2023. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	11.531.324	15.289.807
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	11.656.866	15.312.312
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	<i>-125.542</i>	<i>-22.505</i>
66	Finansijski prihodi	1.015.240	1.430.100
56	Finansijski rashodi	926.509	1.004.145
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	<i>88.731</i>	<i>425.955</i>
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	94.901	140.379
67	Ostali prihodi	362.584	722.295
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	138.115	334.139
57	Ostali rashodi	176.503	665.622
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	<i>142.867</i>	<i>-137.087</i>
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	13.004.049	17.582.581
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	12.897.993	17.316.218
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	<i>106.056</i>	<i>266.363</i>
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	3.325	
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		42.542
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	109.381	223.821
721	Poreski rashod perioda	119.735	135.525
722 (dugov. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda		74.389
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda	15.820	
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	5.466	13.907
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	13.007.374	17.582.581
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	12.897.993	17.358.760

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.23.	01.01-31.12.22.
Neto dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	-39,221	-32,663
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10,833,592	10,833,592
Zarada po akciji (u dinarima)	-3.62	-3.01

Neto dobitak/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

U nastavku su dati i neki od relevantnih konsolidovanih pokazatelja poslovanja na nivou Grupe:

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2023	2022
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,81 : 1	1,64 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1,42 : 1	1,28 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,38 : 1	0,39 : 1
Neto obrtna sredstva- U 000 rsd		8.718.859	7.918.207

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2023	2022
Neto dobitak/gubitak	5.466	13.907
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	19.404.735	19.297.211
Kapital na kraju godine	19.754.632	19.404.735
Svega - prosečan kapital	19.579.684	19.350.973
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0,03%	0,07%

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2023	2022
Obaveze	15.467.658	17.486.249
Ukupna sredstva	35.222.290	36.890.984
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,44 : 1	0,47 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	19.754.632	19.404.735
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	8.219.193	8.903.838
Svega - dugoročna sredstva	27.973.825	28.308.573
Ukupna sredstva	35.222.290	36.890.984
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,79 : 1	0,77 : 1

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2023	2022
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	15.467.658	17.486.249
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.078.932	4.851.236
Svega - Neto zaduženost	11.388.726	12.635.013
Kapital	19.754.632	19.404.735
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 1,73	1,54 : 1

Ostali relevantni konsolidovani finansijski parametri poslovanja sistema Energoprojekt detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu".

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja sistema Energoprojekt orijentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2024. godinu:

Prioritetni zadaci:

- Ugovaranje novih poslova i obezbeđenje kontinuiranog rada društava iz sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje likvidnosti – aktivnosti na naplati potraživanja i optimizaciji kreditne zaduženosti društava iz sistema Energoprojekt, kao i urednoj isplati dospevajućih kupona izdate emisije dugoročnih korporativnih obveznica;
- Aktivnosti na projektu daljeg unapređenja zajedničkog aplikativnog sistema za računovodstvo i knjigovodstvo sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje odgovarajućih preduslova za realizaciju poslovnih aktivnosti društava iz sistema Energoprojekt.

Ostali poslovni zadaci:

- Realizacija tekućih poslova uz adekvatno rešavanje ugovorne problematike, sa imperativnim ciljem da se ostvaruje zadovoljavajući profit na svakom projektu;
- Prilagođavanje marketinških aktivnosti i stvaranje poslovnih uslova za nova ugovaranja i maksimalno zapošljavanje postojećih kapaciteta;
- Racionalizacija poslovanja, kvalitetnije planiranje i kontrola uz tehnološki i organizacioni razvoj;
- Uključenje svih resursa i imovine preduzeća u poslovne procese;
- Razvoj lokacija i ulaganje u sopstvene investicije;
- Jačanje poslovne saradnje između društava kroz projektnu i funkcionalnu saradnju, uz jačanje korporativnih funkcija;
- Sagledati moguće organizacione promene u cilju prilagođavanja tržišnim uslovima poslovanja;
- Zaštita zdravlja zaposlenih;
- Transparentnost poslovanja i prezentacije Energoprojekta u javnosti, kroz davanje relevantnih informacija preko Berze i redovne komunikacije sa investitorima, partnerima i stručnom javnošću, u zemlji i u inostranstvu.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produbljivanje globalne političke i ekonomske krize; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Energoprojekt realizuje projekte i slično.

Poslovanje Energoprojekta u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za pravovremeno prepoznavanje i upravljanje rizicima poslovanja koje treba da budu sastavni deo svih izvršnih funkcija, i jedna je od osnovnih funkcija unutrašnje revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće se intenzivno i planski u narednom periodu, u skladu sa utvrđenim godišnjim planom sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d. za 2024. godinu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na internet stranici Energoprojekt Holding a.d. i Beogradske berze, u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na tržišnom segmentu „Open Market“ Beogradske berze a.d. Beograd.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **povezanih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u Aktivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2023	2022
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	248,372	149,479
b) EP Niskogradnja a.d.	190,268	135,517
c) EP Hidroinženjering a.d.	72,690	86,923
d) EP Entel a.d.	283,966	349,506
e) EP Izgradnja d.o.o.	469	-
f) EP Industrija a.d.	27,587	18,919
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	9,402	5,580
h) EP Oprema a.d.	1,075	397,438
i) EP Sunnyville d.o.o.	3,229	3,453
j) EP Park 11 d.o.o.	1,381	461,046
k) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	-	31
l) Enjub d.o.o.	3,976	1,720
m) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	5	3
<i>Svega</i>	<i>842,420</i>	<i>1,609,615</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	16,031	99,268
b) EP Niskogradnja a.d.	59,191	28,588
c) EP Hidroinženjering a.d.	1	-
d) EP Entel a.d.	223	201
e) Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	8	-
f) EP Industrija a.d.	437	1,914
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	43	64
h) EP Oprema a.d.	85,587	2,211
i) EP Sunnyville d.o.o.	107	199
j) EP Park 11 d.o.o.	-	1,116
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-	364
l) Dom 12 S.A.L.	48	3
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	6	1,369
n) Enjub d.o.o.	-	369
o) Napred Razvoj a.d.	-	14
p) GP Napred	-	25
r) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	19	25
<i>Svega</i>	<i>161,701</i>	<i>135,730</i>

Financijska sredstva od povezanih pravnih lica	u 000 dinara					
	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto	Ispravka vred.	Neto	Bruto	Ispravka vred.	Neto
a) EP Visokogradnja a.d.	2,333,646	63,202	2,270,444	2,317,724	135,311	2,182,413
b) EP Niskogradnja a.d.	1,692,873	65,960	1,626,913	1,599,760	29,369	1,570,391
c) EP Hidroinženjering a.d.	106,933	92	106,841	118,753	145	118,608
d) EP Entel a.d.	4,994		4,994	5,347		5,347
e) EP Industrija a.d.	12,597		12,597	10,520		10,520
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	38,043	34	38,009	31,745	51	31,694
g) EP Oprema a.d.	2,585		2,585	1,045	-	1,045
h) EP Sunnyville d.o.o.	84,918	158	84,760	85,835	254	85,581
i) EP Park 11 d.o.o.	34		34	34		34
j) Dom 12 S.A.L.	1,371		1,371	369		369
k) Enjub d.o.o.	178,173	1	178,172	174,381	1	174,380
l) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	158		158	164		164
Svega	4,456,325	129,447	4,326,878	4,345,677	165,131	4,180,546

Finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2023	2022
a) EP Visokogradnja a.d.	-	3
b) EP Niskogradnja a.d.	815	1,582
c) EP Hidroinženjering a.d.	1,510	3,698
d) EP Entel a.d.	4,670	2,256
e) EP Industrija a.d.	1,511	1,582
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	637
g) EP Oprema a.d.	24,221	24,252
h) EP Sunnyville d.o.o.	-	1,212
i) EP Park 11 d.o.o.	560	1,455
Svega	33,287	36,677

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Istraživanje i razvoj ne spadaju u osnovnu delatnost matičnog Društva i povezanih društava.

U toku su aktivnosti na daljem razvoju i implementaciji adekvatnog poslovnog i informacionog sistema, primerenog aktuelnom obimu i planiranom rastu poslovanja, kao i aktivnosti u vezi primene integrisanog dokument menadžment sistema (DMS).

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema BS OHSAS 18001 odnosno ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je i sertifikovao i to: od 2010 prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013 prema standardima ISO 14001, BS OHSAS 18001 / odnosno ISO 45001. Ove sertifikate Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje provere od strane eksternog akreditovanog proveravača “SGS Beograd”, članice renomirane SGS grupe. Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje “Politiku IMS – Integrisanih Sistema menadžmenta Energoprojekt Holding a.d. Politika je javno objavljena i dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja, prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima.

Poslovne aktivnosti se redovno usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne i utvrđuju se odgovarajući programi zaštite životne sredine. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom je garancija da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Podaci o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija).

U toku 2023. godine nije bilo poništenja, otkupa ili prodaje sopstvenih akcija Energoprojekt Holding a.d.. Takođe nije bilo ni otkupa sopstvenih akcija, odnosno udela od strane članica grupe konsolidovanih pravnih lica.

Postojanje ogranaka;

Energoprojekt Holding a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihajla Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljni pregledi i komentari poslovanja (ino) entiteta sistema Energoprojekt iskazani su u okviru napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. i napomena uz finansijske izveštaje zavisnih društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;

- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobici i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanjenje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili preneti drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva preneti negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloga, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji

upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji će biti primenjeni u Sistemu Energoprojekt izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društava koja posluju u okviru Energoprojekta, Energoprojekt Visokogradnje a.d., Energoprojekt Niskogradnje a.d., Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Oprema a.d.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje... „13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

Stopa gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, LGD, obračunata je posmatranjem naplate potraživanja u „najlošijem“ posmatranom intervalu tokom perioda 2017-2019. odnosno, 2017-2020, na način da je stavljen u odnos iznos potraživanja na dan 31.12.2019. godine u najlošijem starosnom intervalu uvećan za otpise u toku posmatranog perioda i ukupan iznos registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda. U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovorenih sredstava koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Na osnovu svega navedenog, Društvo je na bazi usvojene Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 obračunalo efekte primene MSFI 9 na dan 01.01.2020. u iznosu od 145.136 hiljada RSD (priznato u okviru kapitala), na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 10.339 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 51.086 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 131.544 hiljada RSD (rashod) i na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 35.749 hiljada RSD (prihod) što je rezultiralo ispravkom vrednosti finansijskih instrumenata u iznosu od 179.506 hiljada RSD na dan 31.12.2023. godine.

U narednoj tabeli prikazani su efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2023. godine, koji su evidentirani preko rezultata tekuće godine (povećanje bruto rezultata u iznosu od 35.749 hiljada RSD).

Iznos u 000 RSD										
Finansijski instrument	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Bruto	Konto isprav. vred.	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2023 .	Prenos (na konto 2309)/sa kta 2349	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2023.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2023.	Stanje fin. instrumenta 31.12.2023. Neto
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6+7+8	10=4+5+9	11=2+10
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 2000 i kto 2001) - EP Visokogradnja i EP Niskogradnja (Napomena 27)	1,236,415	kto 2009	(154,929)		(24,971)	102,513	204	77,746	(77,183)	1,159,232
Kratkoročni kred. i plasmani - mat. i zavisna prav. lica (kto 2300) (Napomena 29.1)	980,982	kto 23090	(1,041)	(1,846)	(62)	1,101	4	1,043	(1,844)	979,138
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102) (Napomena 25)	371,704	kto 28182	(50,125)				64	64	(50,061)	321,643
Dugoročni plasmani mat. i zavisnim prav. licima u zemlji (kto 04300) (Napomena 24.3)	1,770,387	kto 04390	(5,258)			1,930		1,930	(3,328)	1,767,059
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca mat. i zavisna pravna lica (kto 2200) - EP Niskogradnja (Napomena 28.1.2)	137,708	kto 2209	(2,056)		(46,883)	1,849		(45,034)	(47,090)	90,618
UKUPNO	4,497,196		(213,409)	(1,846)	(71,916)	107,393	272	35,749	(179,506)	4,317,690

U skladu sa primenjenom Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrđeno je da su kratkoročni finansijski plasmani dati Enjub d.o.o. u celosti pokriveni zalogom nad nekretninama predmetnog društva, tako da ne postoji iznos koji bi trebao obezvređiti u skladu sa MSFI 9 (Napomena 43).

Na nivou Grupe, Prema usvojenoj Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, izdvojen je deo materijalno beznačajnih efekata primene MSFI 9 koji nisu evidentirani u predmetnim konsolidovanim finansijskim izveštajima upravo iz razloga nematerijalnosti.

Finansijski instrument	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2023.	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2023.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2023.
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7=2+6
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica	(50,125)	0	0	64	64	(50,061)
Kupci u zemlji	(275,022)	(13,940)	37,849	263	24,172	(250,850)
Kupci u inostranstvu	(1,453,144)	(18,328)	18,016	47,218	46,906	(1,406,238)
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica	(5,589)	0	0	64	64	(5,525)
Ostala kratkoročna potraživanja	(11,098)	0	2,785	567	3,352	(7,746)
Kratkorocni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	(2,368)	0	1,436	546	1,982	(386)
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	(2,546)	0	1,329	588	1,917	(629)
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica	(186,432)	(102,556)	24,753	566	(77,237)	(263,669)
UKUPNO	(1,986,324)	(134,824)	86,168	49,876	1,220	(1,985,104)

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja grupe, odnosno Sistema Energoprojekt, detaljnije su opisani u okviru napomena uz konsolidovane godišnje finansijske izveštaje.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;

- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

• **Valutni rizik**, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata društva, pa se može zaključiti da je Društvo značajno izloženo valutnom riziku.

• **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da je Društvo izloženo kamatnom riziku.

• **Rizik od promene cena** je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom godine imalo zadovoljavajući stepen likvidnosti, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i

- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

Predmetna problematika je definisana i realizuje se u skladu sa usvojenim internim aktima društva:

- *"Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i upravljanju rizikom u Energoprojekt Holding a.d." ;*
- *"Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvenim politikama u Energoprojekt Holding a.d.".*

Sva društva iz sistema Energoprojekt su usvojila i primenjuju svoje pojedinačne akte, kojima je regulisana navedena materija.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus, pre svega, stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

IZVEŠTAJ O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Energoprojekt Holding a.d. primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 2. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 16.01.2023. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva na linku:

<http://www.energoprojekt.rs/wp-content/uploads//2023/01/Kodeks-korporativnog-upravljanja-2023.pdf>

Zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt primenjuju sopstvene Kodekse korporativnog upravljanja, kojima je regulisana navedena materija.

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljeni su principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, a sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja Društva.

Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva. U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Energoprojekt Holding a.d. je u 2023. godini javno objavio sve relevantne informacije kojima Društvo podleže shodno zahtevima nacionalnog zakonodavstva (odnosno pravilima/praksi korporativnog upravljanja koje je Društvo dobrovoljno odlučilo da primenjuje ukoliko prevazilaze zahteve nacionalnog prava) na internet stranici Beogradske berze na linku: <https://www.belex.rs/>.

U toku 2023. godine nije bilo ponuda za preuzimanje od strane Energoprojekt Holding a.d. ili njegovih zavisnih Društava, kada je privredno društvo obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu Sistema Energoprojekt i pravnom statusu Društava u Sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog Društva i Statutima zavisnih Društava.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog Društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim Društvima u Sistemu.

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor. Zavisna društva iz sistema Energoprojekt su organizovana kao jednodomna i imaju sopstvene organe upravljanja: Skupštine akcionara i Odbore direktora.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Energoprojekt Holding a.d.. Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana, od kojih je jedan nezavisan od Društva.

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Miodrag Zečević – predsednik

Dragan Ugrčić – član

Ismail Musabegović – član

Nada Bojović – nezavisni član

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. imenuje Generalnog direktora i Izvršne direktore.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana i čine ga generalni direktor i tri izvršna direktora (Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan; Izvršni direktor za pravne poslove i Izvršni direktor za operativne poslove). Generalni direktor zastupa društvo, koordinira rad izvršnih direktora i organizuje poslovanje društva.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Dobroslav Bojović - Generalni direktor

Ljiljana Vučičević - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Momčilo Jevtić - Izvršni direktor za pravne poslove

Ilijana Stamenković - Izvršni direktor za operativne poslove

Biografije svih članova Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. dostupni su na internet stranici izdavaoca na linku: <http://www.energoprojekt.rs/organizacija/>

U vezi sa izborom organa upravljanja, Energoprojekt Holding a.d. pokušava da optimalno primenjuje (u meri koliko je to u datom trenutku objektivno moguće) odgovarajuću politiku raznolikosti, uvažavajući pri tome aspekte kao što su, na primer, pol, životna dob, ili obrazovanje i struka. Cilj sprovođenja politike raznolikosti je, između ostalog, ravnopravan tretman svih potencijalnih kandidata prilikom izbora odnosno obavljanja neke od upravljačkih funkcija, bez postojanja bilo kakvih diskriminatorskih pravila, odredbi ili ograničenja. U samoj primeni politike raznovrsnosti, ne postoje bitna odstupanja u odnosu na postavljene ciljeve.

U skladu sa Zakonom i odredbama Statuta Društva, Nadzorni odbor je obrazovao i imenovao Komisiju za reviziju Energoprojekt Holding a.d. Pored zakonom obavezne Komisije za reviziju, nisu obrazovane druge komisije ili savetodavna stručna tela.

U Društvu je imenovano i lice koje obavlja funkciju unutrašnje kontrole. Poslovi unutrašnjeg nadzora i interne revizije u Društvu su uređeni „Pravilnikom o radu Sektora unutrašnjeg nadzora“ i „Pravilnikom o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“.

U „Pravilniku o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“ definisan je proces upravljanja rizicima, metodologija sa kriterijumima za ocenu rizika i adekvatnosti kontrolnih aktivnosti za izbegavanje i ublažavanje rizika, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja i drugim rizicima (rizicima u vezi sa postupkom finansijskog i drugog izveštavanja, usaglašenosti sa pozitivnim propisima, rizicima upravljanja ljudskim resursima, bezbednošću i zaštitom na radu zaposlenih, zaštitom životne sredine itd). U kontekstu interne kontrole, Društvo posebno prepoznaje i sistematizuje informacije i komunikaciju u vezi sa finansijskim izveštavanjem, koje moraju biti identifikovane, prikupljene i obrađene na način podoban za korišćenje na različitim nivoima Društva, i distribuirane u formi i vremenskom okviru koji mora biti primeren postavljenim ciljevima i zahtevima. Društvo je uspostavilo kontrolne aktivnosti u vezi planiranja i realizacije ključnih procesa, aktivnosti i postupaka koje su integrisane u sistem, sa ciljem da se obezbedi veća efikasnost poslovnih procesa i upravljanje rizicima. Identifikacija rizika Društva se sprovodi u kontekstu Misije i Vizije Društva, usvojene Strategije (Srednjoročni plan, Godišnji plan i drugi usvojeni dokumenti Društva) te iz nje proisteklih ciljeva Društva. Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora društava iz Sistema Energoprojekt posebnu pažnju posvećuju rizicima u vezi sa procesom finansijskog izveštavanja, koji mogu da izvrše značajan uticaj na poslovanje Društva i preduzimaju odgovarajuće mere u cilju njihovog otklanjanja ili minimiziranja. U tom cilju vršena je permanentna kontrola poslovanja društava kroz razmatranje kvartalnih izveštaja i analizu poslovanja, kojima su obuhvaćeni najvažniji parametri poslovanja (Finansijsko-ekonomski pokazatelji poslovanja; Rentabilnost poslovanja; Tržišni trendovi; Ključni poslovi i poslovni događaji koji su od većeg značaja za poslovanje; Likvidnost i sl.). Društvo kontinuirano vrši edukacije zaposlenih u oblasti upravljanja rizikom, podizanjem nivoa znanja i svesti o istom, te unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti riziku.

Kroz proces upravljanja rizikom Društvo obezbeđuje sistem za identifikaciju, analizu i ocenu rizika kojima je izložen u poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima na način da se izloženost održava na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, odnosno koji će obezbediti ostvarivanje ciljeva, planova i zakonitost njegovog rada. U odnosu na strateška opredeljenja, usvojene planove i ciljeve Društva, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora Društava iz Sistema Energoprojekt usvajaju nivo rizika koje je za Društvo prihvatljiv.

NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ

Sistem Energoprojekt je internacionalno priznata projektantsko-konsultantska, inženjering i izvođačka grupacija koja zauzima značajnu poziciju u oblastima: energetike, infrastrukture, vodoprivrede i zaštite životne sredine, visokogradnje i industrije.

Energoprojekt je jedina grupacija u regionu koja se nalazi na listama renomiranog američkog časopisa „Engineering News Report“ među 225 najvećih međunarodnih projektantskih kompanija, rangirajući ih prema ukupnom prihodu koji su ostvarili na inostranom tržištu.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim društvima u Sistemu.

Pretežna delatnost Energoprojekt Holding a.d. je Delatnost holding kompanija – 6420.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima.

Zavisna društva koja se bave osnovnim delatnostima su: Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Izgradnja d.o.o., Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.. Dva društva su osnovana u cilju realizacije konkretnih projekata stambeno-poslovne izgradnje: Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i Energoprojekt Park 11 d.o.o..

Sistem Energoprojekt posluje na četiri kontinenta.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje obavljaju u skladu sa pozitivnim propisima u Republici Srbiji i drugim zemljama u kojima sprovode svoje poslovne aktivnosti.

Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje planiraju i u definisanim vremenskim periodima prate realizaciju usvojenih godišnjih planova i srednjoročnog plana, te, po potrebi, preduzimaju neophodne mere u cilju obezbeđenja kontinuiteta i razvoja poslovanja uzimajući pri tom u obzir sve relevantne faktore koji utiču na poslovanje. Ovi procesi su definisani nizom internih normativnih akata, pisanim procedurama i drugim usvojenim dokumentima. U skladu sa pozitivnim propisima RS, najznačajnija normativna akta Energoprojekt Holding a.d. su: Osnivački akt, Statut, Kodeks korporativnog upravljanja i Poslovnik o radu Skupštine. Informacije o članovima Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d., Izveštaji sa Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d., značajne Odluke Skupštine Energoprojekt Holding a.d., Kvartalni i Godišnji finansijski izveštaji i ostale relevantne informacije sa

Beogradske berze su javno dostupni na web-prezentaciji Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs/investitori/>).

Sva ostala relevantna dokumenta Energoprojekt Holding a.d. kao i Društava iz Sistema Energoprojekt, se redovno ažuriraju i, u skladu sa poslovnim opredeljenjem pojedinačnih Društava, su u elektronskom formatu dostupna zaposlenima i eksternim proveravačima (revizorima, inspekcijama i dr.) na internim portalima društava.

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je sertifikovao i to: od 2010. prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013. prema standardima ISO 14001 i BS OHSAS 18001. U skladu sa prelaskom standarda BS OHSAS 18001 na standard ISO 45001, Energoprojekt Holding a.d. je 2020. godine sproveo tranziciju i sertifikovao poslovanje u skladu sa zahtevima novog standarda ISO 45001. Usaglašenost poslovanja sa pomenutim standardima Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje interne provere, kao i redovne godišnje eksterne provere od strane renomiranog eksternog akreditovanog proveravača – kompanije SGS. Važeći sertifikati izdati od strane kompanije SGS su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje “Politiku IMS (Integrisanih menadžment sistema) Energoprojekt Holding a.d. Politika IMS je javno dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju na isti način definisano, i u skladu sa tri standarda: ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 sertifikovano poslovanje. Pored navedenog, Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d. su svoje poslovanje usaglasili i sertifikovali i prema zahtevima standarda ISO 27001, menadžment bezbednošću informacija, a Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Industrija a.d. su sertifikovala poslovanje i prema zahtevima standarda za menadžment energijom ISO 50001. Sva Društva imaju usvojene Politike IMS, i sertifikate koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentacijama svakog pojedinačnog Društva.

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva su na transparentan način definisali socijalna, kadrovska pitanja i obezbeđenje poštovanja ljudskih prava. Društva iz Sistema Energoprojekt internim normativnim aktima i pisanim procedurama na transparentan način i prema jasnim

kriterijumima, definišu aktivnosti izbora i raspoređivanja zaposlenih na adekvatna radna mesta, njihova zaduženja, prava i obaveze, način nagrađivanja, proces obuka i sl.. U Energoprojekt Holding a.d. dokumenta koja definišu ovu oblast su: Plan delovanja sa posebnim merama za podsticanje i unapređenje rodne ravnopravnosti; Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik politika zarada u Energoprojekt Holding a.d., Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji i inostranstvu; Pravilnik o radu u inostranstvu zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o dnevnica za službena putovanja u Energoprojekt Holding a.d., Pravilnik o obrazovanju i stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja u Energoprojekt Holding a.d.; Odluka o određivanju lica ovlašćenog za prijem informacija i vođenju postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, Procedura EPH-09P-16 Upravljanje ljudskim resursima itd. Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju dokumenta u primeni koja definišu navedene oblasti, koja su usvojena od strane rukovodstava svakog pojedinačnog Društva.

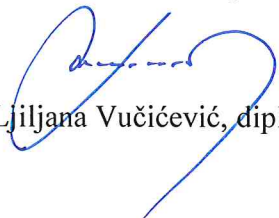
Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za ostvarivanje poslovnih rezultata (prihod, dobiti, ugovaranje novih poslova), uticaja na životnu sredinu (smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja), bezbednost i zdravlje zaposlenih (prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima). Po pitanju brige o zaposlenima, Energoprojekt Holding a.d. više od 10 godina obezbeđuje svim zaposlenima godišnje kontrolne / preventivne sistematske preglede sa ciljem ranog otkrivanja bolesti i preduzimanja adekvatnih mera lečenja. Ovakve kontrolne preglede obezbeđuju zaposlenima i ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt, u dinamici koja odgovara potrebama i mogućnostima svakog pojedinačnog društva.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju razvijen sistem upravljanja rizicima i definisane kontrolne aktivnosti. Normativna akta koja definišu ovaj proces su u Energoprojekt Holding a.d: Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom i Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora u Energoprojekt Holding a.d.. Ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju u primeni akta istog tipa usvojena od strane svog rukovodstva. Ovim aktima se definiše proces upravljanja rizicima, metodologija ocene rizika i kontrolnih aktivnosti, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja. Sve opisane aktivnosti uključuju, osim poslovnih i rizike vezane za pitanja upravljanja ljudskim resursima, upravljanja zaštitom životne sredine, upravljanja bezbednošću i zaštitom na radu, etička (mito, korupcija...) i druga pitanja od značaja za održivost i razvoj poslovanja Energoprojekt Holding a.d. i pojedinačnih zavisnih Društava iz Sistema Energoprojekt. Ocena i razmatranje rizika, rukovodstva Društava i Energoprojekt Holding a.d. sprovode u redovnim intervalima definisanim predmetnim normativnim aktima, a najmanje jednom godišnje.

Pored planiranja i praćenja poslovnih rezultata kako je napred opisano, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. jednom godišnje razmatra ostvarenje postavljenih ključnih pokazatelja uspeha, ocenu rizika i definisane kontrolne aktivnosti.

Energoprojekt Holding a.d.

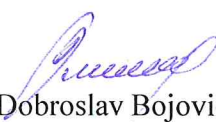
Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

H. Ljiljana Vučićević, dipl. ek.

Energoprojekt Holding a.d.

Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl. ek.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, Godišnji finansijski izveštaj Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu sastavljen uz primenu važećih računovodstvenih standarda i daje istinit i objektivan pregled imovine, obaveza, finansijskog položaja, dobitaka i gubitaka, prihoda i rashoda izdavaoca, uključujući i sva društva uključena u grupu sa kojima čini ekonomsku celinu kao i da izveštaj uprave o poslovanju izdavaoca omogućava pošten uvid u razvoj i tok njegovog poslovanja, te njegov položaj i položaj njegovih društava u grupi sa kojima čini ekonomsku celinu, zajedno sa opisom glavnih rizika i neizvesnosti kojima su izloženi.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

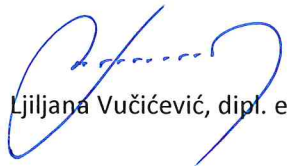
Zakonski zastupnik:

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Energoprojekt Holding a.d.

24. Ljiljana Vučičević, dipl. ek.

 Dobroslov Bojović, dipl. ek.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Godišnji finansijski izveštaj Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu utvrđen je 28. marta 2024. godine na 16. sednici Nadzornog odbora Društva. Godišnji izveštaj Društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa Društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja, nakon usvajanja na redovnoj godišnjoj skupštini akcionara koja će biti održana u zakonskom roku.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti Društva za 2023. godinu nije usvojena do isteka roka za objavljivanje Godišnjeg izveštaja. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku o raspodeli dobiti, nakon usvajanja na redovnoj godišnjoj skupštini akcionara koja će biti održana u zakonskom roku.

U Beogradu, April 2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Energoprojekt Holding a.d.

Ljiljana Vučićević, dipl. ek.

Zakonski zastupnik:

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Dobroslav Bojović, dipl. ek.